

Голос України

№ 104 (2351) ■ Вівторок, 13 червня 2000 року ■ Ціна договірна

■ 323 р. до н. е. Помер цар Македонії, полководець і завойовник Александр Македонський.

■ 1783 р. Крим приєднано до Російської держави.

■ 1831 р. Народився англійський фізик, основоположник класичної електродинаміки Джеймс Максвелл.

■ 1853 р. У Києві відкрито пам'ятник князю Володимиру Святославичу — хрестителю Русі.

13 червня

Законодавці і практики повинні крокувати спільно

Нині у Києві перебуває делегація палати депутатів парламенту Чеської Республіки, на чолі з головою комісії з питань економіки Йозефом Гойдаром.

Як відзначив перший заступник Голови Верховної Ради Віктор Медведчук під час зустрічі з чеськими колегами, «те, що до складу делегації увійшла велика кількість чеських підприємців, свідчить про інтерес Чехії до України і України до Чехії. Їх наявність підкреслює, що законодавці і практики повинні крокувати спільно». Віктор Медведчук поінформував гостей про політичну ситуацію, що склалася в Україні та у Верховній Раді останнім часом. Говорячи про основні напрями роботи ВР, він наголосив на необхідності ухвалення податкового і земельного кодексів та закінчення роботи над бюджетним кодексом, а також повідомив, що цивільний кодекс вже

прийнято у другому читанні. На думку Віктора Медведчука, ухвалення всіх цих законопроектів визначатиме подальший розвиток України і її шлях до Європи. У цьому аспекті він наголосив, що «велику користь могла б принести співпраця між групами дружби українського і чеського парламентів».

Як заявив Йозеф Гойдар, «останні десять років відносини України і Чехії були не найуспішнішими, але немає сенсу повертатися до минулого, мусимо думати про майбутнє...». «Наш візит, — підкреслив глава делегації, — прояв того, що політична еліта Чехії надає великого значення розвитку співробітництва з Україною насамперед в економічній та фінансовій сферах». Гойдар переконаний, що є багато галузей, де співробітництво може розвиватися успішно, зокрема, в енергетичній та транспортній.

У вузах країни — сесія. Трьохкурсниця Катерина Радченко (Київський національний університет імені Шевченка) тільки-но склала на п'ять іспит з практичної філософії.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

10 літ «Народній Раді»

«Народна Рада» — перше організоване націонал-демократичне утворення в Верховній Раді УРСР — відзначила своє десятиліття.

Перший керівник групи, народний депутат, академік Ігор Юхновський зазначив, що «Народна Рада», використавши історичний момент, зробила те, чого добивалися попередні покоління націонал-демократів, — привела Україну до незалежності, — повідомляє «Інтерфакс-Україна».

Серед помилок націонал-демократів І. Юхновський назвав «паростки розколу», а також те, що «намагалися зберегти політичну невинність та чистоту, були ідеалістичною організацією, вірили в чесність держави і одне одного». «Однак революцію зробили одні, а її зловбутками користуються інші», — підкреслив І. Юхновський.

АГРАРНИЙ РОЗКВІТ ПЕРЕНОСИТЬСЯ

Скасовано дію указу про підтримку сільгоспвиробників, підписаного позаторік, 2 грудня. Згідно з документом, аграрники, реалізуючи свою продукцію, мали змогу використовувати суми ПДВ «на придбання матеріально-технічних ресурсів виробничого призначення». Указ передбачав, що таке послаблення триватиме до 1 січня 2004 року. «Це доки село остаточно не зіпнеться на ноги», — коментували свого часу його підписання аграрні посадовці. Нині вони про причини скасування кажуть: бюджет потребує грошей. Підтримку селян достроково припинили — відтак додаткові надходження до державної скарбниці збільшаться на 700 мільйонів гривень щорічно. Але є й інше пояснення президентського вето (країна дізналася про нього напередодні візиту Клінтона до столиці). Скасування аграрникам будь-яких пільг — давня вимога МВФ.

(Закінчення теми 12-й на стор.)

А Актуально

Важкий мінімум

Президія ради Федерації профспілок України просить Президента, аби він не підписував закон про мінімальний рівень заробітної плати, який сьогодні становить 74 гривні, менш як 15 американських доларів.

Нагадаю, що у квітні цього року, відхиливши пропозиції уряду щодо динаміки зростання мінімальної заробітної плати у 2000 році, парламент прийняв закон, згідно з яким з 1 квітня найменший тариф становив би 90 гривень, а з 1 липня — 118,3 гривні. До того ж, 1 липня законодавці підтвердили такий порядок, проголосовувавши ще раз.

(Закінчення на 3-й стор.)

«Євроінтеграції» Ан-70 не відбулося

У німецько-французьких політичних консультацій — довга історія. Після підписання в 1963 році двостороннього договору про те, що зустрічі у верхах мають проходити щонайменше двічі на рік, їх було 74. Остання, 75-та, відбулася минулої п'ятниці в німецькому місті Майнці. І хоча тривала вона лише один день, її значення для майбутнього Європи важко переоцінити.

(Закінчення на 11-й стор.)

Я вам пишу...

Чиї ми службовці?

У якій державі мінімальна пенсія у чотири рази менша від прожиткового мінімуму?.. Є держслужбовці зі своїми особливими пільгами. А вчителі, лікарі, інженери — чиї службовці? Хіба вони не в тих самих інститутах навчалися? Або у своєму житті недопрацювали?.. Ветерани праці бідують — їх довели до відчаю. Не кожен може торгувати або стояти з простягнутою рукою. Крихти пенсії вони добросовісно віддають державі за комунальні послуги, залишаючись голодними. Чому, приміром, я, відриваючи від себе останню копійку і регулярно сплачуючи за електроенергію, змушена по чотири години на добу сидіти без світла? Шановні урядовці! Чаша людського терпіння переповнена вщерть!

К. ОЛЯНЕЦЬКА.

Бровари Київської області.

Виставки

Про хліб та видовища

Країна жниве. Косять озимину кримські хлібороби, повідомив міністр агропромислової політики Іван Кириленко під час підбиття попередніх підсумків виставки-ярмарку «Агро-2000», яка відбулася у селі Чубинське на Київщині. Погода дозволяє робити більш-менш втішні прогнози. За ними вал буде не нижчим за минулорічний.

(Закінчення на 12-й стор.)

Г Передплата-2000

Спробуй і виграй!

Триває передплата газети «Голос України» на друге півріччя 2000 року. Традиційно «ГУ» проводить серед своїх передплатників розіграш заохочувальних призів. Тим, хто зробив свій вибір і передплатив нашу газету на 6 місяців — до кінця року, потрібно надіслати до редакції копію передплатної квитанції. На конверті обов'язково зробіть позначку «Передплата-2000». Розігруватимуться найрізноманітніші призи. І все це завдяки нашим спонсорам:

45. ДП «Науково-виробниче об'єднання «Електроважмаш» (генеральний директор Володимир Тимошенко) — дві пральні машини «Харків'янка».

46. Орендному підприємству «Спортінвентар» (директор Валерій Пахалков) — 4 комплекти шахматів, 2 комплекти нард.

47. СП «Видавництво «Фоліо» (директор Олександр Красовицький) — 10 комплектів книжок.

Передплата на друге півріччя закінчується за три дні!

P.S.

Роботи вистачить обом палатам

Чи доцільно створювати другу палату парламенту? Якщо так, то як вона формуватиметься, які матиме повноваження? Ці питання стали темою обговорення на науково-практичному семінарі, присвяченому підготовці змін до Конституції України та інших законопроектів, що випливають з рішення всеукраїнського референдуму. Його провів Комітет Верховної Ради України з питань правової політики спільно з Академією правових наук України, Українською асоціацією міжнародного права та Українсько-європейським консультативним центром з питань законодавства.

Судячи зі складу учасників, можна було передбачити, що запрошені іноземні професори-правники поважно повчатимуть наших депутатів про переваги двопалатних парламентів у світі. Втім, професори кафедри конституційного права Українсько-європейського консультативного центру з питань законодавства казали, що двопалатна система має свої переваги і недоліки. «Ми не маємо наміру показувати вам, яка модель є найкращою, — сказав Петро Моргос. — Наш намір, скоріше, полягає в наданні вам інформації про досвід європейських країн, аби допомогти уникнути повторення таких самих помилок».

Звісно, обмін досвідом — справа корисна, але найцікавіша дискусія вийшла на рівні самих українських парламентаріїв. І хоча законопроект про двопалатний парламент Верховна Рада розглядатиме не раніше наступного року (доки його не розробить створена Президентом конституційна комісія), пропозиції у депутатів не бракує. Зокрема, що палати не варто називати «верхня», «нижня» чи «сенат», а просто перша і друга. Що треба чітко розмежувати повноваження обох палат українського парламенту. Що верхня палата може розв'язувати кадрові питання, процедуру імпічменту Президента, питання ратифікації, схвалювати рішення про направлення збройних підрозділів за кордон тощо. Що повноваження двох палат треба виписати не в Конституції, а в законах. Багато депутатів, передусім лівих, переконані, що представники верхньої палати парламенту мають не призначатися Президентом, а обиратися.

До речі, про лівих. Присутні на семінарі депутати-комуністи — Георгій Крючков та Микола Лавриненко — вже не заперечували референдум як юридичний факт, визнавали його результати і вносили свої пропозиції до майбутнього законопроекту про двопалатну ВР. Мало того, Г. Крючков заявив: «Навіть якщо референдум відбувся за найвищими гатунками світової демократії, він усе одно мав би такі результати». І навіть не заперечував можливість створення другої палати: «Буде друга палата — роботи в неї вистачить».

Голова Комітету ВР із питань правової політики Олександр Задорожний (депутатська група «Відродження регіонів») підтримує пропозиції науковців та депутатів організувати групу експертів для розробки ідей двопалатного парламенту чи під егідою Академії правових наук, чи Інституту держави і права НАНУ, а також створити міжфракційну групу експертів-депутатів.

Юліана ШЕВЧУК.

Вибори

Високий злет Чайки

матичній роботі. Миколаївці добре знають Володимира Чайку, який свого часу був заступником міського голови Анатолія Олійника, котрий помер у лютому нинішнього року після тяжкої хвороби.

На знімку: Володимир Чайка.

Фото Олександра КРЕМКА.

Минулої неділі в Миколаєві відбулися вибори міського голови. Перемогу на них здобув керуючий Миколаївською філією «Укресімбанку» Володимир Чайка, який, за попередніми даними, набрав 56,4 відсотка голосів миколаївців, котрі взяли участь у голосуванні.

Як майже всі миколаївці, Володимир Дмитрович розпочав свій трудовий шлях на одному з суднобудівних заводів міста — імені 61 Комунара. Працював у комсомольських і радянських органах, був на дипломатичній роботі. Миколаївці добре знають Володимира Чайку, який свого часу був заступником міського голови Анатолія Олійника, котрий помер у лютому нинішнього року після тяжкої хвороби.

Коли грім дефіциту вдарив — перехрестилися

Коментар

Парламент прийняв закон, який санкціонував дозвіл на завезення в Україну цукру-сирцю.

Начальник держдепартаменту продовольства Міннагрозполітики Леонід Сватков не лукавив: якщо не добро парламенту на завезення в Україну 260 тисяч тонн сирцевого цукру, ми мали б серйозний клопіт з пропозицією і цінами на солодку продукцію. На внутрішньому ринку — напередодні всенародної консервації, на зовнішньому — шойно українські кондитери почали б зривати експортні угоди.

Але скільки не кажи «сирець», споживачеві від того не легше. По-перше, попри ліберальне мито, той самий рятівний цукор усе-таки буде дорожчий, ніж торік. По-друге, його ще треба завезти, пройти митний огляд, а потужності цукрозаводів налаштувати для відповідної переробки, що потребує неабияких затрат. Тим часом поки що не зрозуміло, у який спосіб розділятимуть квоти на переробку цукру-сирцю. Рахунки абсолютної більшості заводів заблоковано через борги, тож без капіталу комерційних структур не обійтись.

Надміру проблемні цукрозаводи непокоїть, як вчасно (за нашими мірками — хоча б у середині вересня) розпочати сезон цукроваріння. Задача з усіх боків акту-

альна, бо зони бурякосіяння істотно поступаються торішнім, значні площі цукрових буряків пересівали, угіддя абияк підживлювали і захищали від шкідників. Зони бурякосіяння цього року скоротилися в Україні на десятки тисяч гектарів. А не буде буряків, не буде цукру й від заводів і матимемо дефіцит на прилавках магазинів. Україна змушена, попри силу-силенну підприємств, споживати імпортний білоруський або польський цукор. Завезений до того ж контрабандно. Отже, від майбутніх втрат не гарантовані навіть такі флагмани галузі, як Куп'янський цукрозавод на Харківщині, з яким співпрацюють постачальники сировини аж семи районів області.

Не треба очолювати агродепартамент, щоб дійти висновку: не всі цукрозаводи перероблятимуть цукрові буряки, як того потребує виробничий цикл цукроваріння. Якщо торік галузь спромоглася виробити 1 мільйон 600 тисяч тонн цукру і цього не вистачило для внутрішнього споживання, то зрозуміло: цукор-сирець для проблемної галузі — то манна небесна.

Хто працюватиме цієї осені ритмічно (скажімо, цукрозаводи з частковою капіталів потужних трейдерських компаній), має подбати про рентабельність виробництва. Від рівня собівартості і ціни на

Новий голова прагне миру

На дострокових виборах міського голови, що відбулися минулої неділі у Вінниці, переконливо перемогли Володимир Ваховський. На цю посаду претендувала рекордна кількість кандидатів — 39 (!). Шоправда, 12 із них напередодні зняли свої кандидатури. Зате виборців прийшло на дільниці зовсім мало: за попередніми даними, лише 30 відсотків. Переможець набрав майже третину голосів, що на 21 відсоток більше від кандидата, який посів друге місце.

Найперше, що пообіцяв В. Ваховський, — припинити війну між міською й обласною владою. Новий голова працював заступником голови облдержадміністрації. Він також заявив, що змусить чиновників повернутися обличчям до людей: надто багато нарікань нині на їх діяльність. Новообраного керівника міста підтримував один з найбільших осередків Народно-демократичної партії.

Віктор СКРИПНИК.

Вінниця.

Тимчасовий регламент Кабміну

Уряд України затвердив тимчасовий регламент Кабінету Міністрів. Відповідно до нього, роботою Кабінету Міністрів керує Прем'єр-міністр, який спрямовує й координує уряд. Перший віце-прем'єр та віце-прем'єри розглядають конкретні питання основних напрямів діяльності КМ, координують роботу органів виконавчої влади, контролюють їхню діяльність, забезпечують взаємодію Кабінету Міністрів з Верховною Радою та Президентом.

Гірка доля
солодкого цукру

цукор нового врожаю залежить не лише обсяг його пропозиції на ринку. Фактичні споживачі і буряків, і тростини — цукрозаводи — вже відповідають за банківські кредити своїм майном. Отже, розв'язуючи теперішню задачу про насичення цукрового ринку, акціонери (в тому числі — реформовані господарства) так чи інакше шукають порятунку для цукрозаводів. Понад те — порятунку від банкрутства цукрової галузі. Вона, сердешна, вже втратила ринки збуту у близькому зарубіжжі й давно стоїть перед загрозою втрати свого власного. Навіть дивно, що в Міннагрозполітики до останнього часу цього ніби не помічали, доки грім дефіциту цукру не вдарив, а ціни в торговельній мережі не почали невпинно зростати.

Може, те, що завдяки цукровій галузі бюджети різних рівнів одержують сотні мільйонів гривень податкових надходжень, опалюються сотні районів країни, зберігається тисячі робочих місць, вже сприймається як аксіома? Чи, може, державне регулювання солодкого ринку заслуговує нашої уваги тільки в рік виборів, коли цукром (із цукру-сирцю також) купуються голоси електорату? Якщо так, то славу країни найбільших чорноземів нам не відродити.

Сергій ВЛАД.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про призначення членів Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення

Відповідно до пункту 13 статті 106 Конституції України та статті 7 Закону України «Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення» постановляю:

Призначити членами Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення таких осіб:

Баграєва Миколу Георгійовича
Грановського Володимира Миколайовича
Плаксюка Юрія Олександровича
Холода Бориса Івановича.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ,
9 червня 2000 року.
№ 778/2000

ЗАЯВА фракції Руху (Українського народного руху)

Фракція Українського народного руху констатує, що дедалі більших обертів набирає кампанія, спрямована проти уряду Прем'єр-міністра В. Ющенка та проти нього особисто. Ця кампанія, особливо завдяки зусиллям деяких прикуплених ЗМІ, набуває непристойного вигляду, що ясно вказує: нинішній уряд зачепив інтереси досить могутніх олігархічних груп, передусім тих, які наживали величезні кошти за рахунок продукування різноманітних тінювих схем в економіці України. Характерною особливістю цих «схем» є відхід від розрахунків грошима на користь різних сурогатів: бартерів, векселів, заліків тощо. У результаті цього величезні кошти виводилися з обігу та осідали на приватних закордонних рахунках, а українська економіка занепадала.

Особливо яскраво цей занепад проявився в енергетиці, де судині несплати стали причиною катастрофічної нестачі палива для електростанцій. У той самий час, за деякими підрахунка-

ми, лише за перший квартал цього року з енергоринку викачано у приватні кишені понад 2 млрд. грн. Не дивно, що цієї зими енергосистема держави була на грані повного розвалу, що могло викликати непередбачені наслідки.

Ще один яскравий приклад руйнівної сили «схем» — занепад сільськогосподарського виробництва, коли посередники, часто використовуючи бюджетні кошти, призначені для підтримки села, постачали туди пальне за завищеними цінами, а в обмін забирали врожай за заниженими.

Небачений неврожай минулого року, шалені стрибки цін на хліб — прямі результати цього економічного шахрайства. І все це робилося під гаслом економічних реформ. Не дивно, що в уявленні іноземців Україна — суцільно корумпована держава. Ось причина того, що до нас прийшло іноземних інвестицій на душу населення в десятки разів менше, ніж до сусідів. Розуміючи, що продовження такої практики пририває економіку на повну руйнацію, Ві-

ктор Ющенко та його команда розпочали справжні реформи, і насамперед — це встановлення прозорості економічних дій, викоринення сурогатних видів розрахунків, а також наповнення державного бюджету.

Звичайно, що для мафіозних угруповань такі дії означають втрату їхніх надприбутків та впливу. Саме цим і пояснюється нинішня масова протидія уряду на всіх рівнях та істерія навколо прем'єра в ЗМІ.

Але й за таких умов уряд Віктора Ющенка домігся помітних зрушень в економіці: істотно зросли промислове виробництво та експорт (відповідно на 10,4 та 17,8%); на 55% (на 2,2 млрд. грн.) зросли надходження до державного бюджету. Це дало можливість удвічі збільшити видатки на соціальний захист та соціальне забезпечення населення. Звичайно, на ті спадщини, що залишилися цьому урядові від усіх його попередників, ці зрушення ще не дуже відчутні пересічному українцю. Але уряд переконачений в можливості вже до

кінця цього року цілком погасити державні борги перед населенням.

Фракція УНР також підтримує Прем'єр-міністра і в його прагненні захистити українську мову та культуру, відродити українське книгодрукування, що викликає шалений опір антиукраїнських сил. Уряд уперше в історію незалежності України чітко окреслив свої зовнішньополітичні пріоритети. Це інтеграція до європейських структур, політична та економічна співпраця з розвиненими країнами Заходу.

У цьому зв'язку фракція УНР вітає візит президента США п. Клінтона в Україну та успішні результати переговорів. Український народний рух сповнений рішучості боротися за розвиток незалежної Української держави, за консолідацію всіх національно-державницьких сил, за тісну конструктивну співпрацю ВР, уряду і Президента задля блага Української держави.

Юрій КОСТЕНКО,
голова фракції.

Ситуація

Народ і армія:
в єдиній борговій ямі

Майже всі військові частини, що дислокуються в Полтаві, за борги відключено від електропостачання. Міноборони не має чим платити за електроенергію. Звісно, відразу почала падати й обороноздатність, бо кухні у військових частинах працюють на електриці. А не дай солдатові борщу й каші — який з нього оборонець? Вояки знайшли вихід, мудрий і простий: використовують польові кухні, що опалюються дровами й вугіллями. У школі зв'язку (так званих «Червоних казармах»), розміщеній на вулиці Пушкарівській, сім кухонь поставили під навісом і «під носом» до найближчого — через бетонний паркан — житлового масиву. Кухні завжди димлять, адже треба варити і сніданок, і обід, і вечерю, а цивільним сусідам — хоч з дому тікай. Дим і сморід лізуть у квартири. Тепер життя в сумлінних платників податків — як у газовій камері. Можна, звісно, роздати населенню костюми хімізахисту і протигази. Або як експеримент запровадити в мікрорайоні військовий стан — хоча б для маневрів, адже кількість «обрізаних» споживачів у місті дедалі збільшується. Дивись, люд набуде досвіду, як виживати в екстремальних умовах у мирний час. Іншими словами, пожинає плоди стратегічних перемог столичних генералів.

Полтавська область.

Григорій ГРИНЬ.

Важкий мінімум

(Початок на 1-й стор.).

Однак, судячи з реакції президії профспілок, не всіх це задовольняє. Президія апелює до законодавства, нагадує, що обстоювала встановлення мінімального розміру заробітної плати у 118,3 гривні від початку року, прожиткового мінімуму населення — у 143,7 гривні тощо.

Як не стати під прапор профспілок! Вони протестують і протестуватимуть, тим паче що очолюють їх люди не з мінімальним рівнем зарплати. Але якщо Президент таки до них прислухається, матимемо прецедент: профспілковий протест гальмує зростання мінімального рівня заробітних плат.

Цікаво, кому не хотілося б, щоб мінімальний рівень заробітної плати був набагато вищий, ніж тепер, і відповідав прожитковому мінімуму? Всі того хочуть. Але навіть не члени профспілок пам'ятають, як невчасне притягнення «за вуха» мінімального заробітку до прожиткового мінімуму населення колись знецінило національну грошову одиницю на ім'я купону-карбованець, штовхнувши країну в прірву інфляції.

Сергій ВЛАД.

Фотофакт

Над морем біля берегів Севастополя вперше в історії українських спецслужб бойові плавці спецпідрозділу «А» Управління СБУ виконали парашутні стрибки у водозлазному спорядженні й атакували умовних терористів із глибини.

Фото
Сергія СВІТЛИЦЬКОГО
(УНІАН).Польський слід
на зеленій Буковині

У польському місті Зелена Гура побачила світ книга «Долі поляків з Буковини». Її автор — Вільгельм Скибінський — написав історичну розвідку про своїх співвітчизників, які в різні часи жили на теренах буковинського краю й залишили там помітні сліди.

Були серед них і справді непересічні постаті. У часи Австро-Угорської імперії багато літ поспіль магістрат Чернівців очолював поляк Антон Кохановський, за якого місто набуло розквіту. Вдячні чернівчани неодноразово довіряли йому по-

саду мера. Плідно працювала в Чернівцях і його дочка, художниця Августа Кохановська, яка дружила з письменницею Ольгою Кобилянською, ілюструвала її твори. Їхніми іменами названо вулиці, на їх честь встановлено меморіальні дошки.

Вільгельм Скибінський подарував свою книгу культурно-просвітницьким організаціям Буковини, які допомагали в її написанні. Нещодавно в Чернівцях відбулася презентація цього неординарного видання.

Василь БАБУХ.

Знак біди

Отруїлися
грибами

У вихідні, як завжди, Жанна Р. розносила сніданок своїм постійним клієнтам — реалізаторам одного з криворізьких ринків. У меню, крім биточків та пельменів, були й гриби їй. Напередодні вона купила на ринку відеореєстратор.

Ті, хто скуштував «делікатесу», — а таких виявилось 14 осіб, — одразу відчували: щось негаразд. Ольга, одна з потерпілих, розповідає:

— Уже через кілька хвилин з'явилася нудота, почала дуже боліти голова. Стан погіршувався у всіх, хто їв гриби. Дякуємо медикам: «швидка» приїхала майже одразу, і в лікарні нас прийняли без тяганини.

— Жанну ви більше не бачили? — Вона приходила до лікарні, вибачалася. Але здоров'ю цим не зарадиш. Дівчата й тепер недобре почувуються. Голова болить, нирки...

Опитавши потерпілих та свідків, я зв'язався по телефону з міським

відділом охорони здоров'я, щоб уточнити інформацію.

— Яке отруєння? — здивувався заступник завідувача відділу охорони здоров'я. — 14 осіб?! Це неможливо, ми обов'язково знали б.

Коментувати ситуацію не беруся.

Олександр АНИЩЕНКО.

Кривий Ріг.

... і ліками

Двоє школярів Кіровоградської школи-інтернату отруїлися медичним препаратом тарен. Його використовують лише у цивільній обороні як нейтралізуючий засіб при отруєннях фосфорно-органічними речовинами.

Пройшовши курс реанімації, хлопчики зізналися, що знайшли аптечку на смітнику і спробували таблетки на смак, після чого в них розпочалися галюцинації.

Правоохоронці припускають, що деякі керівники неналежно проконтролювали знищення прострочених препаратів, які зберігаються в штабах цивільної оборони на кожному підприємстві.

Олег БОНДАР.

Кіровоград.

У номер

■ Київ

Подвійний ефект
від нульової ставки

Верховна Рада прийняла в першому читанні урядовий законопроект про зміни в тарифному регулюванні нафтопродуктів.

Зокрема, запроваджується порядок, згідно з яким імпортери не сплачуватимуть ставку ввізного мита. Ця пропозиція, за підрахунками урядовців, дозволить подвоїти місячні обсяги імпортованого в країну бензину — до 80 тисяч тонн. Отже, вважають автори законопроекту, до кінця року можна очікувати завезення щонайменше 560 тисяч тонн моторних бензинів за мінімальних втрат бюджету. Важко щось заперечити з огляду на неминуче подорожчання нафтопродуктів цього літа.

■ Одним абзацом

■ Троє гірників загинули і один дістав тяжкі травми, опинившись під завалом на глибині 555 метрів під час виконання ремонтних робіт на шахті «Комсомолец Дону» в місті Кіровське Донецької області.

■ Практично новий стратегічний ракетносець ТУ-95 МС прибув до Полтави з Узина на вічну стоянку. Знятий, за міжнародними угодами, з озброєння літак, який здатний тричі облетіти планету без посадки, став експонатом місцевого музею авіації та космонавтики.

■ Нова Каховка — перше місто Херсонської області, де кожен бажаючий може без черги встановити собі телефон. Звісно, заплативши понад тисячу гривень.

■ На перший погляд звичайнісінька пляшка вина «Чорний доктор» — за всіма правилами закоркована, з акційною маркою — привернула увагу працівників лінійного відділення міліції станції Жмеринка, що у Вінницькій області, недаремно. Коли її відкочували, то виявили не популярний напій, а розчин олії вартістю 7 тисяч гривень. За словами її власника, вінничанина, придбав він це «вино» в одній з крамниць.

■ Незвичайна конфліктна ситуація між людьми та птахами назрівала на Кінбурській косі, що на Миколаївщині: популяція пеліканів у цих краях зростає і дедалі більше споживає риби — традиційного об'єкта промислу мешканців півострова. Приблизно тисяча птахів годується сьогодні тут на природному нерестовищі, і кожен за добу з'їдає до кілограма «живого срібла».

■ Через необережне поводження з вогнем у неділю в Луганській області горіли 24 гектари лісу.

■ Уточнення

У зошитів інший артикул
і внутрішній вміст

В інформацію, надруковану в нашій газеті за 16 травня цього року під заголовком «Одним абзацом», вкралася неточність. Відповідно до листа №03-05/318 від 29.03.2000 року управління освіти Полтавської облдержадміністрації 12-аркушні зошити артикула 8Р2-00278866, виготовлені Поніківським КПК, було заборонено використовувати за призначенням на підставі постанови головного державного санітарного лікаря Хмельницької області від 10 січня 2000 року №1.

В офіційних документах, отриманих полтавськими обласними і міськими інстанціями, про виготовлення зошитів з радіоактивної і забрудненої сировини не йдеться.

■ Фотофакт

Зона дії Донецького прикордонного загону — це аеропорти Донецька, Маріуполя, Запоріжжя і тисячі кілометрів територій, суміжних з Росією. Під час огляду транспортних засобів, які перетинають український кордон, інструкторам-кінологам допомагають кокер-спанієлі.

Фото
Бориса ДЕМБИЦЬКОГО (ДІНАУ).

Археологія

Клондайк
для археологів

900-літнє Дубно криє в собі чимало секретів, раз по раз відкриваючи їх для тих, хто цікавиться його «біографією».

Для професіональних археологів місто — справжній клондайк. У цьому переконана відомий український археолог Віра Гупало зі Львова.

— Під час розкопок у монастирі бернардинців пані Віра знайшла моші та рештки одягу. Експертизи дають підстави стверджувати, що тут були усипальниці представників відомих родин Острозьких, Любомірських та Ілінських, — каже міський голова Дубна Віталій Никитюк.

Олександра ЮРКОВА.

Рівненська область.

Економити
на екології —
гріх перед
нащадками

Освіта

Відразу два ректори провідних університетів Іспанії — університету Алкала з Мадрида Даніель Соммелсек і університету з Кордови Домінгуес Вілхес — прибувають сьогодні в аграрний університет Дніпропетровська. Тут за їх участю та за участю університету міста Плімут з Великобританії два роки тому вперше в Україні запроваджена підготовка фахівців з економіки навколишнього середовища.

Візит гостей з Іспанії, який триватиме кілька днів, підіб'є підсумки дворічної роботи. За словами ректора Дніпропетровського агроуніверситету Миколи Масюка, вже на базі вітчизняних напрацювань є змога поширювати освіту з екологічної економіки і в інших вузах України.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Дніпропетровськ.

Військові частини у Полтаві відключено від енергопостачання

Один день на каналі

У лоцмана — свій годинник і свої одиниці виміру швидкості і часу.

За бортом невеликого буксира «Севастополь» вирував білий бурун, розбавлений зеленуватими струменями лиманської води; над надбудовами кружляли чорноголові чайки, пронизливо обурюючись постійною присутністю людини й техніки в їхніх споконвічних володіннях. Буксир виконував звичну роботу — на його борту державний морський лоцман України, лінійний лоцман ДП «Дельта-лоцман» Михайло Федотович Сніцар йшов із порту «Південний» у район 259 яркової стоянки, що поблизу Очакова, де на розпавузі стояв кіпрський балкер «Вієнна Вуд Н» з вантажем ямайських бокситів для Миколаївського глиноземного заводу. Балкер готувався увійти в Бузько-Дніпровсько-Лиманський канал (БДЛК), а оскільки просідання його з повним завантаженням перевищувало граничну глибину каналу, з нього протягом двох діб плавкраном перевантажували на самохідні баржі тринадцять тисяч тонн бокситів, червоної глини, в цьому, власне, і полягає розпавуза. При цьому просідання його зменшилося до 9,8 метра і балкер здатний був пройти суднохідним каналом до причалу Дніпро-Бузького морського порту.

Що таке БДЛК?

БДЛК нині — єдиний шлях, яким можна здійснювати морські вантажні перевезення до миколаївських і херсонських портів. Його прорили ще в другій половині минулого століття і складається він з дванадцяти прямих ділянок, так званих колін, а спільна протяжність БДЛК і Херсонського морського каналу становить 82,4 милі, або 152,6 кілометра. Ширина робочої частини БДЛК всього сто метрів, глибина — 11 метрів. Із штучних морських суднохідних каналів наш найбільший за протяжністю, поступається лише Суецькому — на 22 милі. При цьому ширина його набагато менша, тому зусилля з плавання в ньому визначено унікальними за складністю, і іноземні морські фахівці дивуються, як наші лоцмани проводять ним великі балкери типу «Панамакс». Виконання умов безпеки судноплавства в прибережних водах вимагає найсучаснішого технічного оснащення, як, наприклад, регулювання руху судами (ПРДС), якісних засобів гідрографічного обладнання, новітніх засобів радіонавігації, та найперше — високопрофесійної підготовки лоцманського складу. Лише кваліфікований лоцман, до того ж такий, що сприймає судноплавний канал і саме велетенське судно як єдиний, цілісний організм, здатний забезпечити виконання графіка руху і планів плавання суден і не допустити аварійної ситуації на каналі.

Підготовка експедиції з метою ознайомлення журналістів з роботою лоцманської служби була досить тривалою через погодження з прикордонною службою проходження на палубу іноземного судна і проведення на ньому відеозйомки. З буксира на плавкрані і далі штурмтрапом, який весь час небезпечно розгойдувався, ми нарешті дісталися судна. Михайло Федотович показує гідний приклад — незважаючи на солідний вік, він опинився на палубі балкера за кілька секунд, до того ж на морській формі не з'явилося жодної плями червоної глини, якою засипано баржу «Вознесенськ», палубу плавкрана та «Вієнна Вуд Н».

Капітан, усміхнений і мовчазний грек, вітає лоцмана в ходовій рубці і, після обговорення питань проходження судна каналом, сідає на «банку», не заперечуючи проти присутності журналістів. З боку видно, що капітан і лоцман, обговорюючи свої питання, уважно приглядаються один до одного. Чергове рукостискання свідчить про взаємну повагу й довіру, кожний із них розуміє свою відповідальність за майбутню складну роботу, як розуміє й те, що команди на штурвалі і машині має віддавати одна людина. В цьому й проявляється професіоналізм обох судноводів.

З цієї хвилини капітан фактично віддає лоцману всі пов-

новаження з управління судном. За традицією лоцман є головним радником під час прямування судна в незнайомі води, але останнє слово все-таки — за капітаном. Однак досвідчений капітан ніколи не ризикуватиме, визнаючи в лоцмані господаря фарватеру. А умови плавання в БДЛК такі складні, що проведення судна ним обов'язкове.

...Над лиманом завмерло оманливе відчуття спокою й нерухомості — два силуети суден далеко в морі, маленький катерок бореться з вітром, пробіраючись із Очакова на Кінбурнську косу, зграї чайок. Але радіоефір наповнений переговорами капітанів різних суден, на каналі працює земснаряд «Дунай», тому для тих, хто в ходовій рубці, зрозуміло, що цей спокій — лише удаваний.

Увага: «Лоцман на борту»!

Лоцман зв'язується по радіо з оператором Очаківського ПРДС, повідомляє про десятихвилинну готовність і просить дозволу зніматися з якоря й розпочинати рух. На матчі балкера піднято червоно-білий прапор, який означає: «Лоцман на борту». Сталева багатотонна машина завдовжки двісті три метри (довжина двох футбольних полів) і завширшки тридцять метрів здригається і починає повільно розвертатися носом у бік червоних і зелених сигар, що позначають вхід в БДЛК. Лоцман англійською звертається до смуглого філіппінця який стоїть за штурвалом, з проханням докладати йому про зміни курсу через кожні п'ять градусів. З цієї хвилини і до самого входження в порт він весь час переходить з лівого на правий борт, подеколи схилившись над екраном радіолокатора і віддаючи команди на штурвалі і в машині.

Оманлива легкість управління важкозавантаженим судном на мілководді — це свідчення професіоналізму. Гідродинамічні сили, які виникають під час руху великотоннажного судна у вузькому каналі з мінімальним запасом води під кілем, різко погіршують його керованість. А коли великі судна йдуть БДЛК, вони мають запас глибини щонайбільше один метр. При цьому між днищем і дном каналу через несиметричність його брівок відносно лінії створу — осі фарватера — виникають турбулентні вихрові потоки, які намагаються відвести судно вбік. А запасу для маневру у лоцмана практично немає — за ширини каналу в сто метрів і ширини судна тридцять метрів потрібно буквально ювелірно точно розрахувати течію води, силу вітру, швидкість та інерцію руху, щоб утримати його на курсі. В нашому випадку вітер з моря подарував лоцману шістдесят сантиметрів додаткової глибини, нагнавши води в лиман. Але цей подарунок, звичайно, символічний. Напруження в ходовій рубці стає фізично від-

чутним, коли балкер входить в канал. Михайло Федотович переходить з лівого на праве крило містка, п'є каву, весь час курить сигарету за сигаретою, через кілька секунд віддає команди рульовому і встигає при цьому розповісти, як років п'ятнадцять тому працював лоцманом в Ємені й Мозамбіку. А в Мозамбіку, з'ясовується, визнають лише португальську мову, і Михайлові Федотовичу Сніцарю, на той час уже капітанові далекого плавання, довелося у зрілому віці за лічені місяці освоїти цю мову так, щоб не було перепон у спілкуванні з моряками, щоб не виникало додаткового фактору ризику.

Вік учисся по річці ходити

Узагалі, судноводії після закінчення морехідного училища практично все життя вчаться і складають іспити — на четвертого, третього, другого і старшого помічника капітана і, нарешті, капітана. Для того, щоб стати капітаном далекого плавання, треба підвищувати свій професіональний рівень протягом шести-восьми років. Досвідчені капітани це — кандидати в лоцмани, але, щоб стати кваліфікованим лоцманом, вони додатково проходять навчання протягом 3—5 років під керівництвом досвідчених лоцманів-інструкторів. Ця професія буквально виконує професіоналізм. З правого борту — так близько, що можна легко докинути каменем — море різко розділено світлою і темною водою: балкер підійшов до підводної частини Кінбурнської коси. Течія і вітер зносять край коси до материкового берега, тому фарватер біля входу в канал весь час звужується і потребує регулярного очищення. На неширокому піщаному язичку скупчилися чайки, ніби спостерігаючи, як судно долає небезпечний вхід у вузину. Для невідготовленої людини все, що робить лоцман, здається унікальним. А для нього це — звичайна, буденна робота, в якій ризик є лише одним із необхідних елементів.

Лоцманське проведення судна БДЛК триває близько чотирьох з половиною годин, якщо йти зі швидкістю приблизно десять вузлів. На сухопутний погляд, це дуже повільно, тому що один вузол — це одна морська миля за годину. А одна миля — це один кілометр вісімсот п'ятдесят два метри. Але у лоцмана — свій годинник і свої одиниці виміру швидкості і часу, на яких головним і єдиним результатом є безпека судноплавства. Михайло Федотович, не відволікаючись від управління балкером, розповідає, що для підвищення безпеки і ефективності судноплавства в цьому регіоні треба створити умови, які відповідали б унікальності БДЛК. В ДП «Дельта-лоцман» для розв'язання цих завдань розроблено п'ять програм, які відповідають світовим стандартам безпечного проходження суден — 90 відсотків суден, що заходять, йдуть під іноземними прапорами — тільки тоді можна говорити про підвищення вантажообороту в наших портах.

Не страшний буде й туман

Побудовано і реконструюють три обслуговуючі ПРДС і один автоматичний в районі села Дніпровка. ПРДС — це, по суті, комплекс приміщень і спеціального обладнання з радіолокаційного контролю і регулювання надводної обстановки. Ціна такого комплексу,

Фото Олександра КРЕМКА.

якщо його закуповувати за кордоном, становить не менш як 3,5 млн. дол. А практична вартість об'єктів, які запроваджуються за програмою ДП «Дельта-лоцман» — в три-п'ять разів дешевше. Цього досягають за рахунок впровадження національних продуктів і технологій, у тому числі й розробок власного виробництва, а також створеного спільно з трьома українськими інститутами унікального апаратурно-програмного комплексу обробки радіолокаційної інформації «Кінбурн», який працює на трьох ПРДС в єдиній системі постів. Уже майже закінчено розроблення інтелектуального програмного продукту для робочих місць лоцманів-операторів ПРДС і центру управління. Незважаючи на це, регіональна радіолокаційна система вже працює. Її впровадження дало змогу різко скоротити невиробничі простоти суден, а середня вартість простою одного судна становить близько 10000 дол. на добу. Протягом року БДЛК здійснюється близько 5000 суднопроводжень, тому зменшення простою навіть на одну добу значно зменшує вартість суднозаходження в миколаївські і херсонські порти. Це означає, що вони стають дедалі привабливішими для суднохідних компаній.

У стадії випробування перебуває радіокосмічний комплекс з підвищення точності позиціонування судна. Це комплекс DGPS, який дає змогу проводити судна в темні часи доби, в тумані тощо. Він також дозволяє значно скоротити простоти суден. Закінчено проектування і розпочато будівництво на судноверфі заводу «Океан» нової серії лоцманських суден. Розробляється програма створення тренажерного комплексу для підготовки і тренінгу морських лоцманів і операторів ПРДС України відповідно до рішення колегії Мінтрансу та вимог морських конвенцій. Для організації двостороннього руху вузькими морськими каналами проводяться днопоглиблюючі роботи зі створення зон розходження суден, за прикладом розділених шляхів на залізничних.

Тут вам не море — тут берег інший

Ми підходимо до одного з найскладніших поворотів, це видно по ламаній лінії буїв. Здається, що балкер у нього не впишеться, але Сніцар спокійно віддає команди, і з'ясовується: радіус повороту обрано з такою точністю, що судно лягло на черговий курс просто на лінії створу. А якби команда на руль або в машині не відділення запізналася хоча б на кілька секунд, балкер міг би опинитися на міліні. Деякі капітани в такий момент тримаються за поручні на містку так, що зливаються з судном,

зусиллям тіла намагаючись «довернути» тисячотонного велета.

3 липня минулого року «Дельта-лоцман» безперервно проводить на БДЛК днопоглиблювальні роботи, за цей час було виїнято майже п'ять мільйонів тонн ґрунту. Якщо пригадати, що в минулі роки днопоглиблювальні роботи практично не проводили, то це можна вважати подвигом у мирний час.

«Вієнна Вуд Н» наближається до земснаряду «Дунай», Михайло Федотович уже майже тридцять хвилин тому зв'язався з ним по радіо і просить відійти в бік, щоб звільнити шлях балкеру. Капітан «Дунай» підтверджує, що шлях вільний, але в це якимось не дуже віриться, тому що ніс судна спрямовано точно на земснаряд. І тим паче Михайло Федотович спокійний, посміхаючись розповідає чергову флотську байку про те, як він в Архангельську ледве не збив причал з духовим оркестром, коли в танкері відмовило управління. «Дунай» пропливає праворуч борту балкера, а на горизонті з'явилася червона точка лоцманського катера «Альдебаран», на ньому йде портовий лоцман, який підводитиме «Вієнну Вуд Н» до причалу. Капітан, розуміючи, що основну роботу лінійного лоцмана закінчено, посміхається і пропонує випити по баночці кока-коли. На судні суворий сухий закон, заборонено до вживання навіть пиво.

Не зтишуючи ходу, балкер, задалегідь підходячи до акваторії порту, приймає з катера портового лоцмана. Сергій Львович Каниш вправно йдучи штурмтрапом, вітається з колегою і за всією формою приймає вахту. На флоті портового лоцмана називають «докін пайлот». Його завдання — «приборкати» судно вагою 50000 тонн і забезпечити його «м'яку посадку» до бетонної стінки причалу. Ми запитуємо, яка інерція «Вієнна Вуд Н»? Сергій Львович відповідає, що коли зараз скомандувати «стоп, машина», судно пройде ще п'ять кілометрів. А до причалу залишилося лише три кілометри. І ще: під час зниження ходу судно стає майже некеруванним, отож мистецтво «докін пайлот» у тому й полягає, щоб кінцевий шлях судна не пройшов за причальною стінкою.

Судно вже оточили три портові буксири і починається некваплива, виважена робота з підведення його до причалу. Михайло Федотович Сніцар сідає в штурманське крісло і вперше за чотири години посміхається. Його роботу закінчено. Найбуденніша, звичайна, робота, яку щодня виконують державні морські лоцмани України.

Володимир ШВЕДОВ,
прес-секретар
ДП «Дельта-лоцман».

ЗАКОН
УКРАЇНИ

Про внесення змін до деяких законодавчих актів
України з питань використання ядерної
енергії та радіаційної безпеки

З метою приведення законодавчих актів України у відповідність з положеннями Об'єднаної конвенції про безпеку поводження з відпрацьованим паливом та про безпеку поводження з радіоактивними відходами, ратифікованої Україною, Верховна Рада України постановляє:

Внести до деяких законодавчих актів України такі зміни:

1. У Законі України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку» (Відомості Верховної Ради України, 1995 р., № 12, ст. 81):

1. У частині першій статті 1:

абзац сьомий викласти в такій редакції:

«об'єкт, призначений для поводження з радіоактивними відходами, — споруда, приміщення або обладнання, призначені для оперування, обробки, в тому числі попередньої, кондиціонування, перевезення, зберігання чи захоронення радіоактивних відходів, а також ядерна установка в процесі зняття з експлуатації після визнання її установкою для поводження з радіоактивними відходами»;

абзац дев'ятий викласти в такій редакції:

«поводження з радіоактивними відходами — всі види діяльності (включаючи діяльність, пов'язану із зняттям з експлуатації), що стосуються оперування, обробки, в тому числі попередньої, кондиціонування, перевезення, зберігання чи захоронення радіоактивних відходів»;

доповнити частину після абзацу п'ятого новим абзацом шостим такого змісту:

«закриття — завершення всіх операцій у визначений час після розміщення радіоактивних відходів у сховищі для захоронення, яке включає остаточні інженерно-технічні або інші роботи, необхідні для приведення сховища до стану, безпечно-го протягом тривалого часу».

У зв'язку з цим абзац шостий — двадцятий вважати відповідно абзацами сьомим — двадцять першим.

2. Доповнити статтю 5 після абзацу другого новими абзацами третім та четвертим такого змісту:

«забезпечення при використанні ядерної енергії мінімального рівня утворення радіоактивних відходів»;

заборона будь-якої діяльності у сфері використання ядерної енергії, результату якої є обгрунтовано передбачений більший негативний вплив на майбутні покоління, ніж той, що допускається для нинішнього покоління».

У зв'язку з цим абзац третій — двадцятий вважати відповідно абзацами п'ятим — двадцять другим.

3. У статті 21:

частину другу після абзацу четвертого доповнити новим абзацом п'ятим такого змісту:

«планування заходів, спрямованих на забезпечення мінімального рівня утворення радіоактивних відходів під час використання ядерної енергії».

У зв'язку з цим абзац п'ятий — дев'ятий вважати відповідно абзацами шостим — десятим;

у частині четвертій абзац п'ятий викласти в такій редакції:

«координації робіт по будівництву, експлуатації, реконструкції, зняття з експлуатації об'єктів, призначених для поводження з радіоактивними відходами, та закриття сховищ для їх захоронення».

4. Назву розділу VI доповнити словами «а також закриття сховищ для захоронення».

5. В абзаці третьому частини четвертої статті 37 слова «експлуатації та зняття з експлуатації» замінити словами «експлуатації, зняття з експлуатації та закриття».

6. У статті 39:

назву статті доповнити словами «та закриття сховища для захоронення»; частини першу, третю та четверту після слів «радіоактивними відходами» доповнити словами «та закриття сховища для захоронення».

II. У Законі України «Про поводження з радіоактивними відходами» (Відомості Верховної Ради України, 1995 р., № 27, ст. 198):

1. У статті 1:

абзац десятий доповнити словами «а також ядерна установка в процесі зняття з експлуатації після визнання її установкою для поводження з радіоактивними відходами»;

абзац тринадцятий викласти в такій редакції:

«поводження з радіоактивними відходами — всі види діяльності (включаючи діяльність, пов'язану із зняттям з експлуатації), що стосуються оперування, попередньої обробки, обробки, кондиціонування, перевезення, зберігання чи захоронення радіоактивних відходів».

2. Доповнити статтю 3 після абзацу п'ятого новим абзацом шостим такого змісту:

«забезпечення мінімального рівня утворення радіоактивних відходів, якого можна досягти на практиці».

У зв'язку з цим абзац шостий — чотирнадцятий вважати відповідно абзацами сьомим — п'ятнадцятим.

3. Абзац п'ятий статті 6 після слів «з радіоактивними відходами» доповнити словами «та закриття сховищ для захоронення».

4. У статті 8:

абзац третій після слів «з радіоактивними відходами» доповнити словами «та закриття сховищ для захоронення»; в абзаці четвертому слова «виведення з експлуатації чи ліквідації» замінити словами «зняття з експлуатації чи закриття»;

абзац п'ятий доповнити словами «та закриття сховищ для захоронення»;

абзац восьмий викласти в такій редакції:

«здійснюють контроль за радіаційним станом відповідних територій після зняття з експлуатації об'єктів, призначених для поводження з радіоактивними відходами, або закриття сховищ для захоронення».

5. У частині першій статті 9:

в абзаці четвертому слова «обладнання», «та введення в експлуатацію» виключити;

абзац п'ятий викласти в такій редакції:

«введення в експлуатацію, експлуатація, зняття з експлуатації об'єктів, призначених для поводження з радіоактивними відходами, закриття сховищ для захоронення та проведення регламентних робіт по забезпеченню безпеки на сховищах для захоронення після їх закриття».

6. Абзац сьомий частини третьої статті 10 викласти в такій редакції:

«координації робіт по будівництву, експлуатації, реконструкції, зняття з експлуатації об'єктів, призначених для поводження з радіоактивними відходами, та закриття сховищ для захоронення».

7. Частину другу статті 11 після абзацу другого доповнити новими абзацами третім та четвертим такого змісту:

«своєчасно здійснювати переоцінку безпеки діючих об'єктів, призначених для поводження з радіоактивними відходами, з тим, щоб у разі необхідності були виконані всі практично доступні вдосконалення з метою підвищення безпеки таких об'єктів»;

забезпечувати розробку та реалізацію програм якості щодо безпеки поводження з радіоактивними відходами».

У зв'язку з цим абзац третій — восьмий вважати відповідно абзацами п'ятим — десятим.

8. У статті 12 частину шосту виключити.

У зв'язку з цим частину сьому вважати частиною шостою.

9. У частині четвертій статті 13 слова «або ліквідації» замінити словами «зняття з експлуатації або закриття».

10. Назву розділу VIII викласти в такій редакції:

**Розділ VIII.
ПОРЯДОК РОЗМІЩЕННЯ,
ПРОЕКТУВАННЯ, БУДІВНИЦТВА ТА
ВВЕДЕННЯ В ЕКСПЛУАТАЦІЮ ОБ'ЄКТІВ,
ПРИЗНАЧЕНИХ ДЛЯ ПОВОДЖЕННЯ
З РАДІОАКТИВНИМИ ВІДХОДАМИ.**

11. Назву статті 22 викласти в такій редакції:

«Стаття 22. Порядок прийняття рішення про проведення проектно-пошукових робіт для розміщення об'єктів, призначених для поводження з радіоактивними відходами».

12. Частину першу статті 24 після слів «і стандартів» доповнити словами «з використанням технологій, які були підтверджені досвідом, випробуваннями чи аналізом».

III. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

2. Кабінету Міністрів України протягом шести місяців з дня набрання чинності цим Законом відповідно до своїх повноважень забезпечити прийняття нормативно-правового акта щодо порядку визначення оператора ядерної установки у разі зміни її правового режиму.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ, 20 квітня 2000 року.
№ 1673-III.

ЗАКОН
УКРАЇНИ

Про внесення змін до статті 3
Декрету Кабінету Міністрів України
«Про державне мито»

З метою впорядкування справляння державного мита Верховна Рада України постановляє:

1. У статті 3 Декрету Кабінету Міністрів України від 21 січня 1993 року № 7-93 «Про державне мито» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 13, ст. 113; 1995 р., № 30, ст. 229; 1996 р., № 16, ст. 71; 1999 р., № 25, ст. 211, № 52, ст. 470):

1. Пункт 1 викласти в такій редакції:

«1. Із заяв і скарг, що подаються до суду, та за видачу судом копій документів:

а) із позовних заяв

1 відсоток ціни позову, але не менше 3 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і не більше 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян

б) із скарг за неправомірні дії органів державного управління і службових осіб, що ущемляють права громадян

0,5 неоподаткованого мінімуму доходів громадян і не більше 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян

в) із позовних заяв про розірвання шлюбу із позовних заяв про розірвання повторного шлюбу у разі поділу майна при розірванні шлюбу

0,5 неоподаткованого мінімуму доходів громадян

г) із позовних заяв про розірвання шлюбу з особами, визнаними у встановленому порядку безвісно відсутніми чи недездатними внаслідок душевної хвороби чи недоумства, або з особами, засудженими до позбавлення волі на строк не менше трьох років

0,5 неоподаткованого мінімуму доходів громадян

д) із позовних заяв про зміну або розірвання договору найму житлових приміщень, про продовження строку прийняття спадщини, про скасування арешту на майно та з інших позовних заяв

немайнового характеру (або таких, що не підлягають оцінці)

е) із заяв (скарг) у справах окремого провадження

є) із позовних заяв з переддоговірних спорів

ж) із позовних заяв про розгляд питань захисту честі та гідності

з) із касаційних скарг на рішення судів і скарг на рішення, що набрали законної сили

и) за повторну видачу копії судового рішення, вироку, ухвали та іншої постанови суду

2. Підпункт «а» пункту 2 викласти в такій редакції:

«а) із позовних заяв майнового характеру

50 відсотків ставки, що підлягає сплаті при поданні позовної заяви, іншої заяви й скарги, а з майнових спорів — ставки, обчисленої відсотком з оспорюваної суми

0,03 неоподаткованого мінімуму доходів громадян за кожний аркуш копії».

1 відсоток суми договору, але не менше 1 неоподаткованого мінімуму доходів громадян».

1 відсоток суми, що стягується, або 1 відсоток вартості майна, яке підлягає вилученню, але не менше 3 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і не більше 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян».

1 відсоток суми, що стягується, або 1 відсоток вартості майна, яке підлягає вилученню, але не менше 3 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і не більше 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян».

1 відсоток суми, що стягується, або 1 відсоток вартості майна, яке підлягає вилученню, але не менше 3 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і не більше 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян».

1 відсоток суми, що стягується, або 1 відсоток вартості майна, яке підлягає вилученню, але не менше 3 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і не більше 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян».

1 відсоток суми, що стягується, або 1 відсоток вартості майна, яке підлягає вилученню, але не менше 3 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і не більше 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян».

1 відсоток суми, що стягується, або 1 відсоток вартості майна, яке підлягає вилученню, але не менше 3 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і не більше 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян».

1 відсоток суми, що стягується, або 1 відсоток вартості майна, яке підлягає вилученню, але не менше 3 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і не більше 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян».

1 відсоток суми, що стягується, або 1 відсоток вартості майна, яке підлягає вилученню, але не менше 3 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і не більше 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян».

1 відсоток суми, що стягується, або 1 відсоток вартості майна, яке підлягає вилученню, але не менше 3 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і не більше 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян».

1 відсоток суми, що стягується, або 1 відсоток вартості майна, яке підлягає вилученню, але не менше 3 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і не більше 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян».

1 відсоток суми, що стягується, або 1 відсоток вартості майна, яке підлягає вилученню, але не менше 3 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і не більше 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян».

1 відсоток суми, що стягується, або 1 відсоток вартості майна, яке підлягає вилученню, але не менше 3 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і не більше 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян».

1 відсоток суми, що стягується, або 1 відсоток вартості майна, яке підлягає вилученню, але не менше 3 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і не більше 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян».

1 відсоток суми, що стягується, або 1 відсоток вартості майна, яке підлягає вилученню, але не менше 3 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і не більше 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян».

1 відсоток суми, що стягується, або 1 відсоток вартості майна, яке підлягає вилученню, але не менше 3 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і не більше 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян».

1 відсоток суми, що стягується, або 1 відсоток вартості майна, яке підлягає вилученню, але не менше 3 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і не більше 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян».

1 відсоток суми, що стягується, або 1 відсоток вартості майна, яке підлягає вилученню, але не менше 3 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і не більше 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян».

1 відсоток суми, що стягується, або 1 відсоток вартості майна, яке підлягає вилученню, але не менше 3 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і не більше 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян».

1 відсоток суми, що стягується, або 1 відсоток вартості майна, яке підлягає вилученню, але не менше 3 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і не більше 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян».

1 відсоток суми, що стягується, або 1 відсоток вартості майна, яке підлягає вилученню, але не менше 3 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і не більше 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян».

1 відсоток суми, що стягується, або 1 відсоток вартості майна, яке підлягає вилученню, але не менше 3 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і не більше 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян».

1 відсоток суми, що стягується, або 1 відсоток вартості майна, яке підлягає вилученню, але не менше 3 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і не більше 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян».

1 відсоток суми, що стягується, або 1 відсоток вартості майна, яке підлягає вилученню, але не менше 3 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і не більше 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян».

1 відсоток суми, що стягується, або 1 відсоток вартості майна, яке підлягає вилученню, але не менше 3 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і не більше 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян».

1 відсоток суми, що стягується, або 1 відсоток вартості майна, яке підлягає вилученню, але не менше 3 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і не більше 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян».

1 відсоток суми, що стягується, або 1 відсоток вартості майна, яке підлягає вилученню, але не менше 3 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і не більше 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян».

1 відсоток суми, що стягується, або 1 відсоток вартості майна, яке підлягає вилученню, але не менше 3 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і не більше 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян».

1 відсоток суми, що стягується, або 1 відсоток вартості майна, яке підлягає вилученню, але не менше 3 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і не більше 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян».

1 відсоток суми, що стягується, або 1 відсоток вартості майна, яке підлягає вилученню, але не менше 3 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і не більше 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян».

1 відсоток суми, що стягується, або 1 відсоток вартості майна, яке підлягає вилученню, але не менше 3 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і не більше 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян».

1 відсоток суми, що стягується, або 1 відсоток вартості майна, яке підлягає вилученню, але не менше 3 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і не більше 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян».

1 відсоток суми, що стягується, або 1 відсоток вартості майна, яке підлягає вилученню, але не менше 3 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і не більше 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян».

1 відсоток суми, що стягується, або 1 відсоток вартості майна, яке підлягає вилученню, але не менше 3 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і не більше 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян».

1 відсоток суми, що стягується, або 1 відсоток вартості майна, яке підлягає вилученню, але не менше 3 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і не більше 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян».

1 відсоток суми, що стягується, або 1 відсоток вартості майна, яке підлягає вилученню, але не менше 3 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і не більше 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян».

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ, 20 квітня 2000 року.

№ 1657-III.

Офіційно

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Закону
України «Про бухгалтерський
облік та фінансову звітність
в Україні»

Верховна Рада України постановляє:

І. Внести до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 40, ст. 365) такі зміни:

1. Частину другу статті 2 виключити.

2. Частину третю статті 12 доповнити словами «якщо це передбачено установчими документами об'єднань підприємств відповідно до законодавства».

II. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
11 травня 2000 року.
№ 1707-III.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до деяких за-
конів України у зв'язку з при-
няттям Закону України «Про
бухгалтерський облік та фінан-
сову звітність в Україні»

У зв'язку з прийняттям Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» Верховна Рада України постановляє:

І. Внести зміни до таких законів України:

1. У статті 18 Закону України «Про господарські товариства» (Відомості Верховної Ради України, 1991 р., № 49, ст. 682; 1995 р., № 14, ст. 93):

частину першу викласти в такій редакції:

«Товариство веде бухгалтерський облік, складає і подає фінансову звітність відповідно до законодавства. Статистична звітність, що використовує грошовий вимірник, ґрунтується на даних бухгалтерського обліку і подається в установленому обсязі органам державної статистики»;

у частині другій слова «річного балансу і» замінити словами «річної фінансової».

2. У статті 29 Закону України «Про підприємства в Україні» (Відомості Верховної Ради УРСР, 1991 р., № 24, ст. 272; Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 11, ст. 83; 1995 р., № 14, ст. 90, ст. 93):

абзац другий пункту 1 викласти в такій редакції:

«Порядок організації та ведення бухгалтерського обліку і подання фінансової та статистичної звітності визначається відповідним законодавством»;

у пункті 4 слова «річний баланс і», «річного балансу і» замінити відповідно словами «річна фінансова» та «річної фінансової», а слово «підлягають» — словом «підлягає».

3. В абзаці шостому частини вісімнадцятої статті 8 Закону України «Про підприємництво» (Відомості Верховної Ради УРСР, 1991 р., № 14, ст. 168; Відомості Верховної Ради України, 1998 р., № 17, ст. 80) слово «бухгалтерської» замінити словом «фінансової».

4. В абзаці першому частини першої статті 164² Кодексу України про адміністративні правопорушення (Відомості Верховної Ради УРСР, 1984 р., додаток до № 51, ст. 1122) слова «бухгалтерської або статистичної звітності» замінити словами «фінансової або статистичної звітності, неподання фінансової звітності».

II. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Про планування

Цей Закон встановлює правові та організаційні основи планування, забудови та іншого використання територій і спрямований на забезпечення сталого розвитку населених пунктів.

Розділ I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення термінів

У цьому Законі наведені нижче терміни вживаються в такому значенні:

територія — частина земної поверхні у визначених межах (кордонах) з властивими їй географічним положенням, природними та створеними діяльністю людей умовами та ресурсами, а також з повітряним простором та розташованими під нею надрами;

планування територій — процес регулювання використання територій, яка полягає у створенні та впровадженні містобудівної документації, ухваленні та реалізації відповідних рішень;

містобудівна документація — затверджені текстові і графічні матеріали, якими регулюється планування, забудова та інше використання територій;

проектна документація — затверджені текстові та графічні матеріали, якими визначаються містобудівні, об'ємно-планувальні, архітектурні, конструктивні, технічні, технологічні вирішення, а також кошториси об'єктів будівництва;

Генеральна схема планування території України — містобудівна документація, яка визначає концептуальні вирішення планування та використання території України;

схема планування територій — містобудівна документація, яка визначає принципи вирішення планування, забудови та іншого використання відповідних територій адміністративно-територіальних одиниць, їх окремих частин;

генеральний план населеного пункту — містобудівна документація, яка визначає принципи вирішення розвитку, планування, забудови та іншого використання території населеного пункту;

детальний план території — містобудівна документація, яка розробляється для окремих районів, мікрорайонів, кварталів та районів реконструкції існуючої забудови населених пунктів;

проект забудови територій — документація, що поєднує властивості містобудівної та проектною документації, яка розробляється для будівництва комплексів будинків і споруд;

об'єкти планування — територія України, території адміністративно-територіальних одиниць або їх частини чи окремі земельні ділянки;

суб'єкти планування — органи державної влади та органи місцевого самоврядування, а також фізичні та юридичні особи;

регіональні правила забудови — нормативно-правовий акт, яким встановлюється загальний для території і населених пунктів області, Автономної Республіки Крим (крім міст Києва та Севастополя), міст республіканського значення Автономної Республіки Крим, міст обласного значення) порядок планування, забудови та іншого використання територій і окремих земельних ділянок;

місцеві правила забудови — нормативно-правовий акт, яким встановлюється порядок планування і забудови та іншого використання територій, окремих земельних ділянок, а також перелік усіх допустимих видів, умов і обмежень забудови та іншого використання територій та окремих земельних ділянок у межах зон, визначених планом зонування;

інженерно-транспортна інфраструктура — комплекс інженерних, транспортних споруд і комунікацій;

червоні лінії — визначені в містобудівній документації відносні пункти геодезичної мережі межі існуючих та запланованих вулиць, доріг, майданів, які відмежовують території мікрорайонів, кварталів та території іншого призначення;

лінії регулювання забудови — визначені в містобудівній документації межі розташування будинків і споруд відносно червоних ліній, меж окремих земельних ділянок, природних меж та інших територій.

Стаття 2. Основні завдання планування і забудови територій

Основними завданнями планування і забудови територій є:

обґрунтування майбутніх потреб та визначення переважних напрямів використання територій;

ураховування державних, громадських і приватних інтересів під час планування, забудови та іншого використання територій;

обґрунтування розподілу земель за цільовим призначенням та використання території для містобудівних потреб; забезпечення раціонального розселення і визначення напрямів сталого розвитку населених пунктів;

визначення і раціональне розташування територій житлової та громадської забудови, промислових, рекреаційних, природоохоронних, оздоровчих, історико-культурних та інших територій і об'єктів;

обґрунтування та встановлення режиму раціонального використання земель та забудови територій, на яких передбачена перспективна містобудівна діяльність;

визначення, вилучення (викуп) і надання земельних ділянок для містобудівних потреб на основі містобудівної документації в межах, визначених законом;

визначення територій, що мають особливу екологічну, наукову, естетичну, історико-культурну цінність, встановлення передбачених законодавством обмежень на їх планування, забудову та інше використання;

охорона довкілля та раціональне використання природних ресурсів;

регулювання забудови населених пунктів та інших територій.

Стаття 3. Організація планування територій

Планування територій здійснюється на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях.

Планування територій здійснюється відповідними органами державної влади та органами місцевого самоврядування.

Планування та забудова окремих земельних ділянок, що

належать на праві власності чи праві користування, здійснюється їх власниками чи користувачами у встановленому законодавством порядку.

Рішення органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування з питань забудови та іншого використання територій, вибору, вилучення (викуп) і надання земельних ділянок для містобудівних потреб приймаються в межах, визначених законом відповідно до містобудівної документації за погодженням з спеціально уповноваженими органами з питань містобудування та архітектури.

Рішення органів виконавчої влади та місцевого самоврядування з питань забудови та іншого використання територій, прийняті в межах повноважень, визначених законом, є обов'язковими для суб'єктів містобудування.

Проведення експертизи та надання висновків до схем планування територій та іншої містобудівної і проектною документації здійснюються в порядку, що встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Стаття 4. Фінансування робіт з планування територій

Фінансування робіт з планування територій на загальнодержавному рівні, розроблення експериментальної містобудівної документації для населених пунктів та інших територій України, розроблення нормативних документів з питань планування і забудови територій, проведення найважливіших науково-дослідних робіт здійснюються за рахунок коштів Державного бюджету України.

Фінансування робіт з планування території Автономної Республіки Крим, областей, районів, населених пунктів та інших частин їх території може здійснюватися за рахунок коштів республіканського бюджету Автономної Республіки Крим або відповідних місцевих бюджетів і передбачатися в них окремим рядком.

Фінансування робіт з планування окремих земельних ділянок, на яких фізичні чи юридичні особи мають намір здійснити нове будівництво, реконструкцію, реставрацію, капітальний ремонт об'єктів містобудування або впорядкування територій, здійснюється, як правило, за рахунок коштів цих осіб.

Фінансування робіт з планування територій, окремих земельних ділянок може здійснюватися за рахунок інших джерел, не заборонених законом.

Розділ II. ПЛАНУВАННЯ ТЕРИТОРІЙ НА ЗАГАЛЬНОДЕРЖАВНОМУ І РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНЯХ

Стаття 5. Планування територій на загальнодержавному рівні

Планування територій на загальнодержавному рівні полягає в розробленні Генеральної схеми планування території України (далі — Генеральна схема), якою передбачається раціональне використання території України, створення та підтримання повноцінного життєвого середовища, охорони довкілля, охорони здоров'я населення, охорони пам'яток історії та культури, визначення державних пріоритетів розвитку систем розселення, виробничої, соціальної та інженерно-транспортної інфраструктури.

Генеральна схема повинна містити:

аналіз стану використання території України та функціонування систем розселення;

аналіз намірів та потреб використання окремих територій, визначених у загальнодержавних програмах соціального, економічного розвитку, інших державних програмах, схемах розвитку галузей економіки;

аналіз санітарно-епідеміологічного та екологічного стану регіонів і реалізації відповідних цільових програм, а також аналіз заходів, спрямованих на поліпшення стану довкілля;

аналіз диспропорцій використання територій; визначення територій за видами переважного використання;

напрями вдосконалення систем розселення та сталого розвитку населених пунктів;

комплекс заходів по її реалізації.

За рішенням Кабінету Міністрів України можуть розроблятися схеми планування окремих частин території України — кількох областей, узбереж Чорного та Азовського морів, міжнародних транспортних коридорів, прикордонних територій тощо.

Органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування в межах своїх повноважень керуються Генеральною схемою під час:

підготовки проектів загальнодержавних програм соціального, економічного розвитку України, інших державних програм — з питань охорони земель, охорони здоров'я населення, охорони довкілля, розвитку інженерно-транспортної інфраструктури, збереження історико-культурної спадщини, розвитку туризму;

вибору трас і проектування найважливіших транспортних, енергетичних та інших інженерних комунікацій, будівель і споруд;

підготовки та розгляду висновків щодо розробленої містобудівної документації на регіональному, а у випадках, передбачених статтею 17 цього Закону, — місцевому рівні;

створення резерву територій, призначених для перспективних містобудівних потреб загальнодержавного значення, та визначення режиму використання земель;

підготовки пропозицій з питань адміністративно-територіального устрою України;

вирішення інших питань використання територій.

Стаття 6. Розроблення та затвердження Генеральної схеми, схем планування окремих частин території України

Розроблення Генеральної схеми, схем планування окремих частин території України, визначених частиною третьою статті 5 цього Закону, здійснюється в порядку, встановленому законодавством.

Генеральна схема розробляється Кабінетом Міністрів України з урахуванням затвердження схем планування територій на регіональному рівні та подається на затвердження Верховній Раді України.

Стаття 7. Планування територій на регіональному рівні

Планування територій на регіональному рівні полягає у розробленні та затвердженні схем планування територій Автономної Республіки Крим, областей, районів, регулю-

ванні використання їх територій, ухваленні та реалізації відповідних рішень про дотримання містобудівної документації відповідно до закону.

Верховна Рада Автономної Республіки Крим, обласні, районні ради в межах своїх повноважень приймають рішення про розроблення схем планування територій відповідних адміністративно-територіальних одиниць, а також їх окремих частин.

У схемах планування територій на регіональному рівні визначаються заходи реалізації державної політики та враховуються державні інтереси під час планування цих територій, їх історичні, економічні, екологічні, географічні і демографічні особливості, етнічні та культурні традиції.

Стаття 8. Врахування громадських інтересів під час планування територій на регіональному рівні

З метою врахування громадських інтересів під час планування територій на регіональному рівні спеціально уповноважений орган з питань містобудування та архітектури Автономної Республіки Крим, обласні, районні державні адміністрації відповідно до своїх повноважень:

інформують населення через засоби масової інформації та письмово органи місцевого самоврядування, в тому числі органи місцевого самоврядування територій суміжних адміністративно-територіальних одиниць, про розроблення схем планування відповідних територій;

залучають представників відповідних територіальних громад, сільських, селищних, міських рад та їх виконавчих органів до участі в обговоренні схем планування територій на регіональному рівні;

готують пропозиції щодо погодження інтересів територіальних громад у разі виникнення розбіжностей при вирішенні питань планування територій на регіональному рівні.

Територіальні громади під час здійснення планування і забудови відповідних територій мають право на:

одержання інформації про планування територій та його можливі правові, економічні та екологічні наслідки; подання пропозицій і зауважень до схем планування територій на регіональному рівні;

участь у обговоренні схем планування територій на регіональному рівні, в тому числі з планування територій суміжних адміністративно-територіальних одиниць.

Рішення відповідних рад щодо планування і забудови територій на регіональному рівні може бути оскаржено до суду у встановленому законом порядку.

Стаття 9. Організація розроблення та затвердження схем планування територій на регіональному рівні

Після прийняття відповідними радами рішень про розроблення схем планування територій спеціально уповноважений орган з питань містобудування та архітектури Автономної Республіки Крим, обласні, районні державні адміністрації відповідно до своїх повноважень протягом двох місяців:

оприлюднюють через засоби масової інформації відомості про початок робіт, пов'язаних з розробленням схем планування територій на регіональному рівні, визначають форму, місце, строк внесення сільськими, селищними, міськими радами та їх виконавчими органами, а також фізичними та юридичними особами пропозицій (зауважень) до технічних завдань цих схем;

визначають технічні завдання на розроблення схем планування територій на регіональному рівні;

організують розроблення схем планування територій на регіональному рівні.

Спеціально уповноважений орган з питань містобудування та архітектури Автономної Республіки Крим, обласні державні адміністрації відповідно до своїх повноважень протягом двох тижнів після завершення робіт, пов'язаних з розробленням схем планування територій на регіональному рівні:

повідомляють через засоби масової інформації про місце та строки розгляду схем планування територій, а також про форми подання пропозицій і порядок їх урахування; подають спеціально уповноваженому центральному органу виконавчої влади з питань містобудування та архітектури схеми планування територій Автономної Республіки Крим, областей для проведення експертизи та надання висновку щодо їх затвердження.

Районні державні адміністрації після завершення робіт подають на розгляд Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласних державних адміністрацій схеми планування територій районів для проведення експертизи та підготовки висновку щодо їх затвердження.

Схеми планування територій на регіональному рівні затверджуються відповідними радами.

Схеми планування територій на регіональному рівні кількох адміністративно-територіальних одиниць затверджуються спільним рішенням відповідних рад.

Рішення про затвердження схем планування територій на регіональному рівні оприлюднюється через засоби масової інформації.

Порушення встановленого цим Законом порядку розроблення схем планування територій на регіональному рівні може бути підставою для оскарження до суду рішень відповідних рад про їх затвердження.

Розділ III. ПЛАНУВАННЯ ТЕРИТОРІЙ НА МІСЦЕВОМУ РІВНІ

Стаття 10. Планування територій на місцевому рівні

Планування територій на місцевому рівні забезпечується відповідними місцевими радами та їх виконавчими органами, Київською та Севастопольською міськими державними адміністраціями відповідно до їх повноважень, визначених законом, і полягає у розробленні та затвердженні генеральних планів населених пунктів, схем планування територій на місцевому рівні та іншої містобудівної документації, регулюванні використання їх територій, ухваленні та реалізації відповідних рішень про дотримання містобудівної документації.

Розроблення, погодження та експертиза містобудівної документації провадиться згідно з встановленими державними стандартами, нормами та правилами в порядку, визначеному законодавством.

Містобудівна документація затверджується відповідною

і забудову територій

місцевою радою з визначенням строку її дії та переліку раніше прийнятих рішень, що втрачають чинність, а також тих рішень, до яких необхідно внести відповідні зміни.

Зміни до містобудівної документації вносяться рішенням ради, яка затвердила містобудівну документацію, після погодження з відповідним спеціально уповноваженим органом з питань містобудування та архітектури.

Стаття 11. Схеми планування територій на місцевому рівні

Схеми планування територій на місцевому рівні визначають:

- потреби у зміні меж населених пунктів, потреби в територіях, передбачених для містобудівних потреб;
- зонування територій для забудови та іншого використання;
- планувальну структуру території;
- інші питання, визначені державними будівельними нормами.

Сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи в межах своїх повноважень вирішують питання планування, забудови та іншого використання територій згідно із схемою планування територій відповідних адміністративно-територіальних одиниць.

Схемами планування територій на місцевому рівні в разі необхідності може визначатися доцільність розроблення генеральних планів окремих населених пунктів.

Стаття 12. Генеральний план населеного пункту

Генеральним планом населеного пункту визначаються:

- потреби в територіях для забудови та іншого використання;
- потреба у зміні меж населеного пункту, черговість і пріоритетність забудови та іншого використання територій;
- межі функціональних зон, пріоритетні та допустимі види використання та забудови територій;
- планувальна структура та просторова композиція забудови населеного пункту;
- загальний стан довкілля населеного пункту, основні фактори його формування, містобудівні заходи щодо поліпшення екологічного і санітарно-гігієнічного стану;
- території, які мають будівельні, санітарно-гігієнічні, природоохоронні та інші обмеження їх використання;
- інші вимоги, визначені державними будівельними нормами.

Відповідно до генеральних планів населених пунктів сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи в межах повноважень, визначених законом, а також Київська та Севастопольська міська державні адміністрації у разі делегування їм таких повноважень відповідними радами:

- готують обґрунтовані пропозиції щодо встановлення та зміни меж населених пунктів;
- готують вихідні дані для розроблення планів земельно-господарського устрою території населеного пункту та іншої земельпорядної документації;
- вирішують питання щодо розташування та проектування нового будівництва, здійснення реконструкції, реставрації, капітального ремонту об'єктів містобудування та упорядкування територій;
- вирішують питання вибору, вилучення (викупу), надання у власність чи в користування земельних ділянок, надання дозволу на будівництво об'єктів містобудування;
- організують розроблення та затвердження місцевих правил забудови, детальних планів території, планів червоних ліній, іншої містобудівної документації та проектів;
- організують проведення грошової оцінки земель;
- розробляють і затверджують місцеві містобудівні програми та програми соціально-економічного розвитку населених пунктів;
- організують роботу з проведення оцінки впливу діяльності підприємств, установ та організацій незалежно від форм власності на стан довкілля та визначають шляхи та засоби зменшення цього впливу;
- узгоджують питання забудови та іншого використання територій, в яких заінтересовані територіальні громади суміжних адміністративно-територіальних одиниць;
- встановлюють на відповідних територіях режим використання земель, передбачених для містобудівних потреб;
- вирішують інші питання.

Стаття 13. Детальний план території

Детальний план території розробляється згідно з генеральним планом населеного пункту та визначає:

- розташування червоних ліній, ліній регулювання забудови;
- розташування окремих земельних ділянок та об'єктів містобудування, вулиць, проїздів, пішохідних зон, щільність, поверховість, інші параметри забудови;
- розташування інженерно-транспортної інфраструктури;
- принципи формування архітектурно-просторової композиції забудови;
- інші вимоги, визначені державними будівельними нормами.

Рішення про розроблення детальних планів території приймаються відповідними радами за поданням їх виконавчих органів, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій.

Спеціально уповноважені органи з питань містобудування та архітектури відповідно до детальних планів території подають висновки і пропозиції сільським, селищним, міським радам та їх виконавчим органам, Київській і Севастопольській міським державним адміністраціям для наступного прийняття рішень у межах повноважень, визначених законом, щодо:

- визначення земельних ділянок для розташування та будівництва об'єктів містобудування та іншого використання;
- вибору, вилучення (викупу), надання у власність або користування (оренду) земельних ділянок;
- визначення поверховості та інших параметрів забудови території;
- розроблення та затвердження місцевих правил забудови, проектів забудови території, проектів розподілу території мікрорайону (кварталу).

Стаття 14. План червоних ліній

Планом червоних ліній відповідно до генерального плану населеного пункту, детального плану, даних Державного земельного кадастру, містобудівного кадастру населеного пункту визначається розташування червоних ліній.

План червоних ліній є складовою частиною генерального

плану населеного пункту (детального плану території) або може бути окремою містобудівною документацією.

Відповідно до планів червоних ліній сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи в межах повноважень, визначених законом, а також Київська та Севастопольська міські державні адміністрації у разі делегування їм таких повноважень:

- встановлюють межі земель загального користування населених пунктів;
- вирішують питання вибору, вилучення (викупу), надання у власність або користування (оренду) земельних ділянок, встановлюють на відповідній території єдині умови та обмеження використання земель, визначених для містобудівних потреб;
- визначають технічні умови для розміщення та утримання інженерно-транспортної інфраструктури.

Стаття 15. Проект забудови території

Проект забудови території визначає:

- розташування об'єктів містобудування, місцевих проїздів відносно червоних ліній;
- архітектурно-просторове вирішення, призначення, щільність, поверховість та інші показники конкретних об'єктів містобудування;
- показники та технічні вирішення інженерно-транспортної інфраструктури;
- потребу в проведенні інженерної підготовки території та обсяг цих робіт;
- місця та технічні вирішення під'єднання інженерного обладнання об'єктів містобудування до зовнішніх інженерних мереж і споруд;
- організацію будівництва;
- техніко-економічні показники та загальний кошторис забудови території;
- інші вимоги, визначені державними будівельними нормами.

У разі необхідності у складі проекту забудови території може розроблятися проект розподілу території.

Проект забудови території погоджується і затверджується як проектна документація в порядку, визначеному законодавством.

Стаття 16. Проект розподілу території

Проект розподілу території — це містобудівна документація, яка розробляється для мікрорайону (кварталу) чи його частини з метою розмежування земельних ділянок.

Проектом розподілу території визначаються площі та межі:

- прибудинкових територій існуючих і запроектованих жилих будинків;
- земельних ділянок, на яких розміщують громадські споруди та інші об'єкти містобудування;
- надлишків земельних ділянок, призначених для подальшого спорудження жилих і громадських будинків і споруд та іншого використання (при розподілі території існуючої забудови);
- територій загального користування;
- територій обмеженого користування земельною ділянкою, встановленого згідно з договором, рішенням суду або в іншому визначеному законом порядку.

Рішення про розроблення та затвердження проектів розподілу території приймаються відповідними радами.

Проект розподілу території є основою для визначення меж земельних ділянок на територіях існуючої забудови для розташування будинків і споруд, розроблення відповідної земельпорядної документації та оформлення в установленому законодавством порядку правостановлюючих документів власникам, співвласникам, орендарям, а також встановлення меж земельної ділянки в натурі.

Площі окремих земельних ділянок та територій при розробленні проекту розподілу території визначаються з урахуванням державних будівельних норм і детальних планів території (проекту забудови території).

Порядок розроблення проектів розподілу території встановлюється спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади з питань містобудування та архітектури.

Стаття 17. Врахування державних інтересів під час планування і забудови територій на місцевому рівні

Врахування державних інтересів під час планування і забудови територій на місцевому рівні полягає у визначенні потреби в територіях, необхідних для розташування та утримання об'єктів загальнодержавного значення, вирішення інших завдань реалізації державної політики щодо використання територій.

Врахування державних інтересів здійснюється шляхом виконання відповідних вимог до розроблення генеральних планів населених пунктів та іншої містобудівної документації, проведення їх експертизи, здійснення державного контролю за плануванням, забудовою, іншим використанням територій та окремих земельних ділянок у порядку, встановленому законодавством.

Вимоги до планування, якими забезпечуються державні інтереси під час розроблення генеральних планів та іншої містобудівної документації, визначаються згідно з законом відповідними спеціально уповноваженими органами з питань містобудування та архітектури спільно з іншими спеціально уповноваженими на це органами виконавчої влади.

Для міст Києва та Севастополя вимоги для врахування державних інтересів під час розроблення генеральних планів та іншої містобудівної документації визначаються спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади з питань містобудування та архітектури за участю інших спеціально уповноважених на це центральних органів виконавчої влади.

Порядок врахування вимог щодо забезпечення державних інтересів під час планування і забудови територій на місцевому рівні встановлюється в регіональних правилах забудови.

Стаття 18. Врахування громадських і приватних інтересів під час планування і забудови територій на місцевому рівні

При здійсненні планування і забудови територій на місцевому рівні врахування громадських інтересів полягає у визначенні потреби територіальної громади в територіях, необхідних для розташування, утримання об'єктів житлово-комунального господарства, соціальної, інженерно-транспортної

ДЕРЖАВА І ПРАВО

У номер

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо порушення правил про валютні операції

Верховна Рада України постановляє:

1. Внести до Кодексу України про адміністративні правопорушення (Відомості Верховної Ради УРСР, 1984 р., додаток до № 51, ст.1122) такі зміни:

1. Статтю 162 викласти у такій редакції:

«Стаття 162. Порушення правил про валютні операції

Незаконні скуповування, продаж, обмін, використання валютних цінностей як засобу платежу або як застави —

тягнуть за собою попередження або накладення штрафу від тридцяти до сорока чотирьох неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією валютних цінностей».

2. Статтю 221, абзац другий пункту 1 частини першої статті 255 та частину першу статті 294 після цифр «160» доповнити цифрами «162».

3. У статті 222:

- у частині першій слова «порушення правил про валютні операції» та цифри «162» виключити;
- в абзаці першому пункту 1 частини другої цифри «162» виключити.

4. У статті 313:

- пункт 1 після цифр «160» доповнити цифрами «162»;
- у абзаці другому пункту 2 цифри «162» виключити.

II. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
18 травня 2000 року.
№ 1744-III.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про приєднання України до Протоколу до Мадридської угоди про міжнародну реєстрацію знаків

Верховна Рада України постановляє:

Прислатися до Протоколу до Мадридської угоди про міжнародну реєстрацію знаків, прийнятого в Мадриді 28 червня 1989 року.

Відповідно до Статті 5(2) (b) і (c) Протоколу до Мадридської угоди про міжнародну реєстрацію знаків Україна робить таку заяву:

«Строк для повідомлення про відмову в охороні буде становити 18 місяців, а у випадку, коли відмова в охороні може бути результатом заперечення проти надання охорони, то про таку відмову може бути повідомлено після закінчення 18 місяців».

Голова Верховної Ради України
І. ПЛЮЩ.

м. Київ,
1 червня 2000 року.
№ 1763-III.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про ратифікацію Угоди про надання медичної допомоги громадянам держав — учасниць Співдружності Незалежних Держав та Протоколу про механізм реалізації Угоди про надання медичної допомоги громадянам держав — учасниць Співдружності Незалежних Держав у частині порядку надання медичних послуг

Верховна Рада України постановляє:

Угоду про надання медичної допомоги громадянам держав — учасниць Співдружності Незалежних Держав та Протокол про механізм реалізації Угоди про надання медичної допомоги громадянам держав — учасниць Співдружності Незалежних Держав у частині порядку надання медичних послуг, підписані 27 березня 1997 року в м. Москві, ратифікувати з такими застереженнями:

1. Україна бере на себе зобов'язання виконувати:

Угоду про надання медичної допомоги громадянам держав — учасниць Співдружності Незалежних Держав з урахуванням національного законодавства України за винятком статей 5 і 6, а положення статті 2 Угоди — виключно для державних лікувально-профілактичних закладів.

2. Україна бере на себе зобов'язання виконувати:

Протокол про механізм реалізації Угоди про надання медичної допомоги громадянам держав — учасниць Співдружності Незалежних Держав у частині порядку надання медичних послуг з урахуванням національного законодавства України за винятком абзацу другого пункту 4.2, а положення пункту 1 — виключно для державних лікувально-профілактичних закладів.

Голова Верховної Ради України
І. ПЛЮЩ.

м. Київ,
1 червня 2000 року.
№ 1764-III.

(Закінчення на 8—9-й стор.).

Про планування

(Початок на 6—7-й стор.).

інфраструктури, вирішення інших завдань забезпечення сталого розвитку населеного пункту.

При здійсненні планування і забудови територій на місцевому рівні врахування приватних інтересів полягає у забезпеченні фізичним та юридичним особам рівних можливостей набуття у власність або у користування земельних ділянок, захисту майнових прав, а також безпечного функціонування об'єктів нерухомості.

Для врахування громадських і приватних інтересів виконавчі органи сільських, селищних, міських рад, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації в межах повноважень, визначених законом:

протягом двох тижнів після прийняття рішення про розроблення відповідної містобудівної документації, місцевих правил забудови повідомляють через засоби масової інформації про початок їх розроблення, а також про форми, місце і строк подання фізичними та юридичними особами пропозицій щодо цієї документації;

протягом місяця після завершення розроблення відповідної містобудівної документації, місцевих правил забудови повідомляють через засоби масової інформації про місце їх розгляду, форми, місце і строк подання пропозицій (зауважень), порядок їх обговорення;

оприлюднюють через засоби масової інформації рішення про затвердження містобудівної документації, місцевих правил забудови та змін до них, а також дають роз'яснення про їх зміст;

інформують про правові, економічні та екологічні наслідки планування території, а також про порядок врахування законних інтересів та вимог власників або користувачів земельних ділянок, будівель і споруд, що оточують місце будівництва.

Для врахування громадських і приватних інтересів виконавчі органи сільських, селищних, міських рад, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації в межах своїх повноважень на основі містобудівної документації встановлюють режим забудови та іншого використання земель, визначених для містобудівних потреб, а також здійснюють контроль за забудовою населених пунктів.

Стаття 19. Режим забудови та іншого використання земель, визначених для містобудівних потреб

На території населеного пункту відповідною радою встановлюється режим забудови та іншого використання земель, визначених для містобудівних потреб.

Режим забудови та іншого використання земель, визначених для містобудівних потреб, встановлюється у генеральних планах населених пунктів або місцевих правилах забудови.

Режим забудови та іншого використання земель, визначених для містобудівних потреб, враховується при розробленні землепорядкової документації.

Режим забудови та іншого використання земель, визначених для містобудівних потреб за межами населених пунктів, встановлюється відповідними радами.

Узгодження питань щодо забудови та іншого використання земель, визначених для містобудівних потреб, в яких заінтересовані суміжні територіальні громади, здійснюється на підставі угод, відображається у схемах планування зазначених територій та генеральних планах населених пунктів.

Встановлення режиму забудови та іншого використання земель, визначених для містобудівних потреб, не тягне за собою припинення права власності або права користування земельними ділянками, зміни адміністративно-територіальних меж до часу вилучення (викупу), надання цих ділянок для здійснення запланованої містобудівної діяльності у встановленому законодавством порядку.

Розділ IV. РЕГУЛЮВАННЯ ПЛАНУВАННЯ, ЗАБУДОВИ ТА ІНШОГО ВИКОРИСТАННЯ ТЕРИТОРІЙ

Стаття 20. Нормативне регулювання планування, забудови та іншого використання територій

Нормативне регулювання планування, забудови та іншого використання територій полягає у прийнятті нормативно-правових актів, зокрема державних будівельних норм, відомчих нормативних документів, регіональних і місцевих правил забудови.

Державні будівельні норми щодо планування і забудови та іншого використання територій розробляє та затверджує спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади з питань містобудування та архітектури за погодженням з іншими центральними органами виконавчої влади з питань, які належать до їх повноважень.

Нормативно-правові акти інших центральних органів виконавчої влади щодо планування, забудови та іншого використання територій, що видаються в межах їх компетенції, затверджуються цими органами після погодження із спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади з питань містобудування та архітектури і реєструються в установленому законодавством порядку.

Державні будівельні норми та інші нормативно-правові акти з питань планування і забудови територій є обов'язковими для суб'єктів містобудування.

Стаття 21. Регіональні правила забудови

Регіональні правила забудови розробляються в установленому порядку на основі типових регіональних правил забудови, затверджених спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади з питань архітектури та містобудування.

Верховна Рада Автономної Республіки Крим, відповідні обласні ради затверджують регіональні правила забудови після погодження їх із спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади з питань архітектури та містобудування.

Затверджені регіональні правила забудови підлягають оприлюдненню через засоби масової інформації.

Регіональні правила забудови є обов'язковими для суб'єктів містобудування на території відповідного регіону (крім міст обласного значення, республіканського значення Автономної Республіки Крим у разі затвердження відповід-

ними радами місцевих правил забудови, а також міст Києва та Севастополя).

Стаття 22. Місцеві правила забудови

Місцеві правила забудови розробляються для міст Києва та Севастополя, міст обласного значення, республіканського значення Автономної Республіки Крим.

Для сіл, селищ, міст районного значення відповідні ради можуть розробляти місцеві правила забудови.

Місцеві правила забудови затверджуються відповідними радами.

Місцеві правила забудови повинні узгоджуватися з регіональними правилами забудови.

Місцеві правила забудови складаються із текстової частини та графічної частини — плану зонування.

У текстовій частині місцевих правил забудови визначається перелік переважних і допустимих видів забудови та іншого використання земельних ділянок у межах окремих зон.

Для кожної окремої зони згідно з державними будівельними нормами встановлюються єдині умови і обмеження забудови та іншого використання земельних ділянок:

гранично допустимі поверховість будинків і споруд та щільність забудови;

мінімальні відступи будинків і споруд від червоних ліній, ліній регулювання забудови, меж суміжних ділянок;

вимоги до впорядкування доріг та під'їздів до будинків і споруд, місць паркування транспортних засобів;

вимоги до забезпечення експлуатації інженерно-транспортної інфраструктури;

вимоги до озеленення та впорядкування територій;

вимоги до утримання будинків і споруд;

перелік обмежень використання земельних ділянок (містобудівних, інженерних, санітарно-епідеміологічних, природоохоронних, історико-культурних);

інші вимоги, зазначені у статті 19 цього Закону.

На плані зонування встановлюється поділ території населеного пункту на зони з допустимими та переважними видами використання земельних ділянок.

На плані зонування не допускається відображення елементів, які можуть перешкоджати вільному доступу до цього плану.

План зонування та перелік переважних і допустимих видів забудови та іншого використання земельних ділянок розробляються для всієї території населеного пункту або окремої його частини.

При розробленні землепорядкової документації враховуються єдині умови і обмеження забудови та іншого використання земельних ділянок, визначені місцевими правилами забудови.

Місцевими правилами забудови встановлюється порядок вирішення питань розташування, надання дозволу на будівництво об'єктів містобудування, надання дозволу на виконання будівельних робіт, прийняття цих об'єктів в експлуатацію, а також порядок здійснення контролю за містобудівною діяльністю.

Стаття 23. Забудова територій

Забудова територій передбачає здійснення нового будівництва, реконструкції, реставрації, капітального ремонту, впорядкування об'єктів містобудування, розширення та технічного переоснащення підприємств (далі — будівництво). Будівництво об'єктів містобудування здійснюється згідно з законодавством, державними стандартами, нормами та правилами, регіональними і місцевими правилами забудови, містобудівною та проектною документацією.

Будівництво здійснюється суб'єктами планування та полягає в організації комплексної забудови території або розташуванні та будівництві окремих будинків і споруд.

Знесення існуючих будинків і споруд, зелених насаджень, а також відшкодування збитків власникам (користувачам) будинків і споруд, земельних ділянок здійснюється у встановленому законом порядку.

Планування земельних ділянок, пов'язане із зміною їх цільового призначення, здійснюється власниками або користувачами цих ділянок у встановленому законодавством порядку.

Планування окремої земельної ділянки, будівництво на ній будинків і споруд власниками або користувачами здійснюється з урахуванням інтересів інших власників або користувачів земельних ділянок, будинків і споруд.

Стаття 24. Дозвіл на будівництво об'єктів містобудування

Фізичні та юридичні особи, які мають намір здійснити будівництво об'єктів містобудування на земельних ділянках, що належать їм на праві власності чи користування, зобов'язані отримати від виконавчих органів відповідних рад, Київської та Севастопольської міської державної адміністрації, у разі делегування їм таких повноважень відповідними радами, дозвіл на будівництво об'єкта містобудування (далі — дозвіл на будівництво).

Фізичні та юридичні особи, заінтересовані в здійсненні будівництва об'єктів містобудування, подають письмову заяву про надання дозволу на будівництво до виконавчого органу відповідної ради або Київської чи Севастопольської міської державної адміністрації.

До заяви додається документ, що засвідчує право власності чи користування земельною ділянкою, або документ про згоду власника земельної ділянки на забудову цієї ділянки. Перелік інших документів та матеріалів, необхідних для отримання дозволу на будівництво, які додаються до письмової заяви, порядок їх розгляду визначаються регіональними правилами забудови.

У разі прийняття сільською, селищною чи міською радою рішення про надання земельної ділянки із земель державної чи комунальної власності для розміщення об'єкта містобудування в порядку, визначеному земельним законодавством, зазначене рішення одночасно є дозволом на будівництво цього об'єкта.

Дозвіл на будівництво дає право замовникам на отримання вихідних даних на проектування, здійснення проектно-вишукувальних робіт та отримання дозволу на виконання будівельних робіт у порядку, визначеному цим Законом.

Дозвіл на будівництво надається на підставі комплексного висновку щодо відповідності запропонованого будівни-

тва містобудівній документації, державним будівельним нормам, місцевим правилам забудови (далі — комплексний висновок).

Порядок отримання дозволу на будівництво тимчасових споруд та розміщення реклами визначається місцевими правилами забудови відповідно до закону.

Комплексний висновок і проект рішення про дозвіл на будівництво готуються спеціально уповноваженим органом з питань містобудування та архітектури протягом місяця від дня звернення заінтересованої особи. У випадках, передбачених регіональними або місцевими правилами забудови, комплексний висновок готується з урахуванням висновків відповідних землепорядкових, природоохоронних, санітарних та інших органів виконавчої влади або органів місцевого самоврядування відповідно до їх повноважень. Свої висновки зазначені органи надають протягом двох тижнів від дня звернення спеціально уповноваженому органу з питань містобудування та архітектури.

У разі надання негативного комплексного висновку заінтересованим особам також надаються роз'яснення та відповідні рекомендації. Роз'яснення та рекомендації надаються в письмовій формі протягом одного місяця від дня звернення.

При наданні дозволу на будівництво органам виконавчої влади та органам місцевого самоврядування забороняється вимагати від заявника документи, не передбачені регіональними та місцевими правилами забудови та цим Законом.

У разі необхідності спеціально уповноважені органи з питань містобудування та архітектури мають право залучати до підготовки комплексного висновку інші органи виконавчої влади.

Дозвіл на будівництво об'єкта містобудування надається заявнику протягом двох місяців з дня подання заяви.

Дозвіл на будівництво об'єкта містобудування не є документом, що засвідчує право власності чи право користування (оренди) земельними ділянками.

Дозвіл на будівництво об'єкта містобудування не дає права на початок виконання будівельних робіт без одержання відповідного дозволу місцевої інспекції державного архітектурно-будівельного контролю.

У разі, якщо фізична або юридична особа не розпочала будівельні роботи протягом двох років від дня отримання дозволу на будівництво об'єкта містобудування, цей дозвіл втрачає чинність. Поновлення дозволу відбувається в такому ж порядку, як і його надання.

Стаття 25. Здійснення комплексної забудови території

Комплексна забудова території є засобом забезпечення громадських та приватних інтересів, спрямованих на попереднє проведення інженерної підготовки, спорудження зовнішніх інженерно-транспортних мереж, об'єктів соціальної сфери, жилих будинків, благоустрою території, інших об'єктів містобудування. Комплексна забудова території забезпечується одним або кількома забудовниками.

Рішення щодо організації комплексної забудови території у визначених межах приймаються відповідними місцевими радами на підставі техніко-економічних та містобудівних обґрунтувань.

Функції замовника на будівництво виконавчий орган відповідної ради, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації, у разі делегування їм таких повноважень відповідними радами, виконують безпосередньо або делегують їх на конкурсній основі генеральній будівельній організації (підрядній організації) у порядку, встановленому законодавством.

Рішення органів місцевого самоврядування щодо організації комплексної забудови території для розташування об'єктів містобудування загальнодержавного значення (морських портів, аеропортів, терміналів, комплексів забезпечення виконання владних функцій тощо) приймаються з урахуванням техніко-економічних обґрунтувань, затверджених Кабінетом Міністрів України.

Дозвіл на будівництво об'єкта містобудування, який був наданий замовнику до прийняття рішення про організацію комплексної забудови в межах визначеної території, може бути скасовано або змінено лише за згодою замовника органом, який надавав дозвіл.

Розмір коштів інвесторів, що залучаються на пайових засадах для упорядкування території комплексної забудови, визначається договорами між замовником та інвестором на підставі проектно-документації.

Майнові права на збудовані об'єкти містобудування визначаються договорами між замовником та інвестором у встановленому законом порядку.

Регулювання земельних відносин при комплексній забудові здійснюється відповідно до земельного законодавства. Проектування, будівництво, приймання в експлуатацію закінчених будівництвом окремих будинків і споруд на території комплексної забудови здійснюються відповідно до укладених договорів між замовником та інвестором у порядку, встановленому законодавством.

Стаття 26. Дотримання регіональних та місцевих правил забудови

Для забезпечення дотримання вимог законодавства, а також регіональних та місцевих правил забудови, державних стандартів, норм і правил, містобудівної документації фізичним та юридичним особам за їх письмовим зверненням надаються єдині умови і обмеження забудови земельних ділянок, вихідні дані на проектування об'єктів містобудування (далі — вихідні дані).

У разі відсутності місцевих правил забудови для будівництва окремого об'єкта містобудування на території кварталу існуючої забудови розробляється містобудівне обґрунтування розташування об'єкта містобудування в цьому кварталі.

Містобудівне обґрунтування повинно містити текстові та графічні матеріали, розрахунки щодо можливості розташування об'єкта містобудування в кварталі та його параметрів з урахуванням державних будівельних норм.

Вимоги до складу, змісту і порядку розроблення, погодження, фінансування та затвердження містобудівного обґрунтування визначаються спеціально уповноваженим цен-

і забудову територій

тральним органом виконавчої влади з питань архітектури та містобудування.

Фізичні та юридичні особи мають право відповідно до закону одержувати від органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування інформацію про правовий статус, допустимі види забудови та іншого використання земельних ділянок, єдині умови і обмеження забудови окремої земельної ділянки. Відповідно до отриманої інформації фізичні та юридичні особи мають право виконувати передпроектні роботи (ескізи, пошукові, концептуальні).

Органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування надають відповідну інформацію протягом одного місяця від дати звернення. Надання інформації про правовий статус, допустимі види забудови та іншого використання земельних ділянок, єдині умови і обмеження забудови окремої земельної ділянки здійснюється без отримання дозволу на будівництво та згоди власника або користувача зазначеної земельної ділянки. Підготовка інформації здійснюється підприємствами, установами та організаціями в порядку, встановленому законодавством.

Стаття 27. Надання вихідних даних

Фізичні, юридичні особи, які отримали дозвіл на будівництво об'єкта містобудування, отримують вихідні дані на проектування цього об'єкта.

Надання вихідних даних фізичним та юридичним особам у повному обсязі забезпечується виконавчими органами відповідних міських рад або відповідними районними державними адміністраціями не пізніше ніж через два місяці після подання письмової заяви про надання цих даних у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, крім випадку, передбаченого частиною сьомою цієї статті.

Погодження вихідних даних у разі необхідності з підприємствами, установами та організаціями, що надають технічні умови, або отримання додаткової інформації від них здійснюється спеціально уповноваженими органами з питань містобудування та архітектури.

Підготовка та комплектування вихідних даних здійснюється підприємствами, установами та організаціями в порядку, встановленому законодавством.

Вихідними даними можуть визначатися також вимоги до пайової участі замовників на розвиток інженерно-транспортної та соціальної інфраструктури населених пунктів. Граничний розмір коштів на розвиток відповідної інфраструктури та порядок його визначення встановлюються Кабінетом Міністрів України.

Перелік документів, необхідних для отримання вихідних даних, встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Громадянам, які є власниками (користувачами) земельних ділянок у селах, селищах та містах районного значення, спеціально уповноважений орган з питань містобудування та архітектури може надавати будівельний паспорт об'єкта містобудування та погоджувати проектну документацію на будівництво об'єкта містобудування без попереднього надання архітектурно-планувального завдання та технічних умов щодо його інженерного забезпечення. Перелік об'єктів містобудування, щодо яких застосовується спрощена процедура, а також порядок надання будівельного паспорта встановлюються регіональними правилами забудови.

Стаття 28. Проектна документація на будівництво

Проектна документація на будівництво об'єктів містобудування розробляється згідно з вихідними даними на проектування з дотриманням вимог державних стандартів, норм і правил, регіональних і місцевих правил забудови та затверджується замовником в установленому законом порядку.

Порядок розроблення і затвердження проектно-документації на будівництво об'єктів містобудування встановлюється спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади з питань архітектури та містобудування.

У випадках, передбачених законодавством, розроблення проектно-документації здійснюється на конкурсній основі.

Стаття 29. Дозвіл на виконання будівельних робіт

Дозвіл на виконання будівельних робіт — це документ, що засвідчує право забудовника та підрядника на виконання будівельних робіт, підключення об'єкта будівництва до інженерних мереж та споруд, видачу ордерів на проведення земляних робіт.

Дозвіл на виконання будівельних робіт надається інспекціями державного архітектурно-будівельного контролю, які ведуть реєстр наданих дозволів.

Дозвіл на виконання будівельних робіт надається на підставі:

- проектної документації;
- документа, що засвідчує право власності чи користування (в тому числі на умовах оренди) земельною ділянкою;
- угоди про право забудови земельної ділянки;
- рішення виконавчого органу відповідної ради або місцевої державної адміністрації про дозвіл на будівництво об'єкта містобудування;
- комплексного висновку державної інвестиційної експертизи;
- документа про призначення відповідальних виконавців робіт.

У разі здійснення реконструкції, реставрації, капітального ремонту об'єктів містобудування для отримання дозволу на виконання зазначених робіт додається копія документа, що посвідчує право власності на будинок чи споруду, або письмової згоди його власника на проведення зазначених робіт.

Видача та реєстрація дозволу на виконання будівельних робіт здійснюється протягом одного місяця з дня подання заяви.

У разі відмови у видачі дозволу на виконання будівельних робіт заявнику надаються роз'яснення щодо невідповідності поданих документів вимогам законодавства. Роз'яснення надаються у письмовій формі протягом одного місяця з дня звернення.

Відмову надання дозволу на виконання будівельних робіт може бути оскаржено до суду в установленому законом порядку.

Перелік будівельних робіт, на виконання яких не вимагається дозвіл, визначається спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади з питань архітектури та містобудування.

У разі, якщо право на будівництво об'єкта містобудування передано іншому замовнику або змінено будівельну організацію (підрядчика), дозвіл на виконання будівельних робіт підлягає перереєстрації.

Здійснення будівельних робіт на об'єктах містобудування без дозволу на виконання будівельних робіт або його перереєстрації, а також здійснення не зазначених у дозволі будівельних робіт вважається самовільним будівництвом і тягне за собою відповідальність згідно з законодавством.

Інформація про дозвіл на виконання будівельних робіт, а також відомості про замовника та підрядчиків будівельних робіт надаються на відповідному стенді, який встановлюється на будівельному майданчику в доступному для огляду місці.

Стаття 30. Моніторинг забудови та іншого використання територій

Моніторинг забудови та іншого використання територій полягає у здійсненні спостережень за реалізацією відповідної містобудівної документації та зміною об'єктів містобудування, проведенні виконавчої зйомки і коригування топографо-геодезичних, а також картографічних та інших матеріалів.

Моніторинг забудови та іншого використання територій забезпечується Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласними, районними, Київською та Севастопольською міськими державними адміністраціями, виконавчими органами рад міст обласного підпорядкування в межах повноважень, визначених законом, та здійснюється відповідними спеціально уповноваженими органами з питань містобудування та архітектури.

Дані моніторингу використовуються для створення геоінформаційних систем, заносяться до містобудівних кадастрів населених пунктів і враховуються під час здійснення планування та забудови територій.

Розділ V. ДЕРЖАВНИЙ КОНТРОЛЬ ЗА ПЛАНУВАННЯМ, ЗАБУДОВОЮ ТА ІНШИМ ВИКОРИСТАННЯМ ТЕРИТОРІЙ. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПІД ЧАС ПЛАНУВАННЯ, ЗАБУДОВИ ТА ІНШОГО ВИКОРИСТАННЯ ТЕРИТОРІЙ

Стаття 31. Державний контроль за плануванням, забудовою та іншим використанням територій

Державний контроль за плануванням, забудовою та іншим використанням територій здійснюється спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади з питань містобудування та архітектури і відповідними спеціально уповноваженими органами з питань містобудування та архітектури, їх інспекціями державного архітектурно-будівельного контролю, а також іншими спеціально уповноваженими на це органами виконавчої влади.

Порядок здійснення державного контролю за плануванням, забудовою та іншим використанням територій визначається законодавством.

Стаття 32. Відповідальність за порушення законодавства під час планування, забудови та іншого використання територій

Особи, винні в:

- затвердженні містобудівної документації з порушенням встановлених державних стандартів, норм і правил;
- недотриманні регіональних і місцевих правил забудови під час планування, забудови та іншого використання територій;
- недотриманні термінів надання висновків комплексної експертизи або обґрунтованої відмови;
- недотриманні термінів подання відповідних висновків до складу комплексної експертизи;
- недотриманні термінів підготовки та надання дозволів на будівництво та виконання будівельних робіт;
- вимаганні при видачі дозволів на будівництво об'єктів містобудування та виконання будівельних робіт чи проведення експертизи будь-яких інших документів, не передбачених законодавством;

недотриманні режиму використання та забудови земель, на яких передбачена перспективна містобудівна діяльність, — несуть відповідальність, встановлену законом.

Законами може бути встановлена відповідальність і за інші види порушень під час планування, забудови та іншого використання територій.

Законами може бути встановлена відповідальність і за інші види порушень під час планування, забудови та іншого використання територій.

Законами може бути встановлена відповідальність і за інші види порушень під час планування, забудови та іншого використання територій.

Розділ VI. МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО ПІД ЧАС ПЛАНУВАННЯ І ЗАБУДОВИ ТЕРИТОРІЙ

Стаття 33. Міжнародне співробітництво під час планування і забудови територій

Міжнародне співробітництво у сфері планування і забудови територій здійснюється згідно з законодавством України та міжнародними договорами України.

Якщо міжнародним договором України, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, встановлені інші норми, ніж передбачені цим Законом, то застосовуються норми міжнародного договору.

Розділ VII. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

2. Закони та інші нормативно-правові акти, прийняті до набрання чинності цим Законом, діють у частині, що не суперечить цьому Закону.

3. Кабінету Міністрів України протягом трьох місяців після набрання чинності цим Законом:

підготувати та внести до Верховної Ради України пропозиції щодо приведення законів України у відповідність із цим Законом;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити прийняття відповідно до своєї компетенції нормативно-правових актів, що випливають із цього Закону;

забезпечити перегляд і скасування міністерствами та іншими органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів, що суперечать цьому Закону.

Президент України

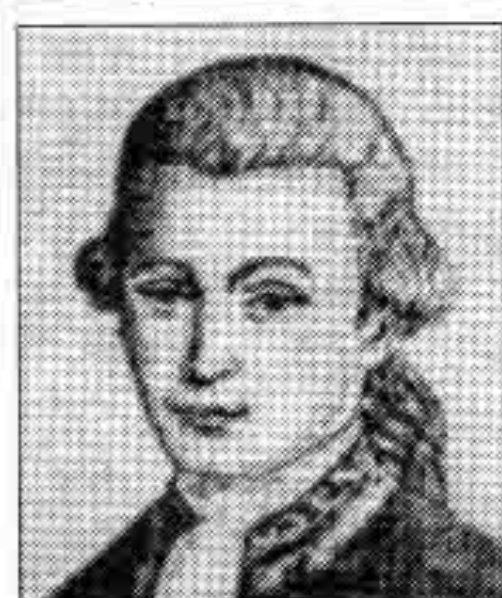
Л. КУЧМА.

м. Київ,
20 квітня 2000 року.
№ 1699-III.

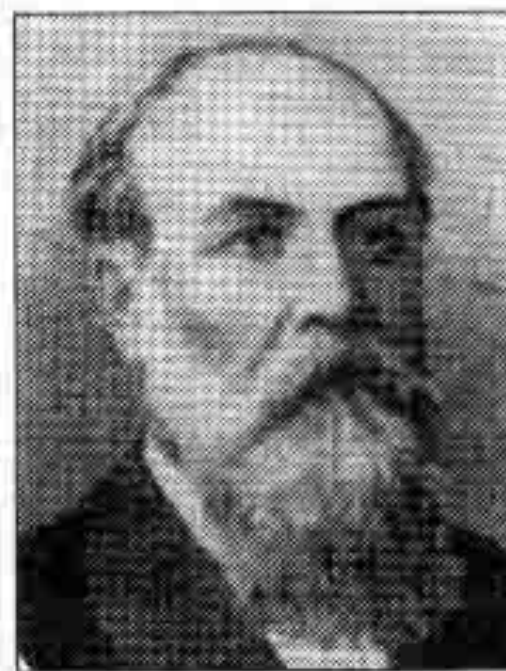
Обличчя тисячоліть 2000

IV. 1501—2000 рр.

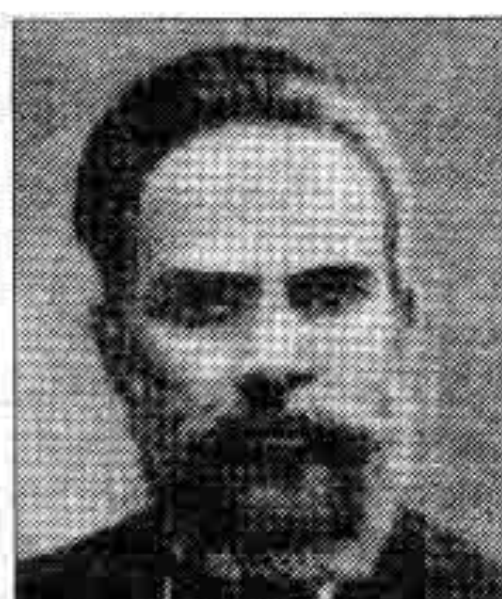
Нестор Амбодик-Мак-симович (1744—1812) — вчений-енциклопедист.

Федір Шведов (1840—1905) — фізико-хімік, ректор Одеського університету в 1895—1903 рр.

Олександр Ляпунов (1857—1918) — математик і механік, академік.

Олександр Носалевич (1874—1959) — співак, академік.

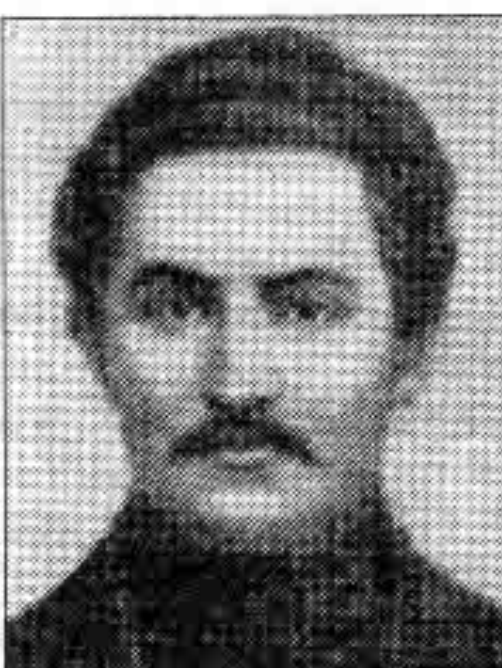
Яків Чепіга (1875—1938) — педагог, психолог.

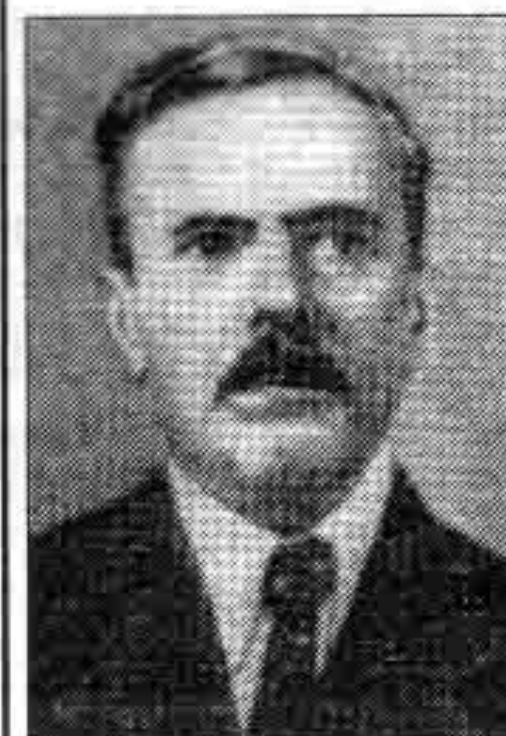
Петро Лященко (1876—1955) — економіст, академік.

Ошер Шварцман (1889—1919) — поет.

Григорій Шайн (1892—1956) — астрофізик, академік.

Олександр Мазуренко (народ. 1917) — військовий діяч УРСР.

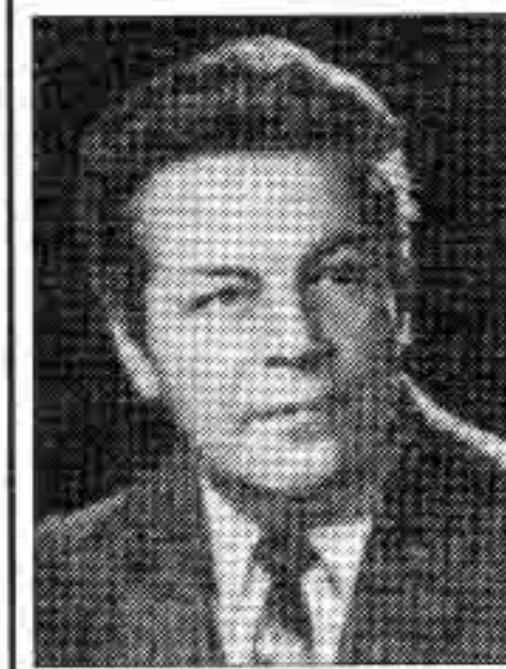
Олександр Алов (1923—1983) — кінорежисер, сценарист.

Юрій Шкробинець (народ. 1928) — письменник, перекладач.

Аркадій Жуковський (народ. 1922) — історик, громадський діяч.

Юрій Мажуга (народ. 1931) — актор. (№ 78. Далі буде.)

Ведучий рубрики Віталій АБЛІЦОВ.

За критеріями гуманності

Законодавча реформа у сфері надання психіатричної допомоги

22 лютого 2000 року Верховна Рада України прийняла закон «Про психіатричну допомогу». Він підписаний Президентом України. Тим самим правове регулювання надання психіатричної допомоги піднято на якісно новий рівень. Каменем спотикання перед остаточним прийняттям закону стали статті щодо розширення пільг для членів товариства родичів психічно хворих «Турбота».

В Україні, незважаючи на прийняття Конституції, яка орієнтує систему законодавства на верховенство закону, а також прийняття основ законодавства України про охорону здоров'я, організаційні та законодавчі основи надання психіатричної допомоги довго залишалися незмінними. Правове регулювання діяльності психіатричних закладів та умов надання психіатричної допомоги керувалося відомчими нормативними актами, що істотно обмежували конституційні права і свободи громадян. Це призвело до порушень прав людини і зловживань у сфері психіатрії.

Потреби у змінах зумовили необхідність підготовки законодавчого акта, який визначив би правові норми і процедури надання психіатричної

допомоги в Україні. Текст закону «Про психіатричну допомогу» Верховна Рада опрацювала понад три роки. Його правові норми всебічно обговорювали у зацікавлених лікувально-профілактичних закладах, науково-дослідних інститутах, у комісіях з питань охорони здоров'я обласних рад та громадських організаціях. Проект закону публікувався у медичній газеті «Ваше здоров'я». При цьому Комітетом Верховної Ради з питань охорони здоров'я, материнства і дитинства було проаналізовано близько 45 законодавчих актів у сфері охорони психічного здоров'я зарубіжних країн. Провідні фахівці визнали, що цей проект відповідає сучасним міжнародним стандартам та чинній українській правовій базі.

Народні депутати — члени

профільного комітету проводили зустрічі з громадськими організаціями, зокрема, з товариством родичів психічно хворих «Турбота». Однак у пропозиціях товариства не враховано економічних можливостей держави.

Зауважу, стаття 5 закону гарантує особам, які страждають на психічні розлади, безоплатне надання медичної допомоги у державних та комунальних закладах охорони здоров'я; безоплатне або на пільгових умовах забезпечення їх лікарськими засобами та виробами медичного призначення; надання грошової допомоги малозабезпеченій особі за догляд за інвалідом I чи II групи, безоплатне здобуття освіти тощо. Крім цього, стаття 25 передбачає безоплатну юридичну допомогу з питань, пов'язаних з наданням психіатричної допомоги, низку інших важливих норм щодо правового захисту цих осіб.

Пропозиції товариства «Турбота» про коригування пенсій, інших грошових доплат та додаткових пільг не тільки для психічно хворих, а й для їх родичів не враховано у положеннях законопроекту

про психіатричну допомогу. Оскільки ці норми врегульовано в інших спеціальних законах («Про пенсійне забезпечення», «Про державну допомогу сім'ям з дітьми», «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні» тощо).

Звертаю увагу, що Верховна Рада ухвалила проекти законів «Про внесення змін до статті 6 Закону України «Про державну допомогу сім'ям з дітьми», «Про державну грошову допомогу малозабезпеченим сім'ям», «Про державну соціальну допомогу дітям-інвалідам та інвалідам з дитинства». Тож дивують необгрунтовані твердження членів товариства про неврахування внесених ними пропозицій з питань соціального захисту психічно хворих.

Варто наголосити, що під час підготовки остаточної редакції проекту закону «Про психіатричну допомогу» наш комітет виходив із міжнародних стандартів у сфері прав людини, вимог Конституції України та міжнародних зобов'язань нашої держави у сфері прав людини та її правових традицій, реалій сьогодення.

Положення закону містять чіткі юридичні гарантії захисту прав і законних інтересів громадян у наданні їм психіатричної допомоги. Закладені в законі норми розширяють можливості психіатричних закладів з надання правової та соціальної допомоги особам, які страждають на психічні розлади. Введення до штату соціальних працівників дасть можливість підняти медсестринську справу та сестринське обслуговування населення на вищий рівень. Передбачено розробку стандартів діагностики та лікування у сфері надання психіатричної допомоги, у тому числі стандарти медсестринського догляду тощо.

Сподіваюсь, реалізація закону допоможе подальшому реформуванню організації надання психіатричної допомоги в Україні, підвищенню її ефективності та розв'язанню проблем у житті осіб, які страждають на психічні розлади.

Віталій ЧЕРНЕНКО,
голова Комітету
Верховної Ради України
з питань охорони здоров'я,
материнства та дитинства.

Повна відповідність

Вибори

Кілька слів про лікаря
Надію Щедромирську

У неї таки промовисте прізвище: щедрість плюс мир. І ім'я не менш символічне — Надія. А справа, якій вона присвятила життя, уособлює всі три цінності. Знайомтеся: Надія Щедромирська, лікар-гінеколог центральної міської лікарні № 16 міста Донецька.

Утім, значній частині мешканців Будьоннівського району відрекомендувати мою співрозмовницю немає потреби. Надія Анатоліївна — авторитет, визнаний не лише колегами, а й, найголовніше, пацієнтами. До неї прагнуть потрапити і записуються за кілька тижнів наперед. До неї йдуть з усього району і навіть із сусідніх. З нею діляться найпотемнішим, їй вірять і сподіваються: обов'язково допоможе. Бо вона — надія. Часом — остання.

Так склалося, що десятиліттями в нашій країні здоров'я жінки вважалося її особистою проблемою. Ударили на сполох лише тепер, коли різко впала народжуваність і майбутнє нації під загрозою. І йдеться, на думку Надії Анатоліївни, не так про медичну проблему, як про соціальну.

— Дитинство, материнство і старість — ось, на мою думку, три найбільшчі питання. Якщо для цих категорій населення не зробити медичну допомогу доступною і безплатною, найближчим часом матимемо і вже маємо великі проблеми. В Україні на одного працюючого припадає чотири-п'ять пенсіонерів, а баланс народжуваності негативний. Забезпечити дитинство і материнство — це те, що ми маємо зробити для того, аби нація стала такою, якою ми хочемо її бачити, — сильною, здоровою, розумною.

Справедливості заради варто відзначити, що Будьоннівський район, де працює Надія Щедромирська, і сусідній Пролетарський ведуть перед у місті за кількістю новонароджених. Коли я попросила мою співрозмовницю пригадати особливо пам'ятні випадки із практики, лікар лише усміхнулася:

— Кожна дитина, яка народжується у моїх пацієнток, — дорога і особлива. Надто дорого, якщо брати до уваги стан здоров'я майбутніх мам, сьогодні даються діти, і ми багато сил у них вкладаємо. Я дуже неохоче даю направлення на штучне переривання вагітності і завжди вмовляю жінку зберегти дитину. Розумію, важко — і матеріально, і морально, але кожна дитина, навіть ненароджена, має право на життя. Бо вона вже — жива.

Одна із пацієнток, Олена Кряженко,

мати чарівного тримісячного малюка, відзначила:

— Надія Анатоліївна не лише прекрасний фахівець, вона просто чуйна людина. Заходиш до її кабінету — і відчуваєш тепло. Хоча в нас дільничний лікар зовсім інший, свого часу прийшла до Щедромирської за порадою сусідки. А тепер усім знайомим раджу.

Їй притаманна здатність розуміти чужу біду. Шість років тому помер її чоловік. Він також був медиком і в перші дні після чорнобильської аварії розгортав у зоні станції діагностичну лабораторію — брати проби води із Прип'яті. «Ліквідаторство» обернулося тяжкими хворобами і передчасною смертю. Жінка зізнається, наскільки приємно і несподівано було почути про рішення сина, який нині закінчує інтернатуру в Донецькому медичному університеті, стати санітарним лікарем, як батько. «Він, мабуть, «несучасний» хлопець. Але мене саму виховували з великим почуттям обов'язку, і так само ми виховували свого сина».

Це почуття обов'язку змушує ставати щодня до роботи, відкинувши власні проблеми і неприємності. Це почуття дає сили допомагати людям, не ділячи їх на «своїх» пацієнтів і «не своїх». Адже лікар в околичному районі — не просто лікар, а домашній друг, порадник на всі випадки життя і рятівник.

Нещодавно Надію Анатоліївну висунуто кандидатом у народні депутати України по виборчому окрузі №41. «Нам потрібен кандидат, який живе разом із нами, знає наші біди і проблеми, співчуває і співпереживає нашому горю, — йдеться у зверненні обласної громадської організації «Жінки Донбасу». — Надія Анатоліївна не обіцяє багато: вона розв'язуватиме наші життєві проблеми. Наше здоров'я і здоров'я наших дітей, пенсіонерів, проблеми матерів, самотніх, турбота про сім'ю — ось головні її завдання». Ті, хто знає Надію Анатоліївну, вірять: депутатських обов'язків вона дотримуватиметься не менш суворо, ніж клятва Гіппократа.

Що додати? Повна відповідність. Особи, імені, прізвища. Он як бувас.

Ліна КУЩ.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

На ненависті державу не збудувати

Потрібна
плеяда політиків
нової формації

Політико-економічна ситуація в державі поки що далека від оптимальної. Однак ознаки виходу із системної кризи поступово проявляються на тлі сірих буднів. Своєми поглядами з приводу нинішнього становища в країні ми попросили поділитися політолога Романа ЗАБЗАЛЮКА.

— У політичній еліті всіх рівнів можна виокремити дві основні категорії — «політичний бізнес» і «політична робота». У Верховній Раді мають бути економісти, юристи, соціологи, політологи, педагоги, гуманітарії. Вони мусять добре знати проблеми та особливості свого регіону і працювати в інтересах народу. Мені, наприклад, не зрозуміло, як можна обирати депутатами від регіону мешканців інших областей. Скажімо, якби міським головою Миколаєва запропонували жителя Ялти. А коли до Верховної Ради приходять кандидати з інших регіонів, то це ніби нормально. Потім самі обурюємося: «А де ж наш депутат?»

У формуванні якісного складу депутатського корпусу значну роль мають відігравати політичні партії. Вони повинні добирати майбутніх кандидатів у депутати через територіальні осередки. Саме на місцях є реальна змога добре вивчити свого кандидата та побачити його можливості роботи у політичній сфері. Мало того, кандидат від політичної партії завжди відчуватиме особливу відповідальність не тільки перед виборцями, а й перед своїми колегами та товаришами по партії.

— Як, на вашу думку, головні політичні проблеми в державі?

— Одна з них — підміна політики політиканством. Сьогодні ще дуже мало в політиці людей, які здатні сформувати серйозні команди на всіх рівнях, реалізувати ідеї на практиці. Потрібна ціла плеяда політиків нової формації, які з допомогою нового досвіду, нового уявлення, нових ідей поведуть наш народ шляхом демократичних перетворень. Проблема полягає і у відсутності середнього прошарку, який мусить становити більшість народу України. Це основа основ незалежної і самостійної держави. Бо ні на класовий, ні на расово-національний, ні на політико-партійний ненависті нову й могутню Україну не будувати. Основою мають стати економіка, культура, національний патріотизм. Це три головні складові, які приведуть наш народ до добробуту.

— Як ви оцінюєте хід земельної реформи в Україні?

— У Миколаївській області вже реформовано більш як 92 відсотки колишніх КСП в організаційній структурі приватного типу. Близько 180 тисяч селян отримали сертифікати на право земельної паю. Більш як чотири тисячі громадян мають державні акти на право во-

лодіння землею. Цей процес триває. З боку політичних партій необхідна допомога органам місцевої влади для піднесення роз'яснювальної роботи серед населення, громадсько-правова підтримка. Вкрай потрібне оперативне законодавче забезпечення реформ. Законодавство має твердо стати на бік справжнього господаря землі — селянина-виробника. Необхідна оперативна законодавча підтримка обласним держадміністраціям у створенні ними сприятливих умов для заохочення тих господарств, підприємств та організацій, які комплексно беруть участь у збиранні врожаю.

Конче потребує державного захисту та стимулювання національний ринок харчових продуктів. Потрібна гарантія продовольчої безпеки країни. Миколаївська область виробляє велику кількість овочів, молока, інших харчових продуктів. Їх збирання, переробка та продаж населенню за помірними цінами за достатньої і вчасної оплати праці сільських трударів має бути об'єктом першочергової уваги і органів виконавчої влади, і народного обрання. До речі, спільна відповідальність уряду та парламентської більшості — це один з важливих важелів прискорення законодавчого забезпечення процесів реформування.

— А чого насамперед потребує Миколаївський регіон, яка його специфіка?

— Для Миколаївської області, як і для держави загалом, не менш пріоритетною є і проблема суднобудування. Це і спеціальні економічні зони, і інвестиції. Суднобудування має стати галузю-замовником для багатьох інших підприємств, що створить ще тисячі робочих місць.

Своєрідність Миколаївського регіону, його потужний агропромисловий та промисловий потенціал, що спирається на власні науково-технічні надбання, потребує відповідної законодавчої регіональної політики, спрямованої на його збереження та розвиток. А активну економічну та соціальну політику можна проводити тільки за наявності достатніх коштів у бюджеті. І тут необхідно законодавчо запроваджувати нові підходи до принципу формування бюджету шляхом удосконалення законодавчої бази за правилом — «знизу догори».

Отже, для втілення конкретних програм, планів, проектів сьогодення потрібно не тільки бажання, а й наявність діючої команди.

«Євроінтеграції» Ан-70 не відбулося

(Початок на 1-й стор.). Обидві сторони дійшли єдиної думки про реформування Європейського союзу у зв'язку з розширенням на схід. Власне кажучи, учасники зустрічі, не вдаючи-чись у подробиці, підтвердили своє цілковите прийняття запропонованої на початку травня міністром закордонних справ Німеччини Йошкою Фішером концепції реформування Союзу, де головною рушійною силою виступає німецько-французький альянс. Крім суто організаційних питань нового устрою ЄС (як, приміром, кількість комісарів, розширення прав президента Союзу, процедура голосування під час прийняття нових членів з урахуванням кількості населення країн-учасниць), було прийнято також рішення, на яке давно очікували.

Підписано заяву про співробітництво обох країн у сфері безпеки та політики озброєнь, згідно з якою Німеччина зобов'язується виготовити 75 військово-транспортних літаків типу Аеробус-А400М, а також спільно з Францією створити незалежну європейську військову сателітну систему. З цією метою вона споруджує радарно-сателітну систему (Sag-Lure), здатну працювати за будь-яких погодних умов. Її вартість — 600 мільйонів марок, які надаватимуть із бюджету впродовж кількох років. Франція бере участь у проєкті своїми оптичними та радарними розробками. Як було заявлено на зустрічі у верхах, у такий спосіб обидві сторони ство-

рюють один європейський «розвідувальний союз», що його буде відкрито для всіх держав-партнерів.

Німеччина і Франція цього разу виявили неабияку єдність у поглядах та намірах. Щоправда, не без тиску Великої Британії бундесреспубліка усунула яблуко розбрату, яке деякий час мало місце у відносинах з Францією щодо озброєння бундесверу військово-транспортними літаками. Адже Німеччина була прихильницею українсько-російського літака Ан-70. Між трьома країнами існувала навіть попередня домовленість про поставку 75 машин Ан-70 — уже випробуваного літака майбутнього. А загалом арміям країн — членів НАТО потрібно для озброєння 286 літаків такого класу. Україно-російська крилата машина за всіма статтями відповідала вимогам, які було висунуто. Проте клуб елітних країн, попри декларовані ним закляти про інтеграцію, виступив єдиним фронтом, і «Антонова» на європейський ринок не пустили. Це цілком можна пояснити. Мало того, що «спливало» вигідне багатомільярдне замовлення, то ще — й майже 40 тисяч робочих місць для безробітних із країн — учасниць ЄС, яких налічується 15 мільйонів.

Європейці обрали інший варіант: створення власного літака майбутнього — машини А400М, котра значно дорожча від «Антонова» і є поки що тільки в проєкті. На цьому наполягла Велика Британія. Під орудою її міністерства оборони розроб-

лено проєкт «Єврофайтер», в якому беруть участь провідні літакобудівні концерни Європи. Він розрахований на 30 років і передбачає тісну співпрацю з ЄС у військовому та оборонному виробництві. З мільярдами прибутками. Створення нової машини — дорожче, але у виробників Аеробуса проблем з вартістю, здається, не буде: їхні уряди вже пообіщали солідні фінансові вливання в цей проєкт. І причина такої щедрості теж зрозуміла. Бо обізнані люди єдині в думці, що будівництво військово-транспортного Аеробуса — мало не остання для західноєвропейських країн можливість до-

мовитися і по-своєму розподілити європейську військово-космічну індустрію.

Так вони й зробили: нещодавно з'явилося повідомлення про злиття концернів, які виробляють літаки (німецького Daimler Chrysler Aerospace з французьким Aerospatiale, іспанським Casa і британським British Aerospace — всі учасники «Eurofighter»), у європейський повітряно-космічний суперконцерн EADS з оборотним капіталом 21 млрд. євро та 96 тисячами працівників. Задоволені всі...

Валентина ПИСАНСЬКА.
Франкфурт-на-Майні.

А на що ми могли очікувати?

Усе закономірно. Кількарічна історія з прощовхуванням на європейський ринок Ан-70 завершилася безславно. Не справилися чергові великі надії. Але щоб сподіватися на щось більше, слід було б мати впливових друзів-лобістів у Європі, дієву зовнішню політику, імідж надійного й передбачуваного партнера в бізнесі. Мабуть, слід було б уже давно стати державою з чіткими перспективами учасника об'єднаної Європи, а не тимчасового «шабашника» на європейських будівельних майданчиках. Нічого цього у нинішньої України немає. Чи варто тоді скаржитися на егоїзм німців чи французів, для яких дешевизна й готовність нашого літака не стали вирішальними аргументами? Вони діють з огляду на власні інтереси. А інтереси Європи й України поки що, на жаль, мають дуже малу площу перетину. Проєкт зі спільного будівництва Ан-70 до неї не потрапив. І не раптом. Так само розходяться українські та європейські погляди в питанні фінансової допомоги на закриття ЧАЕС. Так само вони розійшлися кілька років тому, під час створення СП «АвтоЗАЗ-Деву». Прикладів багато. Це вже тенденція, породжена відсутністю згаданих вище достоїнств.

Наступним тестом стане завершення тендера на закупівлю турецькою армією танків. Там суперником нашого Т-84 є німецький «Леопард». З нашого боку — дешевизна, з німецького — європейський, знову ж таки, фактор. Що буде вибрано цього разу, вже Туреччиною?

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.

Президентська династія

Один із найвпливовіших політиків на Близькому Сході — президент Сирії Хафез Асад помер у суботу на 70-му році життя. В країні оголошено 40-денний траур. Прощання з покійним, який беззмінно правив країною з 1971 року, розпочнеться в Дамаску сьогодні вранці, а тіло буде віддано землі на заході сонця в родинному склепі в Кардаху, неподалік міста-порту Латакії.

Хоча президент Сирії мав двох віце-президентів, сирійський парламент вирішив затвердити наступником Асада його 34-річного сина Башара. Згідно з конституцією Сирії в разі вакансії посади глави держави це місце обіймає віце-президент. Як повідомляє АП, Асад бажав бачити свого сина президентом країни і лише тижня не дожив до історичного з'їзду правлячої партії Баас, який мав офіційно звести Башара на політичний олімп.

Дізнавшись про смерть президента, тисячі людей зібралися біля президентського палацу, скандуючи гасла на підтримку Башара Асада. Демонстранти, отже, фак-

тично закликали до династичної передачі влади. Що ж до 34-річного Башара — окуліста за фахом, а нині — армійського полковника, то він почав відігравати значну політичну роль після загибелі 1994 року в автокатастрофі свого старшого брата Басіля. До речі, лише за дві години після того, як було оголошено про смерть Хафеза Асада, парламент змінив конституцію, зменшивши для президента обмеження за віком з 40 до 34 років.

Яна СТАДІЛЬНА.

На знімку АП: мешканка Дамаска, оплакуючи старого президента, тримає в руках портрет майбутнього — сина Хафеза Асада.

Співробітництву заважають два «Н»

А саме — прагнення Латвії вступити до НАТО і становити осіб, які не мають латвійського громадянства. Приблизно так висловився глава Ради з питань оборони і зовнішньої політики Росії Сергій Караганов у курортній Юрмалі. Там відбулася конференція «Латвія і Росія в єдиній Європі у XXI столітті. Хто ми: друзі, вороги чи партнери?».

Однозначної відповіді на це запитання отримати не вдалося, але більшість дійшла висновку, що все-таки — партнери. Політичні відносини Латвії—Росія подібні до маятника, який хитається між позначками «погано» і «незадовільно». Микола Нейланд — президент Балтійського форуму, який організував конференцію, зазначив, що вже чимало країн занепокоєні похолоданням, яке настало весною між двома колишніми «братськими республіками».

З погляду Росії, обурення викликають такі факти, як дискримінація російськомовного населення, демонстраційні марші колишніх есеївців та судові процеси над учасниками Великої Вітчизняної війни. Цю думку висловив глава комітету Держдуми РФ у справах СНД і зв'язках зі співвітчизниками Борис Пастухов. І Росія має намір з такими фактами боротися.

Сергій Караганов виступає проти економічних санкцій, однак він все-таки натякнув, що «Латвія економічно цілком залежна від Росії». Економічний інтерес може різко зрости, якщо Латвія почне реально рухатися до Європейського союзу. Ну а якщо Рига збирається вступати до НАТО, то треба згорнути відносини. Мовляв, нехай НАТО й утримує Латвію, а Росія спрямує транзитні потоки в обхід Латвії.

Стосовно ж намірів Росії напасти на Латвію (нагадаємо: таке припущен-

ня нещодавно висловила президент Латвії Вайра Віке-Фрейберга) Сергій Караганов вважає, що до таких заяв треба ставитися з почуттям здорового гумору.

Проте не всі латвійські учасники конференції згодні жартувати. Професор Латвійського університету Айварс Странга почув погрози навіть у промовах на конференції. На думку іншого професора, Сергія Диманіса, природні економічні відносини між двома країнами регулярно перетворюються на неприродні внаслідок дій політиків. Підсумувала думки президент Вайра Віке-Фрейберга. Вона зазначила: вже сам факт проведення в Юрмалі міжнародної конференції, присвяченої відносинам Латвії та Росії у XXI столітті в рамках єдиної Європи, свідчить: діалог з великою східною сусідкою усе-таки відбувається.

Володимир СТРОЙ.

Рига.

Хроніка. Факти. Події

■ Канберра

«Подарунок» з космосу

В австралійському штаті Вікторія впав великий метеорит. За словами очевидців, його вогняний хвіст за яскравістю був подібний до Сонця. Сам метеорит бачили в небі лише близько трьох секунд, а його слід «висів» у повітрі майже 10 хвилин.

■ Подгориця

Місцеві вибори в Чорногорії

Попередні результати недільних виборів у двох районах югославської республіки Чорногорія — суперечливі. Партія президента-реформатора Міло Джукановича здобула переконливу перемогу в столичній Подгориці, тоді як у місті Гернег-Нови успіх мали його опоненти, прибічники югославського президента Слободана Мілошевича.

■ Асмера

Запеклі бої на заході Еритреї

Еритрея заявила, що після 48 годин запеклих боїв відбила атаку ефіопських сил неподалік порту Ассаб на Червоному морі. За словами еритрейців, нападники зазнали тяжких втрат. Ефіопія, зі свого боку, спростувала ці заяви.

■ Москва

12 червня — День незалежності Росії

Десять років тому депутати І З'їзду народних депутатів РФ прийняли Декларацію про державний суверенітет РФ.

Журнал «Ньюсвік» своєрідно відзначив цю дату, повідомивши, що швейцарська влада хотується висунути обвинувачення в корупції двом дочкам першого президента Росії Бориса Єльцина. Тетяна Дяченко та Олена Окулова фігурують серед 14 осіб, причетних до справи «Мабетекс».

■ Пхеньян

Лідери зустрінуться попри все

Сьогодні має розпочатися саміт лідерів Північної та Південної Кореї. Його було заплановано на 12 червня, проте Північна Корея попросила дати їй більше часу на підготовку до переговорів. Нагадаємо, що це буде перша зустріч глав двох корейських держав після поділу Корейського півострова в 1945 році.

■ Сана

В Ємені вбито норвезького дипломата

Кілька днів тому норвезького дипломата Гудбранда Стуге та його сина було викрадено невідомими злочинцями. У перестрілці між співробітниками єменських сил безпеки і терористами дипломат загинув.

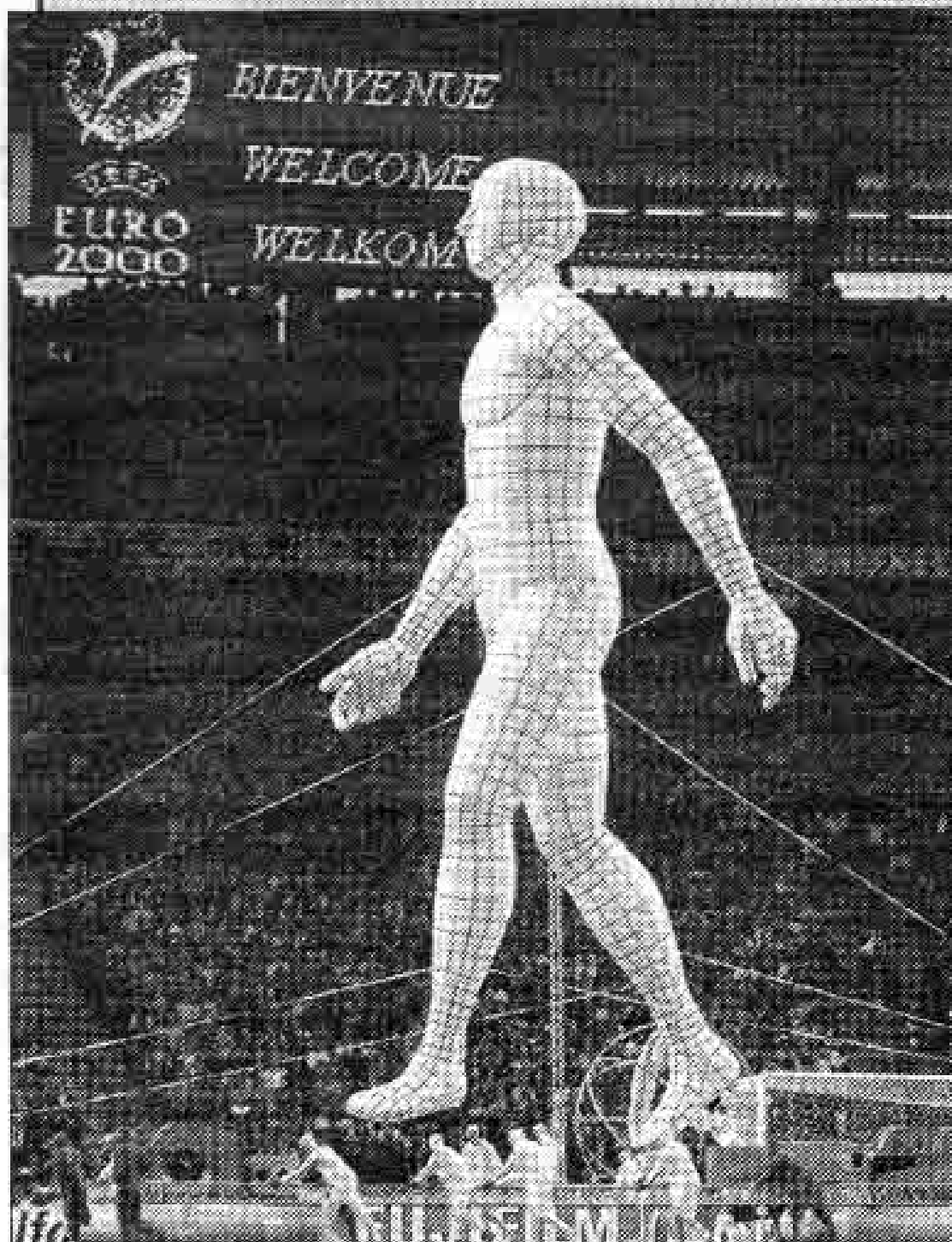
■ Брюссель

Заарештовано футболістів-уболівальників

У неділю бельгійська поліція під час сутичок з футболістами-уболівальниками затримала 57 осіб. Заворушення відбулися в центрі Брюсселя після першої гри чемпіонату Європи з футболу. Грали збірні Бельгії та Швеції. Кілька тисяч бельгійських уболівальників спробували прорватися на оточену поліцією центральну площу міста. Поліцейські застосували кийки та сльозоточивий газ.

На знімку АП:

урочисте відкриття «Євро-2000».

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних інформагентств.

Аграрний розквіт переноситься

Актуально

(Початок на 1-й стор.).

Але кошти ці, принаймні так запевнили в аграрному міністерстві, повз село не підуть. 450 млн. гривень, які внаслідок такої операції акумулюються у держбюджеті до кінця року, потраплятимуть до товаровиробника (тепер розробляється механізм) у вигляді фінансової підтримки. Гроші працюватимуть на часткове погашення банківської ставки за кредитами, наданими реформованим агропромисловим підприємствам, газифікацію, капітальне будівництво, поповнення лізингового фонду... Навіть якщо припустити, що це так, кожному товаровиробникові відомо, що серед керівників, які бізнесують на сільгоспринку, є найаграрніші. Наближені до високих кабінетів, вони працюють в «теплих умовах», мають свої механізми і міркування щодо розподілу матеріальних та фінансових ресурсів. Тому небезпека, що відбиратимуть в усіх, а даватимуть обраним, — більш ніж реальна.

А сьогодні на дні уряду у Верховній Раді депутати розглядатимуть хід вико-

нання іншого рятівного Закону України — «Про пріоритетність соціального розвитку села та агропромислового комплексу в народному господарстві». Парламентарії минулих скликань, а було це ще у 90-му, пам'ятають численні диспути у сесійній залі щодо того, як краще захистити АПК. В результаті у законі вималювалася доволі приваблива перспектива. За ним, село-2000 вже остаточно газифіковане, водозабезпечене і заасфальтоване. Як тут не згадати «... а у селах у веселіх і люди веселі». Документ пророкував для АПК шалені гроші. На зміцнення матеріально-технічної бази та соціальний розвиток відходив цілий відсоток ВВП, який вписувався у бюджет окремим рядком. Відтак ці надходження (навіть тепер це близько 1 млрд. грн.) заборонялося витрачати на інші заходи.

Нині на аграрному олімпі подекуди у зв'язку з реформами в АПК формується інша база. Народжений власник працює на прибуток, і йому накладно тримати на балансі соціальну сферу. Закон треба переписати або принаймні трансформувати. Аграрний розквіт знову переноситься на коліс.

Іван ЛАЗНЮК.

Як розпаювати недоторканне...

Проблема

За темпами реорганізації Крим значно відстає від інших регіонів України. Передусім через труднощі, які виникають під час розпаювання землі у двокілометровій прибережній зоні, що простяглась майже на 100 тисяч гектарів.

У цю, за законом недоторканну смугу, землі якої можна надавати у користування, але не у власність, потрапило понад 200 тис. чоловік — членів КСП і господарів зі своїми наділами.

Особливо гостро проблема постала в Ленінському, Роздольненському, Чорноморському, Краснопереконському районах, — каже голова Рескомзему автономної республіки Євген Жагорников. — У селян викликає подив, чому одному дозволяють приватизувати наділ, а другому — ні.

Двокілометрова зона в місті — це вже нонсенс. Адже майже будь-яка діяльність, починаючи з будівництва або обмежена, або заборонена. Звісно, треба зберегти узбережжя, убезпечити його від стихійного заселення. Але

варто залишити можливість отримання у приватну власність ділянок, на яких стоять будинки, в котрих уже живуть люди.

А оздоровниця? Ще вчора вони були державними, профспілковими або відомчими. Нині — стрімко перетворюються на недержавну власність. Купивши догробу, дехто мурує на свій страх і ризик все, що заманеться. Тож тут треба йти за чинними нормативами. Зупиняти таке будівництво силами природоохоронців, архітекторів, бити на сполох, коли бачимо, як руйнуються прибережні схили.

Утім, випадків незаконного виділення земельних ділянок на Південнобережжі вистачає. Один з типових прикладів — Алушкінський палац з 20-гектарним парком, на який є документи ще з до революційних часів. Історичні дані є, а кордони парку «розмиті». Цим користуються ті, хто хоче залізти в парк зі своїм маєтком чи котеджем. І парк, який увійшов у перелік недоторканих, перебуває під охороною, — лишається беззахисним. З цієї самої причини наповзають будови й на не менш ус-

Одному дозволяють приватизувати наділ, а іншому — ні

лавлений Місхорський парк. Прокуратура опротестовує такі дії, але рішення про їх припинення досі не прийнято. А тим часом заповідні парки під натиском нуворішів скорочуються на очах.

Чи не єдиний з усіх має чіткі кордони Кримський природний заповідник, але й там не обходиться без казусів. На недоторканні за своїм статусом заповідні землі навалюють наступають міста і селища, райські місця захоплюють нахляписті новоспечені багатії.

Кримські депутати недавно ухвалили рішення створити нове звалище побутового непотребу в заповідній Гаспрі. Мотивуючи тим, що на Південнобережжі не вирішено проблему утилізації відходів, вони відхилили протести органів місцевого самоврядування. Але такі питання можна розв'язувати, лише заручившись згодою місцевих органів. Тим більше коли мова йде про святе — заповідну зону, пам'ятник садово-паркової культури державного рівня, наше національне надбання і оберіг краси і здоров'я цілого народу.

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

Суперечка: є рис, нема гречки

Реалії

На ринках Вінниці вартість гречаної крупи вже зрівнялася з ціною... китайського рису.

Із завидною солідарністю продавці торгують гречкою на критому ринку «Урожай»: три гривні за кіло — ані копійки менше. Зважають чи то на розсип, чи то продають розфасовану в пакетах — ціна однакова. Любителі гречаної каші, а це насамперед пенсіонери, та й діти, як відомо, без каші не ростуть, лише скрушно хитають головою: де таке бачено, щоб рідна гречка вартувала стільки само, як рис, що привезений за тисячі кілометрів з Китаю чи В'єтнаму.

— Немає чого дивуватися, — каже з цього приводу начальник обласного управління АПК Василь Черній, — ціну диктує попит. Хто любить кашу, мусить платити, нічого тут не вдієш.

Зростання ціни (ще на початку року кілограм гречки можна було купити за дві, а то й за 1,9 гривні) співрозмовник пояснює так: гречка нині в дефіциті... Звідки лише не везуть крупи до Вінниці — із Сквирі Київської області (її найбільше на ринку),

Черкас, Полтави... Враження таке, що гречане поле в області перестало родити.

— Торік у нас справді був неврожай, — продовжує В. Черній. — Зібрали гречки стільки, що навіть цифру називати незручно.

На нинішній рік перспективи, схоже, ще гірші. Гречки, як з'ясувалося, посіяли значно менше торішнього. Чому? За словами співрозмовника, розширено площі під озими. А гречка... Знайшли чим голову сушити...

Віктор СКРИПНИК.

Вінницька область.

P.S. У неділю ціна на гречку в області підскочила знову — до 3 грн. 60 коп.

Про хліб та видовища

Виставки

(Початок на 1-й стор.).

Але «врожайні» виступи під час прес-конференцій були швидше винятком з правил. Біля мікрофона керівники говорили здебільшого про експозиційне свято, яке не таке, як раніше, — бачиш і не купиш. Експонування (цього року у Чубинському себе показати вирішили 100 іноземних та 450 вітчизняних підприємств, установ та організацій) тепер трансформується у ярмарок, і навіть — шоу.

Торгувати справді було чим. Вистачало напоїв (і не лише тих, що втамовують спрагу), наїдків. І зранку, і в обід, і під вечір миттєво розходилося свіжовидоєне молоко. Спека формувала попит на морозиво — павільйон миколаївського підприємства «Фрост», який пропонував асортимент на всі смаки, був популярним. А для душі — реалізатори Диканівської виправної колонії №12 (Харківська область) жваво торгували сувенірними, виготовленими руками в'язнів шкатулками. І лише по 3 гривні. Як прокоментував свою присутність начальник виробництва колонії Юрій Ярошенко, «заробляємо, щоб було на що годувати в'язнів». Але такі найдовшою чергою відзначився павільйон, де реалізували керченську тюльку. Напевне тому, що ціна «комуністична» — по гривні за кіло. У місцевих жителів ажіотаж викликав аукціон — господарі в останній день задешево розпродавали стомлених спекою свиней, качок, поросят та іншу живність.

Шоу також мали місце. На імпрізований сцені щодня лунали співі і розповіді гуморески артисти з різних куточків країни. Щоправда, не обійшлося без казусів. Один з ансамблів вирішив потішити співом віцепрем'єра М. Гладія, який саме наблизився до сцени. Але несподівано далася взнаки енергетична криза. Незаплановане відключення струму обірвало сольістку на півночі. Головному слухачеві довелося чекати включення. Через деякий час пісню доспівали.

Патрон («Агро» відбувалося під патронатом Президента) у Чубинському так і не з'явився, чим засмутив тваринників, які час від часу мусили готувати худобу для показу. А от Прем'єр-міністр цю прогалину компенсував. Віктор Ющенко приїхав не лише на відкриття, а й під завісу. Востаннє — неофіційно. Від керма джипа прем'єр (також пасічник) одразу попрямував до бджолярських експонатів. Розчулені пасічники, здавалося, ладні були за це подарувати йому усю свою експозицію.

А на останній прес-конференції віншували учасників. Грошових премій не давали, вручали здебільшого грамоти. Схоже, знов втрутилася скрута. Цього разу — фінансова.

Галина КВІТКА.
Фото автора.

Малий наділ, але свій

Аналогія

У Польщі близько 26 % населення так чи інакше пов'язані з селом. Це найбільший показник у Центрально-Західній Європі. І водночас сільське господарство, частка якого у ВВП — майже 6 %, — найпроблемніша галузь польської економіки.

Республіка, яка стукає у двері Європейського союзу, може похвалитися відчутними результатами у реформуванні економіки. Проте реорганізаційні процеси майже не зачепили агросектору. Очевидно, тому що і уряд, і парламент прекасно розуміють — реформа не матиме особливої популярності на селі. Торік тутешні аграрники влаштували справжній заколот, виступаючи проти дешевих західноєвропейських продуктів: заблокували автошляхи, виставили заслони. Тоді за наказом прем'єра на спеціальну урядову групу з питань села було покладено серйозне завдання: захистити сільськогосподарський ринок Польщі...

Проблема й у тому, що, за підрахунками експертів, із 4 млн. селян, які годують 40-мільйонну країну, найбільшими роками в цій галузі має залишитися тільки мільйон. Як це зробити? За рахунок перекваліфікації? Селянські профспілки побоюються, що тоді може виникнути «армія непотрібних людей».

Нині у Польщі налічується близько 2 млн. 50 тис. приватних господарств. З одного боку, ще за часів існування соцтабору в країні зберігалася приватна власність на землю, з другого — у спадок дісталася велика кількість дрібних агропідприємств.

Фахівці поділили їх умовно на три категорії: ринкові (їх власники отримують прибуток винятково з праці на землі), змішані (коли є й інші доходи) і вкриті соціальні господарства (їх продукція задовольняє лише потреби власника). Саме третю категорію реформи зачеплять передовсім. Щоб забезпечити роботою людей, які належать до третьої категорії, державі доведеться створити 2,5—3 млн. додаткових робочих місць. Це нелегко. Та не слід забувати й про суто психологічний чинник. Нехай це маленькі клаптики землі, які не дають прибутку державі, але як змусити селянина перекваліфікуватися, переїхати працювати, приміром, у місто, якщо він цього не хоче?

Саме тому серед аграрників найбільше супротивників інтеграції з ЄС. Польські селяни добре усвідомлюють: вони виграють, якщо отримають такі самі права, як і їх європейські колеги, тобто матимуть вільний доступ на сільгосподарський об'єднаний Європи. Проте (зачароване коло!) цього не станеться, поки Польща не здійснить необхідної реформи.

Власне, такий шлях свого часу подолали Португалія, Ісландія, Іспанія. Але ці держави реформували сільськогосподарську галузь, коли були вже членами ЄС. А ось Польщі необхідно провести реорганізацію ще до вступу в союз. Інакше країна може отримати статус члена ЄС на так званих особливих умовах: відкриває свої ринки — і не потрапляє на європейський. Найближчим ринком збуту залишиться... український. Та це вже наші проблеми.

Наталія ФІЛІПЧУК.

Не голова — золото

Уперше Донецьк став господарем фестивалю інтелектуальних ігор «Що? Де? Коли?» та «Брейн-ринг».

І це особливо приємно, адже область є найбільш «населеною» командами інтелектуалів, чимало з яких мали змогу померитися силами із колегами по захопленню із Дніпропетровська, Харкова, Одеси та інших міст України. Цього разу, окрім названих двох традиційних ігор, було презенто-

вано новинку — «Брейн-метроном», передача саме під такою назвою незабаром з'явиться на одному із всеукраїнських каналів. На відміну від традиційного «брейну», у цьому змаганні кнопка вирішальної ролі не грає, однак видовищності не бракує.

Між іншим, під час фестивалю у

ролі знавців виступили любителі — команди журналістів та молодіжних лідерів, ще раз підтвердивши «народність» гри. А найвідоміша на просторі СНД команда «Стирол» із Горлівки (Ігор Абрамович, Владислав Биков, Ольга Деркач, Станіслав Князев, Борис Левін та Юрій Хайчин) цими днями завоювала приз фонду «Золотий скіф» за кращу молодіжну ініціативу.

Ліна КУЩ.

Оголошення

До відома акціонерів

Шановні акціонери Відкритого акціонерного товариства «Пивзавод «Рогань»

Позачергові Збори акціонерів Відкритого акціонерного товариства «Пивзавод «Рогань» (далі — «Товариство») відбудуться 29 липня 2000 року об 11:00 годині у приміщенні кінотеатру «Братислава» за адресою: м. Київ, вул. Мате Залки, 5.

Порядок денний:

1. Збільшення Статутного фонду Товариства та випуск акцій Товариства.
2. Внесення змін до Статуту Товариства.
3. Внесення змін до Регламенту Загальних зборів акціонерів Товариства.
4. Внесення змін до Положення про Спостережну раду Товариства.
5. Внесення змін до Положення про Дирекцію Товариства.
6. Внесення змін до Положення про розподіл прибутку Товариства.
7. Внесення змін до Положення про дивіденди Товариства.
8. Обрання та відкликання членів Спостережної ради Товариства і заступників членів Спостережної ради Товариства.
9. Вирішення питань щодо уповноважених осіб, що включені до картки із зразками підписів та відбитком печатки Товариства.
10. Призначення зовнішніх аудиторів Товариства.
11. Затвердження передачі реєстру акціонерів Товариства новому незалежному реєстратору та забезпечення укладення договору на ведення реєстру з новим незалежним реєстратором.
12. Про Угоду з надання управлінських послуг, яка має бути укладена Товариством.

Збільшення Статутного фонду Товариства здійснюється з метою залучення додаткових коштів для розвитку Товариства та технічного переобладнання виробництва для збільшення реалізації продукції, що виготовляється Товариством.

Спосіб збільшення Статутного фонду Товариства — додатковий випуск простих іменних акцій Товариства існуючої номінальної вартості.

Мінімальний розмір збільшення Статутного фонду Товариства складає 3 000 000 гривень.

В зв'язку із збільшенням Статутного фонду Товариства пропонується внести такі зміни до Статуту товариства:

«Статутний фонд Товариства складає 8 570 575 (вісім мільйонів п'ятсот сімдесят тисяч п'ятсот сімдесят п'ять гривень).

Статутний фонд Товариства поділено на 342 823 (триста сорок дві тисячі вісімсот двадцять три) простих іменних акцій номінальною вартістю 25 (двадцять п'ять) гривень кожна».

В зв'язку із збільшенням Статутного фонду Товариства додатково випускається 120 000 простих іменних акцій Товариства номінальною вартістю 25 гривень кожна, загальною вартістю 3 000 000 гривень.

Номінальна вартість акцій Товариства при додатковому випуску акцій Товариства не змінюється.

При здійсненні додаткового випуску акцій Товариства акціонери Товариства користуються переважним правом придбання акцій додаткового випуску.

Дата початку та закінчення підписки на акції, що додатково випускаються, визначається позачерговими зборами акціонерів Товариства.

Для власників акцій Товариства збитки, пов'язані із змінами Статутного фонду Товариства, не передбачаються (в разі виникнення у власників акцій Товариства документально підтверджених збитків, пов'язаних зі змінами Статутного фонду Товариства, такі збитки відшкодовуються згідно чинного законодавства України).

Реєстрація учасників позачергових Зборів акціонерів Товариства відбуватиметься з 09:00 до 11:00 години 29 липня 2000 року.

Реєстрація акціонерів (їх представників), які прибули для участі у позачергових Зборах акціонерів Товариства, здійснюється реєстратором Товариства на підставі:

документів, що підтверджують особу; та — для представників акціонерів — довіреностей, посвідчених реєстратором Товариства чи дирекцією Товариства, або інших довіреностей, виданих відповідно до законодавства.

Для ознайомлення з документами, що стосуються порядку денного позачергових Зборів акціонерів Товариства, з 18 липня 2000 року можна звертатися за адресою: м. Харків, вул. Роганська, 101, 3-й поверх, відділ роботи з акціонерами.

Довідки за телефонами у Харкові
99-30-40, 99-85-03.

Дирекція Товариства.

ОАО «СЕВАСТОПОЛЬСКИЙ МАЯК»

уведомляет, что 28 июля 2000 г. состоится внеочередное собрание акционеров по адресу: г. Ялта, ПГТ «Парковое» пансионат «Криворожский горняк».

Повестка дня:

1. О внесении изменений в Устав ОАО.
  2. О реструктуризации ОАО.
  3. О дочерних предприятиях ОАО.
- Регистрация участников собрания с 9.00 до 10.00, по месту проведения собрания.
При себе иметь паспорт, а представителю акционера также доверенность оформленную в соответствии с Законодательством Украины.

Правление ОАО.

До уваги акціонерів Акціонерного товариства закритого типу «ТелеМедіа Україна»

Акціонерне товариство закритого типу «ТелеМедіа Україна» інформує своїх акціонерів, що 31 липня 2000 року об 11 годині ранку за адресою: м. Київ, бул. Л. Українки, 34 відбудуться Загальні Збори акціонерів компанії.

Порядок денний:

1. Вибори членів Спостережної Ради.
2. Затвердження нової редакції установчих документів компанії.
3. Прийняття рішення про зміну місцезнаходження.

Правління
Директорів Компанії.

Арбитражный суд Донецкой области (г. Донецк, бульвар Пушкина, 34) возбудил дело № 24/350Б о признании банкротом ОАО «Славянский мясокомбинат», юридический адрес: 84102, Донецкая область, г. Славянский, ул. Граничная, 42, р/с № 26004301660139 в Славянском отделении Проминвестбанка, код 00443370.

Требования кредиторов и заявления санаторов принимаются на протяжении одного месяца со дня опубликования.

Арбитражным судом Луганской области возбуждено дело № 10/56 о банкротстве общества с ограниченной ответственностью «Комсомола» (Луганская обл., г. Артемовск, пос. Комсомола, ул. Киевская, 18а; р/с 2600430101920 в Ачевском отделении № 3113 Сбербанка Украины, МФО 364081, код 21808232).

Письменные заявления с имущественными требованиями к должнику принимаются в месячный срок с момента публикации объявления по адресу: 91000, г. Луганск, пл. Героев ВОВ, 3а, Арбитражный суд Луганской области.

Арбитражный суд Автономной Республики Крым (95000, Симферополь, ул. Маркса, 18) возбудил дело № 2-11/430-2000 о банкротстве Благотворительного фонда «Вера» (96000, Автономная Республика Крым, пгт. Нижнегорское, ул. Победы, 60, р/с 609430 в Нижнегорском отделении АКБ «Украина», МФО 324140, ОКПО 22245736).

Претензии кредиторов и заявления санаторов принимаются в течение месяца со дня опубликования.

Арбитражный суд Днепропетровской области (49600, Днепропетровск, ул. Куйбишева, 1-А) возбудил дело № Б26/33-2000, о банкротстве ООО «Платан-ЛТД» (49070, Днепропетровск, ул. Харьковская, 7. Р/с 2600200100455 в КБ «Земельный капитал», МФО 305880, код 20267584). Требования кредиторов и заявления санаторов принимаются в течение месяца со дня публикации объявления.

Арбитражный суд Днепропетровской области (49600, м. Днепропетровск, вул. Куйбишева, 1А) порушил справу № Б2/67-00 про банкрутство відкритого акціонерного товариства «Лемкар», 50014, м. Кривий Ріг, вул. Ногіна, 1, р/р 26008301141496 у Центральному міському відділенні АК «Промінвестбанк» м. Кривого Рогу, МФО 305493, код ЗКПО 05448366. Заяви санаторів та претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня публікації оголошення. Розпорядником майна боржника арбітражним судом Дніпропетровської області призначено Талана Леоніда Григоровича. (Ліцензія №000215, 49000, м. Дніпропетровськ 70, А/С 1503).

Закрите акціонерне товариство міжнародний центр культурних та ділових зв'язків «Консалтинг-Україна» (ідентифікаційний код № 25203520) повідомляє про зменшення статутного фонду на 1 323 577,00 (один мільйон триста двадцять три тисячі п'ятсот сімдесят сім) гривень. Новий статутний фонд становить 1 376 423,00 (один мільйон триста сімдесят шість тисяч чотириста двадцять три) гривні.

Арбитражный суд Донецкой области (83000, г. Донецк, бульвар Пушкина, 34) возбудил дело № 24/72 Б о банкротстве КСП «Червоный молочар» п. и. 84118, г. Славянский, Донецкой области, р/с 2600820023001 в Славянском отд. АПБ «Украина», МФО 334572, код ОКПО 0848776.

Колонка оглядача

Світе, лампочко, скажи...

Відлуння четвергової наради з проблем паливно-енергетичного комплексу, під час якої майже весь політично-адміністративний «бомонд» країни уважно слухав ширі зізнання Президента Леоніда Кучми і секретаря Ради національної безпеки та оборони Євгена Марчука, у різних інтерпретаціях докопуються нині до міст і селищ. Шкода. Такі речі слід слухати в оригіналі. Так, принаймні, убезпечив власні вуха від наступних викривлених оцінок на адресу тих чи інших керівних персон. Адже за великим рахунком обивателів байдуже, кого поставлено головним біля рубильника і який у цієї людини авторитет — підмочений чи ні. Найкращу характеристику його роботи дасть звичайнісінька лампочка. Не горить — ШУКАЙТЕ ПРИЧИНУ! І міняйте — чи то лампочку, чи то проводку. Та не обговорюйте місяцями на кожному перехресті комірець сорочки електрика. У непроглядній темряві це вже неактуально.

А чи є взагалі електрик?

Ось яке цікаве питання постає в порядку денному після того, як Президент мало не на пальцях роздумав низку схем, за якими з енергетики вилучалися, та й досі вилучаються, гроші. Різкій критиці було піддано ідею запровадження прямих угод між енергогенеруючими і енергопостачальними компаніями. За 4 місяці поточного року внаслідок прямих поставок електроенергії споживачам за нерегульованим тарифом генеруючі компанії зазнали збитків на 328 млн. грн. Але що характерне! Провідником ідеї прямих договорів певний час виступала...

Національна комісія регулювання електроенергетики. Загальні збори членів оптового ринку електроенергії також рекомендували Раді енергоринку розглянути можливість запровадження прямих угод. Проти таких схем виступало лише колишнє керівництво Міненерго, яке добивалося введення закону про особливості функціонування ОПТОВОГО ринку електроенергії. Простіше кажучи, наполягали, щоб не тихцем продавали електроенергію, а відкрито й відповідально, як і будь-який інший товар, — у всіх на очах, через єдиний рахунок і за єдиними правилами. Дехто з народних депутатів України — професіональних енергетиків, членів профільного комітету Верховної Ради — підтримував саме цю ідею. Та комерційна охота до багатьох, як-то кажуть, була гірше неволі. От і довели енергетику до ручки. Тепер лунають нарікання на непрофесіоналізм. Не в тому річ. Дошли енергетику цілком професіонально. Адже зуміли під носом геть усіх служб вкрати за допомогою нетрошових схем розрахунків 3 млрд. доларів! Тепер, справді, добре було б потурбуватися про те, щоб ПРОФЕСІОНАЛЬНО припинити свавілля.

А те, що уряду вдалося відстояти єдиний оптовий ринок електроенергії, зробити розпорядником коштів на ньому ДЕРЖАВНЕ підприємство «Енергоринок», вселяє певну надію.

Пошуки тривають

Та, як зазначив секретар Ради національної безпеки і оборони України Євген Марчук, треба терміново завершити формування центрального управління паливно-енергетичним комплексом. Головна управлінська функція має все-таки належати Мінпаліенерго. Проблеми ПЕК слід розв'язувати не на мітингах і шпальтах газет, а в колі фахівців. Нинішній механізм керування вкрай неефективний через те, що спирається на конкуренцію урядового комітету з проблем ПЕК і міністерства. До речі, лідери профспілок енергетики, науково-технічної спільноти енергетиків і електротехніків, почесних енергетиків України звернулися вже до Президента, прем'єр-міністра і голови Верховної Ради з пропозицією повернутися до обговорення питання структурних змін у галузі і відстоювання в колішньому вигляді Міністерства енергетики. От тільки б за обговореннями не прогавити початок зими...

Людмила МЕНЖУЛІНА.

Мал. Олега ГУЦОЛА.

На шляху «Славутича» — знову жовте світло

Комбайновий парк з року в рік успішно скорочується — не має землероб грошей.

Напевно, говорити про те, що Україні конче потрібен власний зернозбиральний комбайн, немає потреби — сама природа-матінка прирече цю землю на вирощування хліба. Однак, занурюючись у ситуацію, оптимізму не відчуваєш, і, схоже, хліб незабаром збиратимемо серпами: комбайновий парк з року в рік успішно скорочується, а спроби налагодити комбайновий конвеєр безуспішно завершуються — не має землероб грошей на придбання «обнови».

«Чи є в державі патріоти?»

Генеральний директор відкритого акціонерного товариства «Херсонські комбайни» Володимир Буряченко — людина відкрита. І про те, як просуваються справи з виробництва українського зернозбирального агрегату, владуєш за настроєм, з яким Володимир Іванович розповідає про роботу над «Славутичем». Найшасливіший вигляд мав директор 1998 року, коли повідомив журналістам, що (на рещті!) прийнято рішення про створення спеціального лізингового фонду. Це розцінювалося як величезний успіх — знайдено механізм, здатний розв'язати проблему.

Комбайнобудівники почали отримувати замовлення, з прохідної заводу пішла «в люди» вскрай необхідна хліборобам техніка. У 1998 році на полях з'явилося 50 «Славутичів», у 1999 — вже 76.

Нині на заводі стоять 139 комбайнів, — каже Володимир Буряченко. — Бажаючи придбати їх набагато більше. Але доставки машини до селянина немає можливості. Причина зрозуміла — брак коштів. Необхідні комплектуючі виготовляв не один суміжник, приміром, херсонський «Електромаш», але викупити їх немає за що. Отже, підвели партнерів, адже угоди складала з розрахунком на лізинговий механізм.

Сьогодні «петрівці» (до реформування у ВАТ завод носив ім'я відомого більшовика Григорія Петровського) ладні віддати комбайни будь-кому: в Казахстан, Китай, Росію — лише платили б. А на докори щодо патріотизму відповідають тим самим: а чи патріотично чинить держава, позбавляючи галузь фінансування? Викликає здивування й позиція Міністерства АПК — Іван Кириленко публічно повідомив, що питання технічної політики ставитиметься років через три, а нині ресурс ще є. Який ресурс? Ми давно подали свої розрахунки, науково обгрунтований прогноз, та уряд їх не бере до уваги. Але й не спростовує, — зазначає керівник управління маркетингу ВАТ Володимир Грибанов. — Та через три роки в Україні комбайнів не залишиться взагалі! На сьогодні їх 41 тисяча за потреби 105. А до 2003 року буде «нуль». Скільки ще можна вагати? Негайно треба закасувати рукави і розвивати вітчизняне сільгоспмашинобудування!

А може, комусь вигідно тиснути на гальма «Славутичу»?..

Пекар має пекти пироги, тож не треба винаходити велосипед

Чим більше відчувається потреба в комбайнах, тим більше тих, хто береться за їх виробництво. У тому, що селянин обере саме херсонський степовий корабель, комбайно-

будівники не сумніваються — мають на те переконливі підстави. Як вважають фахівці, їхній завод має найкращі умови. Заперечити важко: ВАТ «Херсонські комбайни» — це не просто завод. Це величезний машинобудівний комплекс, оснащений усім необхідним для пошуку та вдосконалення техніки, що випускається. І головне, безперечно, кадровий потенціал — висококваліфіковані спеціалісти.

Більш як столітня біографія одного з найстаріших підприємств сільськогосподарського машинобудування довела його незаперечний авторитет, котрий бере початок з 1887 року, коли підприємець Гуревич заснував у Херсоні чавуноливарні майстерні. Потреби, підказані особливостями південної землеробної губернії, підштовхнули нашого предка до виготовлення плугів, борін, сівалок та іншого сільськогосподарського реманенту.

Поступово виробництво розширювалося, вдосконалювалося. Завод освоїв виробництво нафтових двигунів, локомотивів та вітровагнів. А з 1956 року випускає комбайни. Його продукцію було широко представлено на міжнародних виставках та ярмарках. Шість разів вона удостоювалася золотих медаль.

Замість комбайна працюють гальма...

Тож «петрівці» конкурентів не бояться. А коли дехто іронізує, що, мовляв, після «Джон-Діра» та на «Славутич» — все одно, що з гарби на «мерседеса» пересісти, вони лише усміхаються. Та іноземець скільки років уже «в плаванні»? Дайте час «Славутичу», тоді й судити. Доженемо Америку! Торік вже й кондиціонер встановили, й бортовий комп'ютер.

— Наш комбайн цілком конкурентоздатний, над вдосконаленням працюємо шок-вилинами, — зазначає виконавчий директор ВАТ Олександр Берман. — Були б у хліборобів гроші...

До речі, сьогодні комбайн коштує 83 тисячі доларів. Імпортний — 160—180 тисяч доларів. Але ж якщо більше випускатимемо «Славутичів», то вони й дешевшатимуть.

Нещодавно на заводі побували спеціалісти-аграрники з Казахстану.

— Вони були в захваті, — продовжує Володимир Буряченко, — готові взяти 300 одиниць, але нас не влаштовують умови: «беремо зараз, а розраховуємося в жовтні, після завершення усіх сільгоспробіт». За два роки через лізинговий фонд до ВАТ «Херсонські комбайни» надійшло заявок на 1,5 тисячі комбайнів. У словах Прем'єр-міністра України Віктора Ющенка про те, що уряд припиняє дію лізингового фінансування, комбайнобудівники вбачають для себе зашморг.

Щоб читачеві не нагадала ця публікація плач Ярославни за вмираючим комбайном, ке-

рівництво ВАТ пропонує поглянути на проблему з іншого боку.

— Ми виготовляємо техніку, що потрібна покупцю. Не сказати, що заглядаємо «в рота» державі, — географія, як бачимо, від Казахстану до Китаю, а плани ще далі. Досить сказати про тендер в Іраку, де братимуть участь херсонські дощувальки, — зазначає Володимир Буряченко. — Чому ж нашу техніку не купує український хлібороб? Кому необхідний лізинговий фонд: заводу чи селянам? Цьогорічні потреби на посівну Міністерство агрополітики оцінило в більш як мільярд гривень. За словами уряду, село отримало від комерційних банків майже 400 мільйонів гривень кредиту. Чому так мало? Адже банки готові «завалити» хліборобів грошима, — під 75% річних на 2—3 місяці. Та де є такі господарства (колективні, фермерські чи інші), щоб змogli за цей час відсіятися, зібрати врожай, продати його й повернути кредит? Лізинг — слово закордонне, і винайшли його в ринкових країнах, щоб механізм кредитування та дотаций у сільське господарство був довгостроковим. У всьому світі село кредитується й державою, і у приватний спосіб, одне не заважає іншому.

— Через день-два підрахують, у що обійдеться збирання врожаю, — продовжує генеральний директор. — Мабуть, у мільярд не вкладуться. А наші комбайни так і стоять на конвеєрі. Нещодавно керівники-аграрники запропонували вихід із ситуації: вивести з обороту 10 мільйонів гектарів землі. Зменшиться навантаження на комбайн, будуть меншими втрати, мовляв, усе збалансується. Що ж, можна й більше вивести. А потім, замість того, щоб тримати горде звання «зернового кошика Європи» та продавати за валюту отій Європі хліб, самим купувати закордонну паланицю... Практично залишаючись без фінансування, комбайнобудівники опиняються перед сумною перспективою. Зводяться нанівець усі потужні зусилля останніх років налагодити постійний конвеєр українського зернозбирального комбайна.

Проте навіть у такому «напівколінному» стані завод нині працює над новими розробками, вдосконаленням техніки. Зиму заводчани протримали на замовленні донецьких вугледобувників — ті закупили п'ять поливних агрегатів, іншу техніку. Для чого шахтарям дощувальки? Аби вижити, підсобне господарство облаштовують. Є замовлення й з-за кордону: китайське підприємство «Гаочень» замовило комбайни для збирання кукурудзи на невеликих площах. Слід зауважити, прискіпави китайці ретельно вивчили пропозиції світового ринку, перш ніж зупинити свій вибір на «Херсонських комбайнах».

...До жнивної пори залишилися лічені дні. Щоб довершити комбайни, котрі завершили сьогодні на конвеєрі, потрібно 60—70 мільйонів гривень. Чи зануриться «Славутич» цього року в хлібний лан?

Алла БРУСИЛОВА.

Херсон.

Р. С. Сьогодні «ХК» пропонують сільгоспвиробнику вітчизняну техніку, котра вже добре себе зарекомендувала.

Зернозбиральна техніка і машини для збирання сільгоспкультур

Комбайн зернозбиральний КЗС-9-1 «Славутич» — з подрібнювачем, підбирачем валків, жниварками: зерновою, для збирання кукурудзи, соняшнику.

8-рядна жниварка ПЗС-8 для збирання соняшнику до зернозбиральних комбайнів: «Славутич», «Нива», «Дон-1500», «Джон-Дір», «Енісей», «Нью-Холланд», «Домінатор» та ін. — виконує в агрегаті з комбайном: зрізування рослин, вимолочування насіння з корзинок, сепарація вороху, збирання очищеного насіння до бункера, подрібнення вимолочених корзинок і збирання їх до транспортного засобу або розкидання, працює практично без втрат.

Кукурудзозбиральні машини

Комбайн самохідний «Херсонськ-200», КСКУ-6-АС — збирає стиглу кукурудзу в качанах з очищенням від обгорток, подрібненням і збиранням листостеблової маси і обгорток. Продуктивність до 24 т/год. Жниваркою ЖК-3,7 забезпечує збирання кукурудзи молочно-воскової стиглості з подрібненням стебел і качанів.

Комбайн причіпний 3-рядний ККП-3 — збирає стиглу кукурудзу в качанах з очищенням, подрібненням і збиранням листостеблової маси, агрегується з трактором Т-150, продуктивність — 12 т/год.

Комбайн причіпний 2-рядний ККП-2С — збирає стиглу кукурудзу в качанах з очищенням від обгорток, у тому числі насіннєву. Подрібнює й розкидає під заорювання листостеблову масу, агрегується з колісними тракторами МТЗ-80 і ЮМЗ-6, продуктивність — до 0,7 га/год.

6-рядна приставка для збирання кукурудзи до комбайнів «Славутич» — збирає стиглу кукурудзу зі збиранням і обмолотом качанів, подрібненням і збиранням листостеблової маси (ПЗКС-6) і без збирання маси з подрібненням і розкиданням по полю (КМС-6).

6-рядна приставка для збирання кукурудзи КМД-6 до комбайна «Дон-1500» — збирає стиглу кукурудзу зі збиранням і обмолотом качанів, подрібненням і збиранням листостеблової маси, продуктивність — відповідно до пропускної здатності комбайна.

4-рядна приставка для збирання кукурудзи до комбайнів «Нива», «Енісей», ППК-4 — збирає стиглу кукурудзу зі збиранням, обмолотом качанів, подрібненням і збиранням листостеблової маси, продуктивність — відповідно до пропускної здатності комбайна.

Очишувач качанів (стаціонарний) ОП-15С — очищує на току стиглі качани кукурудзи від обгорток, частин стебел. Продуктивність — 10—15 т/год.

Кормозбиральна і переробна техніка

Жниварка кормозбиральна до комбайна КСКУ-6АС, ЖК-3,7 — збирає на зелений корм і силос кормові культури, продуктивність — 50 т/год.

Пристрій кормозбиральний до комбайна СК-5 «Нива», ПК-2,8 — збирає на зелений корм і силос кормові культури, продуктивність — 30 т/год.

Прокошувач-косарка (постачається комплексно для агрегування у причіпному чи навісному варіанті на місці) КІР-1,2 — збирає на зелений корм, сінаж і силос сіяні природнозростаючі трави, а також кукурудзу з міждряддями 70—90 см і суцільного посіву. У навісному варіанті збирає батьківські форми кукурудзи на ділянках гібридизації, агрегується з трактором класу 1,4 (ЮМЗ, МТЗ). Продуктивність — 15 т/год.

Дощувальні машини

Дощувальник фронтальний «Дніпро» — виконує позиційний полив дощуванням усіх сільськогосподарських культур у напівавтоматичному режимі, переміщується власним ходом. П'ять виконаних машин за шириною зрошуваної смуги (від 325 до 460 м). Розроблено також вітчизняний варіант на мережі ДКШ-64 «Волжанка» з карусельними дощувальними апаратами.

Дощувальник фронтальний далекоструминний (без трактора) ДФД-80 — поливає, рухаючись, усі сільгоспкультури і пасовища, забирання води з відкритого каналу, продуктивність — 0,48 га/год, агрегується з трактором ДТ-75МА-ХС або ДТ-75Т-ХС4.

Машина дощувальна шлангова МДШ:

— МДШ — 25/100, МДШ — 30/275-06 — для поливання всіх сільськогосподарських культур.

— МДШ-30/275 — для поливання садів по борознах з шириною міжряддя 4 м, на замовлення 4,8 і 6 м.

— МДШ-30/275 — для надкровоного дощування садів з шириною міжряддя 4; 4,8; 6 м.

— Пересування машин в автоматичному режимі за заданою програмою.

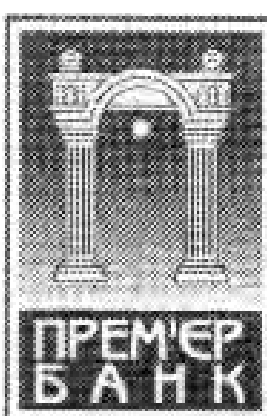
Двоконсольний дощувальний агрегат ДДА-100МА-1 та його модифікації — призначений для зрошування сільськогосподарських і садових культур дощуванням короткоструминними дефлекторами. Полив здійснюється під час руху. Агрегат монтується на тракторах типу ДТ-75.

Станція насосна пересувна (різні модифікації) — СНП-50/80 — подає воду на поливний ділянки до дощувальних машин тощо. Подавання води — 30—140 л/с, напір води — 25—85 м водяного стовпа.

Завод має всі необхідні запчастини до техніки, яку виготовляє, що вигідно вирізняє вітчизняного виробника від зарубіжного.

Контактні телефони управління маркетингу і збуту АТ «Херсонські комбайни» — (0552) тел./факс: 24-61-48, 24-46-87, 24-47-87.

ул. Ленина, 10,
г. Днепропетровск,
49070, Украина
www.prembank.com.ua
тел. (0562) 37-34-37,
факс (056) 770-02-71

Річна фінансова звітність за 1999 рік

Звіт про прибутки та збитки за 1999р.

Рядок	Найменування статті	Звітний рік (тис.грн.)	Попередній рік (тис.грн.)
1.1.	Процентний дохід	27 827,00	31 228
1.2.	Процентні витрати	-18 260,00	-21 207
1.	Чистий процентний дохід	9 567,00	10 021
2.1.	Комісійний дохід	3 906,00	4 351
2.2.	Комісійні витрати	-643,00	-1 311
2.	Чистий комісійний дохід	3 263,00	3 040
3.	Дивідендний дохід	6,00	-
4.	Чистий торговельний дохід	6 766,00	577
5.	Прибуток/збиток від інвестиційних цінних паперів	-	80
6.	Прибуток від довгострокових вкладень в асоційовані компанії й дочірні установи та інших інвестицій	-	-
7.	Інший операційний дохід	131,00	644
8.	Операційний дохід	19 733,00	14 362
9.	Загальноадміністративні витрати	-7 752,00	-7 248
10.	Витрати на персонал	-3 358,00	-3 736
11.	Прибуток від операцій	8 623,00	3 378
12.	Витрати на безнадійні та сумнівні борги	-8 581,00	-1 570
13.	Прибуток до оподаткування	42,00	1 808
14.	Податок на прибуток	-294,00	-1 081
15.	Прибуток після оподаткування	-252,00	727
16.	Непередбачені доходи/витрати	649,00	-58
17.	Чистий прибуток/збиток банку	397,00	669

Балансовий звіт за 1999р.

Рядок	Найменування статті	Звітний рік (тис.грн.)	Попередній рік (тис.грн.)
1	АКТИВИ		
2	Кошти та залишки в НБУ	17 443	3 261
3	Казначейські та інші цінні папери, що рефінансуються Національним банком України, та цінні папери, емітовані НБУ	3 355	5 686
4	Кошти в інших банках	25 863	9 090
5	Цінні папери на продаж	11 296	1 352
6	Кредити та заборгованість клієнтів	52 898	48 458
7	Інвестиційні цінні папери	353	126
8	Довгострокові вкладення до асоційованих компаній і дочірніх установ	71	67
9	Основні засоби та нематеріальні активи	16 416	7 879
10	Чисті нереалізовані доходи від похідних фінансових інструментів	16 266	6 830
11	Нараховані доходи до отримання	13057	7102
12	Активи розрахунків між філіями	17 199	13 123
13	Інші активи	174 217	102 974
14	Усього активів		
15	ЗОБОВ'ЯЗАННЯ		
16	Кошти банків	30 911	21 024
17	Кошти клієнтів	72 574	50 652
18	Інші депозити	-	-
19	Боргові цінні папери, емітовані банком	-	-
20	Чисті нереалізовані витрати від похідних фінансових інструментів	-	-
21	Нараховані витрати до сплати	7 482	3 085
22	Пасиви розрахунків між філіями	13057	7102
23	Інші зобов'язання	6 429	3 786
24	Усього зобов'язань	130 453	85 649
25	ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ		
26	Статутний капітал	30 000	12 375
27	Капіталізовані дивіденди	-	-
28	Акції, викуплені в акціонерів	-	-
29	Емісійні різниці	-	-
30	Резерви	3 290	2 621
31	Переоцінка основних засобів	8 730	314
32	Нерозподілений прибуток	1 744	2 015
33	Усього власного капіталу	43 764	17 325
34	Усього пасивів	174 217	102 974

Звіт про зміни у власному капіталі за 1999р

(тис.грн.)

Рядок	Найменування статті	Статутний капітал зареєстрований, сплачений	Емісійні різниці	Викуплені власні акції	Резерви	Переоцінка основних засобів	Нерозподілений прибуток	Капіталізовані дивіденди	Капітал та резерви фонди, усього	Попередній рік
1	Залишок на 1 січня	12 375	-	-	2 621	314	2 015	-	17 325	18 935
2	Переоцінка основних засобів	-	-	-	-	8 417	-	-	8 417	-346
3	Дивіденди за минулий рік сплачені	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	Капіталізовані дивіденди за минулий рік	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	Чистий прибуток	-	-	-	636	-	397	-	397	669
6	Розподіл у загальні резерви банку	-	-	-	33	-	-636	-	-	-1 739
7	Розподіл у резерви фонди	-	-	-	-	-	-33	-	-	-194
8	Сплата в раніше зареєстрований статутний капітал	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	Реєстрація акцій нового випуску (на суму внесків)	17 625	-	-	-	-	-	-	17 625	-
10	Купівля власних акцій	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11	Продаж раніше викуплених власних акцій	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12	Ефект змін в облікових політиках або виправлення суттєвих помилок	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13	Залишок за станом на 31 грудня 2000р.	30 000	-	-	3 290	8 731	1 743	-	43 764	17 325

Витяг з аудиторського висновку № 01-02/08 от 20.03.2000г.

Згідно договору № 01-16/16 від 21 квітня 1999 р., між аудиторською фірмою "Інсайдер" (ліцензія Аудиторської палати України № 000417 від 6 грудня 1994 р., рішення № 438; сертифікат на проведення банківського аудиту серія Б, № 000040 від 29 жовтня 1998 р., рішення №21) та АКБ "Прем'єрбанк", була проведена аудиторська перевірка річної фінансової звітності банку.

Результатами перевірки встановлено:

- фінансова звітність АКБ "Прем'єрбанк" надає повне та достовірне відображення фінансового стану АКБ "Прем'єрбанк" в році, що закінчується 31 грудня 1999 року, та результатів його діяльності за цей же період.
- баланс АКБ "Прем'єрбанк" станом на 1 січня 2000 р. в сумі 174 217 тис. грн та прибуток розміром 397 тис. грн. підтверджено.

Голова Правління
Головний бухгалтер

О.О. Беззуб.
В.Є. Агеева.

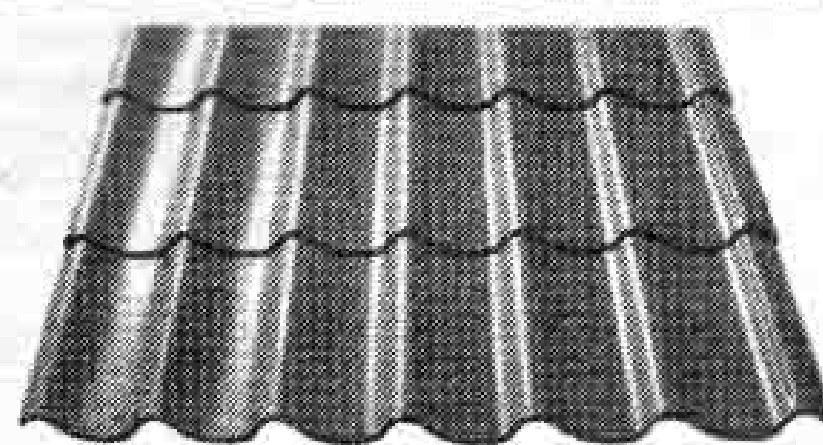
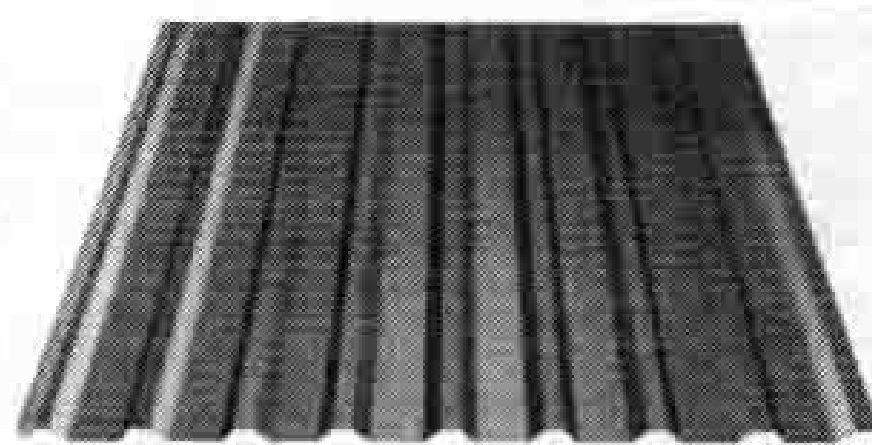
Rannila

металочерепиця;
водостічні системи;
фасадні панелі;
несучі профілі;
профнастили.

Rannila

технічна підтримка
(розрахунки при проектуванні);
вітчизняні сертифікати;
виробництво в Києві;
великий вибір кольорів та покриттів.

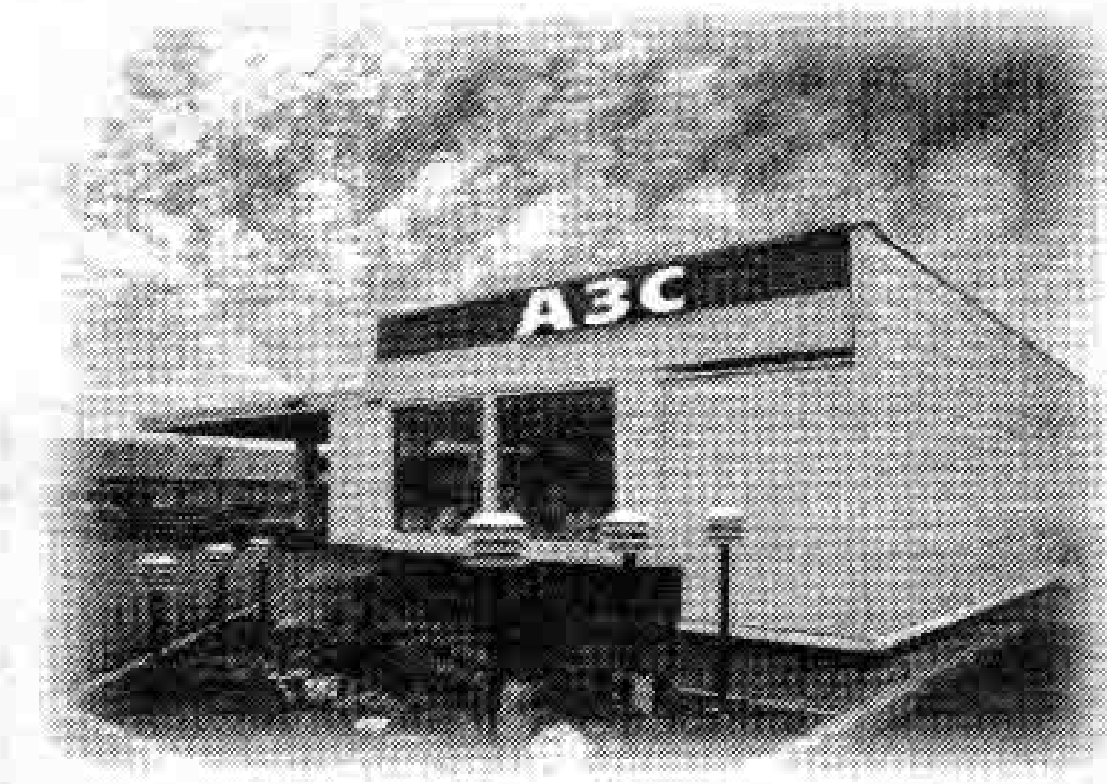
Rannila сталеві матеріали найвищої якості!

Ранніла - вітчизняний виробник, що використовує
фінські технології й фінську сталь найвищої якості!

Rannila

Нашими послугами скористалися:
Тютюнові фабрики. Київ, Черкаси;
Акумуляторний завод. Дніпропетровськ;
Завод морозива. Луцьк;
Митний термінал і перехід. Київ, Яворів;
Вокзал. Київ;
Аеропорт. Бориспіль;
Коледж. Київ;
АЗС. Мережі по всій Україні;
Приватні замовники.

Реалізуйте свої проекти спільно з Rannila! Ви варті найкращого!

ЗАТ Ранніла-Київ. Київ, вул. Пушкінська, 45/2, оф. 28, тел.: (38044) 461 9777, 464 0437, факс 461 9778

ПРЕДСТАВНИЦТВА:

Дніпропетровськ (056) 7704107; Львів (0322) 978230; Миколаїв (0512) 351226; Черкаси (0472) 452923;

АКБ «Інвестбанк»

оголошує загальні збори акціонерів банку, які
відбудуться 28 липня 2000 р. о 14 годині за ад-
ресом: м. Одеса, вул. В. Арнаутська, 2-Б.

Порядок денний:

1. Звіт Голови Правління банку про роботу у 1999 р.
2. Затвердження заключення ревізійної комісії, річного звіту, зовнішнього аудиту та балансу банку за результатами роботи у 1999 р.
3. Розподілення прибутку та дивідендів за 1999 р.
4. Збільшення статутного капіталу банку.
5. Різне.

Інформаційне повідомлення до порядку денного:

Збільшення статутного капіталу банку здійснюється шляхом додаткової емісії 20 000 шт. простих іменних акцій, номінальною вартістю однієї акції 100 грн. на загальну суму 2 000 000 грн., які будуть розподілятися загальними зборами акціонерів банку.

Правління
АКБ «Інвестбанк».

До уваги акціонерів ВАТ НДПВІ

«Львівтеплоелектропроект»

Порядок денний загальних зборів акціонерів доповнити питанням такого змісту:
п.12. Внесення змін до статутів дочірніх підприємств ВАТ «ЛьвівТЕП».

Правління ВАТ.

«Круглий стіл»

Свої своїм про наболіле

Торік до судів надійшло 2258 позовів на журналістів та засоби масової інформації, де вони працюють. Більшість з них — від чиновників. Свою честь та ділову репутацію позивачі оцінили практично в три річні бюджети України.

Про це та інші проблеми, які торкаються ЗМІ, йшлося на «круглому столі» в столичному прес-клубі «Єдина родина».

Брали участь у ньому не лише численні представники ЗМІ, а й ті, хто безпосередньо займається проблемами масової інформації. Зокрема, віце-прем'єр-міністр Микола Жулинський, народні депутати Віталій Шевченко та Ігор Гаврилов, голова Національної спілки журналістів Ігор Лубченко. А завдяки прямій Інтернет-трансляції спостерігати за дискусією мали змогу в США, Канаді, Австралії, Україні.

Як зазначили промовці, нині проблем у журналістів не менше, ніж у їхніх читачів, слухачів чи глядачів. І матеріальних (у деяких ЗМІ також місяцями не бачать зарплати), і суто професійних. Причому, правового забезпечення діяльності «акул пера».

До слова, нині в Україні є достатньо законів, які регламентують діяльність ЗМІ. Проблема полягає у незнанні та невикористанні чинних правових актів.

Не оминули присутні і питання захисту національного інформаційного простору. Зокрема, діяльності в країні російських ЗМІ. Достеменно до назви додати словосполучення «в Україні» — і видання вважають українським. Шоправда, гроші від рекламодавців та комерційної діяльності перераховуються до Росії, позбавляючи можливості розвиватися національну журналістику. Про те, що в таких виданнях абсолютну домінує російська мова, годі й казати.

Та журналісти сподіваються, що завдяки деяким змінам до законів, прийнятих Верховною Радою, ситуація зміниться на краще.

Богдан ДОВНИЧ.

До Європи нам ще народжувати й народжувати!

Коментар

«Нація в небезпеці! Українці вмирають!» — такі фрази лунають з високих трибун дедалі частіше. Вони ґрунтуються на демографічній статистиці, згідно з якою нас залишилося 49,7 мільйона. Низький рівень життя, бідність, невпевненість у завтрашньому дні, чорнобильська екологія — усе це провокує високий рівень смертності та низький — народжуваності. До речі, з 1992 року в Україні перший показник перевищує другий, а за такою математики відтворення зі знаком «плюс» неможливе.

Нещодавно в Україні прийнято Національну програму «Репродуктивне здоров'я 2001—2005». Надзавдання цієї концепції — зменшення дитячої смертності та профілактика здоров'я жінок від 15 до 49 років. Це сприятиме поліпшенню демографічної ситуації в країні. Не останнє місце в реалізації програми відведено виховному моменту, починаючи зі шкільної лави, та роз'яснювальній роботі з масами.

Утім, у реалізації репродуктивної програми є й політичний аспект.

— Ми мусимо виконати побажання Всесвітньої організації

охорони здоров'я, якщо хочемо бути європейською державою, — вважає начальник управління організації медичної допомоги дітям і матерям Міністерства охорони здоров'я України Ніна Гойда.

Ці побажання виражено нормативами, затвердженими ВООЗ спеціально для країн Європи. Згідно з ними, смертність дітей першого року життя не повинна перевищувати 10 на 1000 малюків, а рівень материнської смертності — не більш як 15 на 100 000 жінок. Сьогодні дитячий «норматив» у нас становить 12,6, а материнський — 26,3 (за минулорічними даними). Та й за кількістю абортів ми, схоже, попереду Європи всієї — 36,6 на 1000 жінок репродуктивного віку. Для порівняння: в Нідерландах «абортний» показник — 8, у Німеччині — 10. Зате внаслідок реалізації Національної програми планування сім'ї кількість абортів у дівчаток 12—14 років скоротилася втричі, а в дівчат 15—17 років — удвічі.

А поки що український варіант боротьби за репродуктивне здоров'я нації нагадує, на жаль, погану репродукцію Джокоди — видно контури голови, але стерто посмішку.

Ольга ВАУЛІНА.

Українська академія зовнішньої торгівлі оголошує конкурс:

- кафедра міжнародного менеджменту та маркетингу: професор, доцент, старший викладач;
- кафедра міжнародної економіки: професори, доцент, старший викладач;
- кафедра міжнародного права та порівняльного правознавства: професор, доцент;
- кафедра правознавства: доцент, старший викладач;
- кафедра вищої математики та інформатики: професор, доцент;
- кафедра суспільних наук: професор, доцент, старший викладач;
- кафедра іноземних мов: заступник завідувача кафедри, старші викладачі.

Термін подачі документів 1 місяць із дня опублікування оголошення.

Документи подаються за адресою: 01042, м. Київ-42, вул. Чигоріна, 57-а, кім. 302. Довідки за телефонами: 269-25-55; 269-44-99; 295-91-70.

Редактор номера Віталій ЖЕЖЕРА. Перший заступник головного редактора Анатолій ГОРЛОВ. Редколегія: Олександр БІЛИК, Леонід БРОВЧЕНКО, Віталій ЖЕЖЕРА, Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, Світлана ПИСАРЕНКО, Анатолій СОЛОНСЬКИЙ, Віталій СУДДА. Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Засновник і видавець — Верховна Рада України

Фотофакт

У вихідні столичний Палац мистецтв «Український дім» приймав учасників та гостей V Міжнародного арт-фестивалю. У програмі були численні презентації, галереї. В центрі експозиційної зали розташувалася мальовнича група, що привернула увагу багатьох відвідувачів.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Приємне з корисним

Київські школярі на літніх канікулах зможуть заробити копійчину на громадських роботах, а студенти — на збиранні фруктів у Криму та Одеській області.

За словами начальника управління у справах сім'ї та молоді Київської міськдержадміністрації Олександра Кулика, на організацію громадських робіт для старшокласників із міського бюджету буде виділено 300 тис. грн. Підлітки, які бажають заробити, прибираючи парки, фарбуючи лави тощо, мають звернутися у свою школу або райвідділ освіти, повідомляє «Інтерфакс-Україна».

Спорт

Про нас згадують. І це вже добре...

Футбол. Чемпіонат Європи. Фінальний турнір. Стадіони Бельгії та Нідерландів.

Група В. 10 червня. Брюссель. Бельгія — Швеція. 2:1. Гор, 43, Е. Мпенза, 46 — Мельбу, 53. На 81-й хв. з поля вилучено одного з чотирьох у складі шведської збірної Андерссонів — Патріка.

11 червня. Арнем. Туреччина — Італія. 1:2. Окан, 61 — Конте, 52, Індзаті, 70, з пенальті.

Група D. 10 червня. Брюгге. Франція — Данія. 3:0. Блан, 16, Анрі, 64, Вільтор, 90. Амстердам. Нідерланди — Чехія. 1:0. Ф. де Бур, 89, з пенальті.

Україна, на жаль, не представлена на цьому великому і яскравому футбольному святі. Як кажуть, самі винні. Але на теренах Євро-2000 жалкують, що збірної України немає серед учасників, що не побачать у євролігах найкращого бомбардiera італійської серії А Андрія Шевченка. Вболівальникам у багатьох країнах дуже сподобалася гра нашої команди під час недав-

нього товариського поєдинку на лондонському «Вемблі» проти англійців. Нас поважають, і це вже приємно.

А наведеною інформацією, зателефонувавши з Брюсселя, поділився з нами перший віце-президент Федерації футболу України Віктор Банников. Віктор Максимович — член Комітету УЄФА з проведення Євро-2000. Конкретно він відповідає за проведення дев'яти матчів на першому етапі. Зокрема, він був «хазяїном» зустрічі між турками та італійцями. А ще він опікуватиметься посідинками: Німеччина — Румунія, Югославія — Словенія, Данія — Нідерланди, Румунія — Португалія, Словенія — Іспанія, Італія — Швеція, Португалія — Німеччина та Югославія — Іспанія.

Пан Банников був присутній на урочистому прийомі напередодні старту чемпіонату, влаштованому бельгійським королівським подружжям. До речі, він обіцяв, що за найменшої можливості «частуватиме» ексклюзивною інформацією

читачів «Голосу України».

Стартові дні турніру нічого надзвичайного не подарували. Здивувала лише безпорадність датчан у грі проти французів. А так усе йде, як і належить. Гострі сюжети, либонь, ще попереду. Схоже, жорстких протистоянь не бракуватиме. Як кажуть, не вміняй, то силою можна досягти мети.

Теніс. Відкритий чемпіонат Франції. Париж. Корти «Ролан Гаррос». Фінали. У жінок струнка і граціозна Мері П'єрс (Франція) взяла гору над працюютою іспанкою (зі статуюю важкоатлета) Кончітою Мартінес — 6:2, 7:5.

У чоловіків бразилець Густаво Куертен переграв кривдника нашого Андрія Медведєва — шведа Магнуса Нормана — 6:2, 6:3, 2:6, 7:6, 8:6.

Хоккей. Після перемоги в шостому матчі над «Далласом» на його майданчику (2:1) володарем Кубка Стенлі-2000 стали хокеїсти клубу «Нью-Джерсі». Рахунок серії — 4:2.

Як з'являються сенсації

Першість України. Перша ліга. 33-й тур: «Шахтар-2» — «Оболонь-ППО» — 5:1. 800 глядачів. Белік, 33, Матвеев, 39, Кривенцов, 43, Пестриков, 81, Грибанов, 83 — Крохмаль, 78. «Сталь» — ЦСКА-2 — 1:0. 8500. Манько, 51. «Нафтовик» — «Полісся» — 2:1. 3500. Корошенко, 38, Продан, 41 — Софілканіч, 6. ФК «Львів» — «Явір-Суми» — 3:2. 1100. Лукашук, 2, Викарюк, 4 і 66 (обидва — з пенальті) — Богач, 34 і 57. ФК «Вінниця» — «Волинь» — 2:1. 2500. Бобович, 17, Василів, 75, з пенальті — Барановський, 51. «Поліграфтехніка» — «Металург» — 3:1. 1500. Чернишенко, 29 і 73 (обидва — з пенальті), Мельниченко, 43 — Козаков, 26. ФК «Черкаси» — «Закарпаття» — 3:4. 3000. Білозір, 3, Осташов, 16, Чіпа, 30 — Бундаш, 5, з пенальті, 10, 46 і 78. «Торпедо» — «Чорноморець-2» — 1:1. «Динамо-2» — СК «Миколаїв» — 3:0. 500. Кутас, 35, Биковський, 71, Бессараб, 86.

У першій лізі настав час сенсаційних результатів в іграх з участю команд, які перебувають у «зоні вильоту». Так, «Закарпаттю» «вдалося» перемогти

ФК «Черкаси» на чужому полі з дивовижним рахунком — 4:3. Після такої сенсації закарпатці «зачепилися» за останній вагон першої ліги. Адже в завершальному турі їм без гри відстануться три очки за технічну перемогу над «Торпедо» (Запоріжжя). Шість м'ячів було забито у матчі другої команди «Шахтаря» з «Оболонь-ППО». Але підозрювати столичну команду у «сплавляння» гри не можна — гірники були об'єктивно сильніші за аутсайдера, який попрощався з першою лігою. Компанію йому вже склали «Полісся», «Чорноморець-2», а ще раніше «Торпедо».

В останньому турі, матчі якого відбудуться 19 червня, має визначитися п'ятий нсвдаха. Головний претендент на цю роль — «Нафтовик». Та у разі перемоги в Києві над ЦСКА-2 він може обійти «Поліграфтехніку», яка грає в Луцьку проти «Волині», та «Явір-Суми», що грає вдома з ФК «Вінниця». А також вінничан, які ще зіграють 15 червня у Львові.

Ну а з лідерами все зрозуміло: це «Динамо-2» — 70 очок і «Сталь» — 69.

Голос України

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса ВР України:

01008, м. Київ-19,

вул. М. Грушевського, 5.

Адреса редакції:

03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23;

телефакс — 224-72-54;

відділ реклами — 446-91-37;

441-89-34, 441-89-44;

телефакс — 449-85-62.

E-mail: sekret@golas.rel.com